b. fundoianu

1160

b. fundoianu

poezii

★★

ULTIMELE APARIŢII ÎN „BIBLIOTECA PENTRU TOŢI"

I. Slavici — *Mara*

Liviu Rebreanu — *Crăişorul Horia*

V. Voiculescu — *Poezii*, 2 vol.

G. Călinescu — *Viaţa lui Mihai Eminescu*

Teodor Mazilu — *Soarele şi ambianţa*

François Villon — *Poezii*

Voltaire — *Secolul lui Ludovic al XIV-lea*, 2 vol. („cultură generală")

Frances Burney — *Evelina*

Pu Songling — *Ciudatele povestiri ale lui Liaozhai*

Ann Radcliffe — *Misterele din Udolpho*, 2 vol.

Byron — *Poeme*

Fr. Mistral — *Calendau*

H. Taine — *Studii literare*, 2 vol. („cultură generală")

editura minerva

vol. I, II, Lei 14

b. fundoianu

Ilustrația copertei : *Anton Slavnicu*

b. fundoianu

poezii

* *

EDITURA MINERVA • BUCUREȘTI
BIBLIOTECA PENTRU TOȚI • 1983

DIN MANUSCRISE

NOSTALGIE

O, cît aş vrea, copil, să mor pe dună,
Privind cum piere-n zări Mediterana.
Ori legănat pe val, în timp ce rana
Amurgului pluteşte pe lagună.

Ori să mă sting uşor în noaptea brună
Pe-al Bosforului val, pe cînd sultana
La geamu-i plînge-ncet ; şi vag, icoana
Reflectă în priviri tristeţi de lună.

Aş vrea, cînd orologiul tainic bate,
Pe-a mărilor de-azur singurătate
Să retrăiesc apusele tablouri.

Şi-nchipuit în falnica Grenadă,
Să reînviu a inimii ecouri,
Cu-o tainică, discretă, serenadă.

[*XI—XII. 1914*]

HOMO HOMINI...

Din Paradis ursită-ți este Truda,
Și Chinul pretutindeni existent.
Tu nu te-mpotrivi ; indiferent
De crezi în Crist, în Iahve ori în Buda.

Ca un copac te-mplîntă-n sol ; nu-n cruda
Secătuire-a brazdei ; ci, latent,
Te-mplîntă-n stratu-adînc și suculent —
Fii singur ; orice om dospește-un Iuda.

Te-mplîntă-adînc în sol ; să s-echilibre
Puterea ta cu-a celorlalți prin fibre —
Fii crud și fii semeț ca Torquemada.

De-i rostul vieții lupta — nentrerupta —
Ascute-ți gheara calm ; fixează-ți prada,
Și-apoi, deplin armat, așteaptă lupta.

Buc., I 1916

FEUDALUL

Adio ! Plec. Gălbui ard torțe-n cale,
Cum joacă focuri noaptea-n țintirim.
Și-i oastea-n drum ; în zări, Ierusalim
Ne-așteaptă-n blonde țărmuri tropicale.

Noi vrem izbînzi și bàrbare metale,
Și vrem mormîntul sfînt să-l dezrobim.
Și poate că va fi ca să murim
În larga zare-a zonei vegetale.

Atît acum ! Nu geme, nici nu plînge.
Să nu cazi pradă viselor nătînge ! —
Dar nici cu-Alonz adese să nu fii.

Căci de-ți lega a dragostei răsaduri,
Vă voi zdrobi cu pumnul, de-oi trăi ! —
Și mort, țîșni-voi blèstemele-n iaduri.

Iași, II 1916

DECOR SUMBRU

Ce monoton,
Cum țip-un ton
Autohton,
De tren breton.

Plîng gări în drum ;
Și-s nopți de scrum
Pătate-n fum ; —
Ce decorum !

E rîs obscen,
La geam, în tren,
Ca-n Paul Verlaine.

Şi-n mine-un zvon,
Cum ţip-un ton
Ca un tampon.

Şi sar scîntei —
Ca funigei ;
Sînt ochii mei ?

Iaşi, 2 IV 1916

ÎN SPITAL

Săli largi, sonore, umede şi goale.
Filtrat străbate soarele ; obscur
Se-nvălmăşesc pe lespede sandale.

S-alungă umbre leneşe pe mur.
Pe paturi, bolnavi ţipete îngaimă ;
Şi plîng în ochi movilele de-azur.

Nimic din larg ; nici plîngere, nici faimă.
Spoiţi cu var în linişte adorm.
Doar vaier lung şi urlete de spaimă.

Prin ochii-nchişi trec visuri uniform.
I-atîta soare-n cer, atîta soare !—
Şi-aici atît miros de cloroform.

Ades, în vis, a nopţilor răcoare,
Aduce miros vag de hiacinţi —
Şi-s aiurări, şi-s trupuri de fecioare.

Prin ochi se scurmă lacrime fierbinţi :
Vin chipuri noi cu facle-n procesiune,
Se vaicără şi plîng ca scoşi din minţi.

Şi-un preot gîngav geme-o rugăciune —
— Liano, vii ? — O, cît aş vre să scap !
Un horcăit cu rupere de strune.

O mînă floare-ţi presură pe cap —
Te-ai liniştit de tot şi nu te vaiţi,
Şi nici nu-l mai invoci pe Esculap !

S-a stins de-acum al inimei opaiţ...

Iaşi, VI 1916

PRESENTIMENT DE TOAMNĂ

A prins din nou să cadă bruma-n munţi —
Şi-i vară, totuşi, după calendare.
E plumburiu şi burniţă arare
Şi parcă-n jur toţi oamenii-s cărunţi
Şi parcă toţi îşi jeluie himere —
Dorm munţii-n fund cu gheb de dromadere.

Pe bănci de parc, sub chioşcuri, se preling
Stropi grei prin frunze galbene şi late.
Femei citesc romane demodate ;
Şi-arar salcîmii foile îşi ning
Pe-aleile pustii din pavilioane.
Pe-alei, maiori bătrîni îşi plimb galoane.
Mă văd copil, prin vii, pe la cules.
Rîdeau pe struguri poamele-n octobre ;
Băteau departe puşti ; şi-n ceasuri sobre,
Se tînguiau adînc şi nenţeles,
Un ţipăt lung şi tulbure de goarnă ;
Apoi, părea că noaptea se răstoarnă.
Pe streşine veneau în stoluri berzi,
Şi defilau ca-nvinşii la paradă ;
Şi noi băteam în palme din ogradă ;
Tîrziu, piereau prin loziile verzi.
Iar noi cădeam în urmă-le pe gînduri,
Şi cineva cioplea ceva din scînduri.

Piatra-N[eamţ], iulie 1916

BALADA CELOR CU UN OCHI...

Cu sufletul tremurător ca plopii,
Divin copil al miticelor Graţii,
Ce nu cutezi femeii să te-apropii,
Şi-i faci în jur platonice ovaţii,
Tu cel ce fugi de vulg şi-aglomeraţii,
O, nu-i lăsa misterul să-ţi răpuie,
Şi fugi, necunoscuta din ecuaţii :
— E mai frumoasă dragostea cînd nu e !

Tu însă ştii cum au iubit Dolopii —
Că dragostele-s unicele staţii,

Pe drumul frînt în negurile gropii —
Tu ştii că fierb în tine generaţii,
Că au iubit asemenea şi taţii,
Şi că spăşeşti plăcerile prin cuie —
Dar nu cădea demonicei tentaţii :
— E mai frumoasă dragostea cînd nu e !

Realul brut, ca pînza Penelopii :
Îşi mistuie sublimele senzaţii —
Visează deci tabloul după copii ;
Şi-aşa brodînd în visuri inspiraţii,
Ca Pygmalion de ai halucinaţii,
Şi poţi să pui viaţă-ntr-o statuie.
Ascultă bine-a morţilor somaţii :
— E mai frumoasă dragostea cînd nu e !

INCHINARE

Cît am doi ochi şi n-am dat ortul popii,
Povaţa-i nulă, prinţe. Numai cui e
Ursit un singur ochiu ca Ciclopii :
— E mai frumoasă dragostea cînd nu e.

22—23 XI 1916

ATITUDINI

Cercam pe-atunci pămîntul cu gîndul să-l cutrier,
Cînd mi-ai venit în cale, cu ochii de topaz,
Frumoasă şi senină ca zilele lui prier.

Nedezlipiţi, ca solul subt rădăcini de brazi,
Am înfruntat, în cîntec ameţitor de luthuri,
Şi crivăţuri de ură şi furii de talaz.

Cu sufletele-ncinse, am stat ca două scuturi,
Ce trebuie să ţie nemărginirii dig ;
Şi viaţa ni-era toată beţie de săruturi.

Dar a venit o oră cînd trainicul verig,
Ce ne lega-mpreună, l-ai prefăcut fărîme ;
O oră-n care-n pustă am încercat să strig,

Căci te-ai tîrît pe lespezi asemeni unei rîme,
Căci ai uitat că focul e-adus de Prometeu,
Căci trupul tău cercat-a un templu să dărîme.

Ai năruit Olimpul rostogolit mereu,
Ai năruit seninul nebănuitei vetre,
În care-n orice fibră sălăşluia un zeu.

Şi vulgul tot, în piaţă, te biciuia cu pietre,
Şi te scuipa cu sete ; şi tu stăteai în vulg,
Tu, cea odinioară cîntată-n hexametre.

Vedeam cum vin străinii şi floarea ne-o divulg ;
Vedeam cum nemurirea o mestecă taraba —
Şi totuşi, cu putere-am vrut ca să te smulg.

I-am plîns pe cei ce ţie ţi-au preferat Baraba,
Ţi-am dus eu însumi crucea în drum spre Golgothà
Şi te-am păstrat în minte ca pe regina Saba —

Dar te-am iubit prea aprig — ca să te pot ierta !

Iaşi, XI 1916

BĂNUIALĂ...

RĂVAŞUL LUI MEHMET-ALI CĂTRE MECHBE

Foşnea spre cer, aseară, un crîng de chiparoasă.
Foşnea bătut de gînduri ? — Ori poate că foşnea
Fiindcă-aseară luna era aşa frumoasă.

Eu mă gîndeam la tine şi gîndul împletea,
Din flori de vis, mănunchiuri, petale de mătasă,
Ca să le-nchidă-n slove pe un papir. Şi-aşa,

Cum gînditoare-i apa în care-un codru-şi lasă
Poverile de umbre — în sufletu-mi creştea,
Pe apele iubirii o umbră-ntunecoasă.

Cu scăpărări de aur muri pe cer o stea...

Tu ştii că-ţi sînt prieten de-atîţia ani de zile !
Că tu îmi împli trupul de-un opulent parfum.
Ca cel al unei nave ce pleacă-nspre Antile.

Tu ştii cum gelozia-mi năprasnică-i şi cum,
E fără ţărmi iubirea ce-n sufletu-mi încape.
Mai mare decît umbra lui Alah printre nori.
Mai mare ca-ntr-un fluviu şuvoaiele de ape,
Ori ca ştiinţa-nchisă în crieri mauri. Ori,

Foşnea aşa, aseară, un crîng de chiparoasă,
Că mi-a părut că-n faţă-mi te văd cum eşti,
frumoasă.
Şi că un bey zburdalnic te săruta-n fiori,
Pe umerele goale de haina de mătasă.

Ştiam oricum, prea bine, că sînt bătrîn ; ştiam,
Dar dacă n-am tras spada lucrată-n Ecbatane,
E fiindcă-aveam credinţă şi fiindcă mi-aminteam
De nopţile acelea cînd împreună stam,
Şi-n tăvi de-argint, gustoase, ne aşteptau banane.

Foşnea ceva aseară neliniştit subt geam.
Şi trupul tot în friguri îmi tremura. Ceva
Plutea în aer, parcă. De aceea-ţi scriu acasă.

Fii bună şi în voia Înaltului mă lasă.

Dar chipul tău revine şi nu pricep. Ce-avea,
De fremăta aseară un crîng de chiparoasă ?
Foşnea bătut de gînduri ? — Ori poate că foşnea
Fiindcă-aseară luna era aşa frumoasă ?

Iaşi, 1916

POPORULUI MEU

Maestrului M. Codreanu

Popor al meu, de cumpene bătut,
Ridică-te din mlaştinile prozii !
Fă bravi viteji din luncile de lozii,
Şi pune vin în oalele de lut.

Din vremi adînci, lumini ţi-au dat şi scut,
Şi sfaturi drepte-ţi dară voievozii !
De vor, înstrune cîntece rapsozii —
O, n-asculta, o, tu ce eşti născut

Din colonii de bravi. Legionarii [1]
Te-au vrednicit cu forţă la fruntarii,
Şi cu răbdare-n trup te-au vrednicit.

Dar stai măreţ ca marmura. N-ai teamă !
— De şapte ori de ai păcătuit,
Ai şapte vieţi în pieptu-ţi de aramă.

Iaşi, 1916

[1] Militarii care făceau parte dintr-o legiune romană (n. ed.).

Arbuştii-n tîrg sînt roşii de cireşe —
cînd ieşi pe cîmp te urmăreşte-aroma,
şi-ndepărtaţii munţi, cu creste pleşe,
s-apropie din ce în ce de tine.

Chirciţii popuşoi aşteaptă ploaie ;
şi-azurul clar s-a înecat în baltă.
Căci iată-acum înoată-n suprafaţă ;
răsuflă ars pămîntul şi fierbinte
şi-azurul clar stă nemişcat şi-albastru —
visează, poate, popi cu liturghie.

Mireasma grea de cîmp se urcă-n aer
din nesfîrşiri de flori pestriţe stoarsă ;
pe sîrmele din stîlpi stau vrăbii sure,
lumina-i mată, galbănă şi arsă.

Amiaza bate-n tablă la fîntînă,
dejugă boii roşcovani din oişti,
i-adapă-apoi flăcăul cu găleata
şi-i lasă-n urmă, slobozi, prin trifoişti.

Sub coperiş căldura răcoreşte —
Flăcăul, supt de arşiţă, se spală,
şi dezbrăcat, pe piatra de colac
se zvînt-o clipă, gol, în dogoreală.

O maică vine-ncet, ca o ispită,
şi, cum priveşte galeş prin răscruce,
crezînd că însuşi diavolul i-acolo,
şi-ntoarnă ochii grei şi-şi face cruce.

[1916]

TRECUTUL

Ades cînd seara cade monotonă
Şi prin unghere umbrele se mişcă,
Ca de pe ghemuri aţele, se toarce
Trecutu-n depănare de morişcă.

Prin minte-ţi trec icoane funerare,
Copii firavi ai vremilor bastarde.
Şi-aroma lor împrăştie uitare
Şi dorul lor în suflete ne arde.

Ca din obscure sale de muzee
Răsar portrete-n umedele cadre
Şi înspre ele gîndurile suie
În ritmul grav al lentelor escadre.

Ca rocele născute-n fundul mării
Din materialul scoicelor minuscul,
Aşa în suflet naşte Amintirea
Splendide roci în umbră de crepuscul.

[1916]

PARABOLĂ

Ca-ntr-un pămînt în care-au putrezit
Substanţele organice de plante,
Zac poate-ntregi comori de diamante
Învălmăşite-n funduri de granit.

Vin mulţi să-şi scurme-averile-n pămînt,
Vin mulţi, ca-n toamnă mările de vrăbii ;
Şi-n trupul lor plecatele corăbii
Au pus metal curat şi neînfrînt.

Apoi, cînd noaptea aripa-şi desface,
Pe bronzurile codrului coclit,
Făclii de flacări joacă-n infinit
Pe feţele trudite şi opace.

Şi-n van izbesc cu săpi şi tîrnăcoape,
În van izbesc cu cîntece în gînd —
Pe gîndul dur şi purure flămînd.
Ţîşnesc filoane vinete de ape.

În van pămîntu-l scurmă-n măruntaie,
Doar grezuri, cuarţ şi pietre peste tot.
Pornesc cu toţii-n plîngeri de ilot,
Să cate-aiuri a vrerilor văpaie.

Pornesc în larg, şi solul părăsit
Se sapă ritmic ca un promotoriu.
Nici nave cu catarte de ivoriu,
Nici pas de om pe drumul ruginit.

Nimic, nimic. Şi-n nopţile vibrante
Aceleaşi flacări joacă-n infinit,
Şi, totuşi, poate-n solul tăinuit
Aşteaptă-n van lumina — diamante.

[1916]

*
* *

De vrei să-ţi deie poame, să-l cultivi ;
Dă-i azotaţi pămîntului şi fosfor.

Seraiul nu-i apururi lîngă Bosfor ;
În ţarna seacă nu-nfloresc olivi.

Pămîntul sec — ca ftizicul de sînge —
Apropie-l de tine, ca pe-un om,
Şi dă-i fluidul sevei policrom
Să circule prin vinele-i nătînge.

Iar cînd, bătut de arşiţă, va germe
Din solul greu şi amplu fecundat,
Un trunchi zglobiu de plantă pe-nvărat ;
Îl curăţă de pleavă şi de vierme.

Mereu să crească seva-n trupul ei,
Ca apele captate-n apeducte.
S-atîrne-n vară coaptele producte
Cum greu atîrnă sînii la femei.

[1916]

*
* *

De vrei să bei din apa fericirii,
dă pinteni şi de frîu te-apucă. Zorii
resfiră-aroma florilor deschise
şi-au primenit văzduhul.

Pe drum, vezi, plugul ţelinele farmă ;
vezi, boii opintesc ; împins, de coarne,

cuțitul negru-l hăcuie, și mușchii
flăcăului se umflă.

Buchetele de pomi presară drumul,
prin șanțuri rîd corolele pestrițe
și-n goană vezi, afund, cîte-o pereche
ce proslăvește viața.

Apoi se face aerul fierbinte.
Tu mergi cîntînd în ritmuri de copite,
dar lasă-n pace lumile să umble,
și lasă zodiacul !

[1916]

PANTUM ORIENTAL

De cîte ori mă tulburi, tăcutule-Orient,
Cu somnul tău molatec de leneșă sultană,
Cînd vii cu pori de gază în vis de-adolescent,
Cu minaret de aur și cer de porțelană.

Cu somnul tău molatec de leneșă sultană,
În poala ta de roze m-ai adormit ades,
Cu sunet de tambure și cer de porțelană,
În freamătul lugrubu și tainic de cipres.

În poala ta de roze m-ai adormit ades,
Cu trupul cald și dulce, cu languroase vorbe,

În freamătul lugubru și tainic de cipres
Dansau fecioare albe în cîntec de theorbe.

Cu trupul cald și dulce, cu languroase vorbe
Îmi pătrundeai ființa de mulcomit parfum.
Dansau fecioare albe în cîntec de theorbe —
Căsuțe gîrbovite stau somnoroase-n drum.

Îmi pătrundeai ființa de mulcomit parfum ;
Grădinile de Șiraz miresmuiau în minte.
Căsuțe gîrbovite stăteau pitite-n drum
Și le-mpleteau ca iederi sfioase hiacinte.

Grădinile de Șiraz miresmuiau în minte,
În clar de lună, albe, peruce de marchiz —
Și le-mpleteau ca iederi sfioase hiacinte,
Părea că-n aer cîntă poeme de Hafiz.

În clar de lună, albe, peruce de marchiz,
Așa-mi venişi ușoară în straie de corole.
Părea că-n aer cîntă poeme de Hafiz —
Aveai în trup mireasmă și-n glas aveai viole.

Așa-mi venişi ușoară, în straie de corole,
Șeherazadă rară și cu surîs dement ;
Aveai în trup mireasmă și-n glas aveai viole,
Cînd ai venit în farmec subtil de Orient.

Șeherazadă rară și cu surîs dement,
De ce mi-ai frînt în suflet iluzia persană,
Cînd ai venit în farmec subtil de Orient,
Cu somnul tău molatec de leneșă sultană ?

Iași [1916]

RENUNȚARE

Fiindcă-mi ești străină, pierdută și departe,
Fiindcă firul trainic al dragostei e rupt,
Fiindcă fructu-i moale e veștejit și-i supt
Subt perspectiva iernii sterile și deșarte ;

Voi căuta din viață-mi să-nlătur ca-ntr-o carte
Frumoasa-ți amintire ; voi căuta să lupt,
Să-nlătur povîrnișul sălbatec și abrupt,
Și voi urma pe calea de drumurile-mparte.

Voi căuta să-nlătur frumoasa-ți amintire,
Ce-n carnea mea se-nfige adînc ca un cuțit.
Voi căuta să-o-nlătur sub horbotă subțire,

Și nu-i voi pune cruce, nici monument, nici schit !
Să nu pot — de-aș vroi-o — să mă întorn vreodată,
Să fie-n veci pierdută, în veci nedezgropată.

[1916]

AMIAZĂ

Gîngăniile, în mănunchi de suliți,
gîngăniile scoase din pămînt și soare,
gîngăniile fluieră din trișcă —
pămîntu-i ars și-s luminoase șesuri.

Sînt bălți pe-aici coclite rău de linților ;
natura scuipă cu polen de-amiază,
și-o salcie-n drum nu-și mișcă nici o foaie...
Tăcere. Soare. Nesfîrșire. Baltă.

Vezi, gîze iarăși fluieră din trișcă,
doi boi uitați prin solitudini cască —
și vaieră tălăngile în firea
făcută pentru boi și pentru gîze.

[1916]

*
* *

Încremenit stă parcul singuratec,
Cînd plîng în zvonul lacului platanii,
Din nesfîrșit de leaturi cresc litanii
Sub dominoul lunei de jăratec.

În liniștea de papure, acvatec,
Un nufăr-nalță-și lujerul. În van îi.
Încremenit stă parcul singuratec,
Cînd plîng în zvonul lacului platanii.

În noapte-un crin de-argint se-nalță-emfatec
Și valurile sclipătă ca banii,
Auzi din nesfîrșit cum urcă anii ?
De ce-ai rămas cu sufletul extatec,
Încremenit în parcul singuratec ?

[1916]

PLOAIE

În peisaj, de ieri, înoată rațe,
Ca niște rufe albe în azur,
mă-ncurc în ploaie, fără sens, obscur,
ca într-o sură fabrică de ațe.

Trecut bătrîn și putred ca o luntre,
știrbită de înec — îmi vii imens —
și ploaia, lungă, bruscă, fără sens —
ca ploile din peisaj de munte.

Vreau să vorbim în seara asta toată,
ne cheme ziua țipăt de cocoș
și soarele ne cheme, greu și roș,
și Viața-n palme albe să ne bată.

[1916]

*
* *

În groapa de-ntunerec în care va să zac
ca o princesă pură, cu unghii de lumină,
în groapa-n care-n urmă voi fi silit să tac,
să tac nemărginirea cu un nucleu de tină.

N-am să mai știu că omul e fericit și trist,
n-am să mai știu că viața e-o veșnică zăbavă
și n-am să mai văd noaptea cum, des, prin ametist,
cerescul cal stîrnește scîntei de sub potcoavă.

Adese poate paseri îmi vor mînca mireasma
din ierburile groapei și poate-n seară boi,
cu pîntecele pline de miros și trifoi,
își vor opri, în umbră, noptatecă fantasma.

Cuvinte de iubire vor tremura în vînt,
vor tremura desigur, sfielnice și sfinte,
și eu, acel ce doarme sub lespezi de mormînt,
voi regăsi cum viața-mi continuă-n cuvinte.

Căci voi trăiți în mine și eu trăiesc în voi,
pămînt, jivină, suflet, om cizelat, minune,
același crin și-același blagoslovit noroi,
și-aceeași fericită și grea deșertăciune.

Știam de mult că totul e chibzuit și van,
dar îmi plăcea în ziuă plantația de grîne
și morile în care, vremelnic, diafan,
din măduva de lume, se prăfuia o pîne.

Dar îmi plăcea pămîntul tenace și mizer
și omul, stea ori humă, șoim ori reptilă joasă,
și trandafiri ce varsă în liniște piper
și-mi mai plăcea femeia impie dar frumoasă.

Și-am vrut ca fiecare să-nsemn și eu c-am fost
pe scoarța omenirii o crustă ; dar pe scoarță,
prin galerii, insecte se fluturau a harță
și-n scrisul meu de glorii făcură adăpost.

Dar morţii nu ascultă ce se frămîntă-n jur
şi cînd o fi să strige cocoşul dimineţii,
mormîntul meu de beznă va fi mormînt de-azur
căci stîrvul meu şi-n moarte va folosi vieţii.

[1916]

*
*   *

Lugubru bate-n zid tictacul.
E ploaie ; uliţa-i în fum —
Drumeţii trec grăbiţi; pe drum
Imploră un calic, săracul,
Pomană-n numele Precistei...

Plîng clopotele, jalnic plîng
Clopotniţele la biserici.
Rîzînd trec în căruţă clerici ;
Şi doi orfani se zbat nătîng
Pe urma dricului cu mortul...

Şi clopotele iar îndrug.
Şi-i iarăşi ploaie, iar tictacul,
Ş-imploră iar c-atunci săracul,
Cînd stam eu însumi — în coşciug —
Şi nu plîngea pe urmă-mi nime...

[1916]

PASTEL

Priveşte, toamna vine şi pune-n trestii flaut —
Eu caut fără vrere şi nici nu ştiu ce caut
Ş-ascult cum vîntul bate şi sufletul din trestii.
Adîncul umple urna tăcerilor acestii,
Ca liniştea adîncă şi fumurie a mării.
Priveşte cum salcîmii se clatină la poartă —
Pe apa din fîntînă se strînge frunza moartă
Şi paserile zboară ca-n faţa unei inişti,
Singurătatea cade ca un fruct copt pe linişti,
Arare, sfîrticate, de-un chiot din podgorii.
Pe căi de floare arsă, bicisnici, călătorii
S-opresc s-asculte-ntinsul, ca-ntinderile mării,
O roză-şi cearcă haina în visul înserării,
Şi printr-un geam se uită prin colţurile casii.
Amurgul, plin de taina îndepărtatei Asii,
Adună pomii-n pîlcuri şi-i prinde ca-ntr-o cange.
Cipreşii cresc ca-n ţărmii haoticului Gange,
Îşi spun scufii de floare şi-şi cearcă reverenţa ;
Şi-atît de calmă-i ora, că parcă-i simţi prezenţa.
Şi sufletul ţi-l pipăi cu mînele, eteric.
O clipă, ca de-o umbră, te-ai rupt din întuneric,
Căci iată, toamna vine şi-şi bate roibu-n pinteni
Şi pe aleea-n care dorm pomii albi şi sprinteni,
Supt stelele-n priveghe şi-al lunii corn bucolic,
În freamătul de frunză, greoi şi melancolic,
Ca zugrăviţi în şagă cu vîrful unei gresii,
Simt umbra unui Faun şi rîsul Faunesii.

Iaşi [1916]

* * *

Pe coastă. Marea fulgeră-n crepuscul.
O barcă taie valurile calm,
Trandafiriu, din ape, crește psalm —
Și fiecine-și țese vis minuscul.

Ca pești de aur, valurile ard ;
Și-i vînt salin ; se scutură castanii.
Pe chei, o babă lin își zvîntă anii,
Cu ochii-n gol fixați spre bulevard.

Se prăfuie văzduhu-n diamant —
Pe cer, Selene-și tremură o lampă —
Subit, o mînă-a aprins să miște-o cleampă,
O ușă s-a deschis înspre neant.

Pe apă în trei luntri ca trei spectre,
Cu plasa grea năierii pescuiesc —
Și-n noaptea albă umbrele își cresc
Ca trei subțiri și tainice Electre.

[1916]

BALADĂ

„Mais où sont les neiges d'antan ?"
Villon

Pe țărmul scit, cînd marea-i inactivă,
Cînd crivățul s-aruncă în zăpadă,

Precum s-arunc calicii la colivă ;
Cînd cerul tot e-o albă mascaradă,
Pe-un lemn aș da o galică butadă,
Eu-mi scotocesc în straie de paradă,
Castelele din Spania și vila —
De-i mai frumoasă viața în Sevilla !

În vatră, zarea grea, intempestivă,
Îmi șuieră haotica-i baladă.
În van mă zbat cu furie-mpotrivă.
E ger adînc ; crap pietrele pe stradă.
Un singur lemn stă flacărilor pradă,
Și pîrîie așa că-ți vine mila,
În minte se dezleagă o șaradă :
E mai frumoasă viața în Sevilla !

Dar vezi acum ! O mînă milostivă,
Mi-a dăruit în vatră-o *Iliadă*
Și flăcările cîntă ca o divă ;
E-atîta cald în camera-mi nomadă
Că văd truveri cîntînd o serenadă,
Și danțatoare joacă seguidilla
Pe gîndurile-n straie de paradă.
Nu-i mai frumoasă viața în Sevilla !

Închinare

Îmi iartă, prințe, harpa guralivă ;
Din Caribdă din nou cazui în Sicilla,

Balada mea e, vai ! retrospectivă.
Tot mai frumoasă-i viața în Sevilla !

[1916]

PSALMUL LUI ABÉL

Prin verzii frasini sîngele se-ncheagă
într-amurgit. Pe iaz e soare. Jertfa-mi
găsit-a har în ochii tăi, și a lui Cain
s-a întùrnat din ceruri.

Au ce-am păcătuit-naintea ta, Doamne,
cu ce-am stîrnit mînia ta, o, Doamne,
de-ai părtinit pe-un rob, și pe-al doilea
l-ai oropsit năprasnic.

Căci Cain, trudnic muncitor de țarnă,
din roadele pămîntului jerfit-a,
așa precum și eu jertfii grăsimea
ca păzitor de vite.

Sînt mulțumit cu viața mea de-aice
căci nu cunosc o alta. Paradisul
m-atrage totuși uneori spre dînsul
cu negrăită vrajă.

[1916]

* * *

O, iartă-mă, Stăpîne, că nu mă plec a rugă,
că nu mă plec ca vita în gaură de jug,
o, iartă-mă, Stăpîne, că nu mă plec a rugă.

Dar dacă ești în floare, și-n țarnă, și-n belșug,
blagoslovit fii, Doamne, în fructe și în soare
și-n așteptata ploaie și-n boii de la plug.

Vezi necredința-mi seacă, ca și un șarpe-n soare,
vezi cum sărut pămîntul și nu te cred în miez
și iartă-mi necredința amară trăitoare.

Tu știi că-ți știu porunca, c-ascult și că lucrez,
că lucrul meu, o, Doamne, e din sudoarea minții
și că-mi iubesc vecinul și-atunce cînd lucrez.

O, nu-mi pretinde, Doamne, pelinul umilinții —
îmi trebuie orgoliul — salar divin de-o zi —
îmi trebuie orgoliul pentru sudoarea minții.

O, Doamne, poate-acuma te-aș fi putut iubi —
ți-aș fi iubit și răul, și mlaștina, și crima,
pentru puținul soare ce-l dărui peste zi.

Dar tu n-ai vrut în cîne iubirea grea, ci schima,
ci schima de iubire și hămăitul jos
și n-am putut, o, Doamne, ca să-mi mai placă crima.

[1916]

HAGIUL

— Străinule, mă-ntrebi de unde vin ?
E-un țărm cu-olivi, cu rodii și banane.
Cu poftitoare trupuri musulmane,
Și cu arome tari. Sînt pelerin.

De-am fost cuiva pios să mă închin ?
Am fost să-mi cumpăr piei în Ecbatane,
Mătăsării arabe și persane,
Și-ades femei, plăcute la străin.

Sînt slut ? Nicicînd eu n-am văzut oglindă !
Că n-am visat vreo blondă Melissindă,
Și n-am nimic a face cu Rudel.

Și eu, de-oi vrea, sînt prinț și scrib ca el !
Dar nu să-ncînt femei cu-o melopee.
Sînt slut ? De-ai bani, te vrea orice femeie !

Iași [1916]

*
* *

Trecător, oprește-ți pasul ; locurile-aceste-s sfinte ;
Nu simți lucrurile moarte cum și-mprăștie
mireasma ?

Pietrele ascund palate, florile ascund morminte,
Și bisericile frînte și-au schimbat catapeteasma.

Trecător, de vii pe-aice nu cu sufletul cucernic,
Ci mînat de-al vieței zbucium și de-a patimilor
sfadă,
E-o răscruce-aici pe care nu o văd acei nemernici
Și o văd acei ce-n viață au ochi să vadă.

Dacă însă vrei genunchii să ți-i tîrîi în țărînă
Și de vrei s-asculți ce-n șoapte zidurile au să-ți
spună,
Vei afla aice taina preste secole stăpînă,
Și că fulgerul se naște din furtună.

Nu vezi umbrele fugare, nu auzi cîntări de clerici,
Nu vezi gîndul cum de pace și de vifor străbătut
ni-i ?
Mai rămîn icoane blînde în străvechile biserici
Și nu-i moartă încă-arama de prin clopotele Putnii.

O, ascultă, vin strămoșii de subt lespede de piatră,
Unde-atîția timpi plouat-au zori de-argint
și-apusuri roșii,
Ai să vezi cum naște spada, țarna să-o auzi cum
latră ; —
Dorm în pace ; însă-a pururi nasc, cînd cumpănă-i,
strămoșii.

Vin ; aici ca și la tine tot o noapte-i și-un noroi —
Numai sufletele limpezi țin în ele toată slava ;

Dacă Ștefan-vodă încă nu sălășluiește-n voi,
În zadar veniți să-l cereți la Suceava.

[1916]

*
* *

Dorm albe flori pe arbori, ca trupuri de femei,
eu cat la ele numai în zvon de apeducte.
Ca Diogen, cu fruntea în mîni, rostesc spre ei :
De ar avea toți pomii așa splendide fructe !

Cînd voi muri, vreodată, n-am să le văd, sub salce,
și-n noaptea ce-o să vie cu licăriri de lup,
un trecător pe țărnă naiv o fi să calce
în clipa-n care-n humă se va preface-un trup.

Să nu te miri că însumi va fi să mor ca ceilalți,
plăcerile vieții și anii toți sînt vani.
Și iar să nu te mire că nu mă plîng de soartă :
Sînt tînăr încă astăzi și-am optsprezece ani.

[1916]

*
* *

O noapte grea și umedă de marte
Și ploaia care-n geamurile mele

Îmi zvîrle boabe umede și grele
Și-mi deapănă poveștile-i deșarte...

O mînă parcă negura o-mparte
Și mi te-aduce-n spumă de dantele,
Cu ochii tăi — extatice mărgele —
Cu ochii tăi ce-mi sînt așa departe !

Și-n ritmul ploii sec, ca dintr-o carte,
Răsai împresurată de-o lumină,
Feerică, adîncă și deplină,
O, tu, ce-mi ești acum așa departe !

[1916]

*
* *

Orașul plin de oameni și noroi
Și-aprinde, roșii, miile de becuri,
Și-i ca un vas uitat după înecuri.
Atîția oameni sînt și-atît noroi,
Încît, cum stau alături în joc,
Se murdăresc pe straie reciproc.

Miroase, parcă,-n aer primăvara.
Vezi — nu-s în floare vineți ghiocei,
Dar poate primăvara-i pe alei
Și n-o știm noi — poate-a sosit afară,
Și poate în vălul dulce de fecioară,

Cînd a văzut orașul cu noroi,
N-a cutezat să vină și la noi,
De ce nu vii la noi, o, primăvară ?

În înserare-un clopot sună dang,
Și prin zăbrele s-au ivit fecioare.
Un clopot sună dang în înserare,
Și iarăși vin, vin iar să-i țină hang,
Frunzișuri, vale verde și izvoare,
De prin volumele de poezii...

[1916]

*
* *

O, spune-mi, unde pășunezi,
Tu, pentru care sufletu-mi se zbate ?
Și unde-n zvon de turmă, pe-aromate
Te odihnești în cald de după-amiezi ?

Tălăngi răsună galeș și cît vezi,
Sînt stîne albe-n cîmp împrăștiate.
Vrei să colind fînațurile toate
Cu turma mea molatecă de iezi ?

— De nu știi tu, frumoaso,-ntre femei,
Pe urma turmei cată să te iei
Pe unde-s albe oile în șiruri.

Și-odată-ajuns-acolo, în răstimp
Văzduhu-ntreg îl tulbură cu miruri
Și paște-ți iezii-n iarba de pe cîmp.

[1916]

*
* *

O, nu, nu vreau aplauze bețive !
Eu singur vreau de-acum să-mi fiu stăpîn.
Mi-i inima de fier — și în plămîn
Vreau bronz, vreau larg, vreau vaste perspective.

O, nu vreau mirții laudei naive
Și nici polenul gîndului păgîn,
Eu mi-am durat altar și calea-mi mîn,
Aerolit, pe culmile masive.

Atunci, de ce orgoliul să-și scurme,
Bicisnic gînd, ca-n trudnicile turme,
De ce să joc în văzul tuturor.

Cînd nu-mi pricepeți roada din livede
Și cînd prin voi mă simt toreador
În colosseul vitelor bipede ?

[1916]

* * *

Vom birui că vrem, și e de-ajuns !
Cu noi vom duce inimile brave.
Și vom preface-n roșie dumbrave
Orice ne-ar sta în cale neajuns.

Oricît ar fi vrăjmașul nepătruns,
Ori cuibărit în tainițe grozave —
Buzdugăni-vom viețile bolnave,
Căci nu ne mai jucăm de-a v-ați ascuns.

Vom merge toți cu spadele și pumnii.
Ș-apoi, cîndva, pe capiștea columnii
Vom zugrăvi războiul de scăpare.

Căci prisosește-n noi atît curaj —
Și ni-e de-ajuns o singură chemare
Și *un* Bărnuțiu-n cîmpul de la Blaj !

[1916]

* * *

...Și de-om muri, virginele în bande
Să vie-n straie albe de Corint
Și pe morminte, flori de hiacint
Să se-mpletească-n veșnice ghirlande.

Helada !
De ce a fost în plîns să-ți surpi arcada
De glorie, captată-n Helespont ?
Ce trist amurg plutește-n orizont !
De ce a fost s-adormi în crisalide —
Tu cea cîntată-n vremuri de Homer,
Închisă toată-n pagine de fier
De trainicul istoric Tucidide ?

[1916]

CÎMPURI

Vezi fîn e-n drum și-i iarăși fîn,
și cîmpurile-s lungi și iarăși cîmpuri
și seară e-n înalt și-i iarăși seară —
și stau culcate vaci în peisaj.
Tu treci prin fînul greu și tu ești fîn !
Tu treci prin cîmpuri și ți-e un cîmp ființa,
tu treci în seara vagă și ești seară.

O, tu ești baliga uitată-n drumuri,
ești plugul de belșug și fecundații,
ești sufletul pămîntului de fiere
și ești făptura cîmpului de grîu.

Și ți-e făptura ca un grîu nemernic,
și ți-e făptura abur pe oglindă,
și ți-e făptura un clăbuc de-amurg —
făptura ta asemene naturii.

[1916]

PRIVELIŞTI

Vopsită toată-n var, cu cercevele
boite roş, cu nalbe-n ferestruică,
căsuţa se încunjură cu prispă,
şi urmăreşte cu un ochi de geam
să n-o şparlească prin grilaj vreo puică.

O vacă muge-obscur în bătătură.
Duminică. Spinări de arătură
aşteaptă-n zare grapă şi seminţe.
Întregul cer se-nvăluie-n velinţe,
şi-n geamuri numai pipărata nalbă,
priveşte-n drum viind o fată albă.

O, fată,
care-ai plecat la joc încă curată,
şi-acum te-ntorci boţită şi greoaie,
nu-ţi aminti tălăngile de-acioaie,
nu-ţi aminti lăutele şi jocul,
nici clipa-n care ţi-ai trăit norocul...

[1916]

*

* *

O, mi-amintesc. Pe-atunce era mai,
Ieşea din aur limpede un grier —
Şi pe alocuri nopţile de prier
Mişcau în roze trupuri de serai —
Părea că solul zbuciumă o coardă,

O violină tainică în sol,
Ce-şi înălţa sălbatecă în gol
Cîntare grea, simfonică, bastardă.

Veneau în dansuri nimfele şirag,
Şi din copaci, în dans, ieşeau driade —
Ca un castel ce şovăie şi cade,
Se adunau şi se-ntocmeau în vag —
Şi urcă lin pe lespezi de Carrara,
Veni uşor cu pasul licurind —
Şi ne-a surprins alene povestind
Din ceruri luna, pururi solitara.

[1916]

PRIVELIŞTI

Pădurile s-au căţărat pe rîpi ;
şi scutură răcoare ; e lumină,
pe scrijilate scoarţe de molifţi
greoi se-ncheagă-oleiul de răşină.

Poteca fină duce-n nesfîrşit,
e rîs de-argint şi umbrele se-ndeasă ;
şi aţi plecat — şi-i beznă — şi-aţi plecat.
De ce nu aţi rămas mai bine-acasă ?...

[1916]

*
* *

Zăcea, pe țărm, aseară, un stîrv adus de mare.

Eu nu știam cum stîrvul fusese adus de mare,
și nici cum se-necase în mare și în alge.
Rotundul roș de soare se îneca în alge,
și-și descria, în valuri, de foc, circonferența.
Era atîta farmec, că îți uitai prezența
și că-ți plecai genunchii, timid, înspre Nirvana,
Părea că-o rugă urcă din suflet spre Nirvana,
și că, scăpat de mine în valuri călătoare,
eram eu însumi stîrvul adus în țărmi de mare.

Eu nu știam cum stîrvul în mare se-necase,
dar butie-i sta burta, și ochii se-nfundase,
și carnea-i puturoasă puțea clocit și stîrv.
Se spălăcise-n buze tot roșul de șovîrv,
Și sîngele cu apa făceau tihnit amestic.

Eu am privit la dînsul, ca la un alt domestic,
și-am rupt de spaimă-n fugă în drum spre văgăuna,
Ce-mpiedica ca-n fugă să m-urmărească luna.

[1916]

*
* *

...Vreau soarele, vreau soarele pe cer —
aș vrea să-mi intre-n trup, să intre-n sînge.

O moară poate, undeva, se plînge —
mașini de treier par gîndaci de fier.

Și iarăși ploaia în coperăminte —
(rup foile din calendar, cuminte)
și urlă lupi, cu ochi de jar, flămînd.
— Nu-i încă toamnă, dar va fi curînd.

Iași, IX [1916—1917]

*
* *

...Paingăni de lumină s-au aciuit prin pruni,
ograda-i înflorită cu pîntec de lăstuni
și zugrăvește roze curate de culoare ;
ca sceptre de lumină, un strat de crini, în soare
au desfoiet petale de fluturi și de zi,
din tinichea de case și din hulubării
hulubii, steaguri albe, și-au pus omăt pe gușă
și-au mai rămas cu ciocul prin gratia din ușă,
cu ochii mici și lucii, mărgele de azur.
Miei, creți, pe după garduri, se pierd în vag și-n sur,
iar ziua printre ramuri s-a prins ca un păingăn,
a fulguit cu rațe și-acum a prins să ningă-n
văzduhul clar, cu nouri...

[1916—1917]

Făptura ta nu-i țara pacifică și bună —
moșie-n care vite prin ierburi se-mpreună
în panteista pace de seară și cimpoi
și lînă risipită prin plaiuri vagi, de oi ;
nu-i iarba născătoare de opiu și de lapte ;
pe cîmpul tău, cu capul în palme și în noapte,
nu poți s-auzi tăcerea pămîntului de zi.
Și vacile trecură în liniște și-n gri...
să-și caute netoate în nesfîrșire steaua.
Făptura ta e-orașul, asfaltul, cafeneaua,
și ca să fii desculță, pantof de catifea.
Ți-i tînără făptura ca un climat de nea
cruțată de sămînță, de plug, de arătură,
și ești precum e osul de preacurată, pură.

[1916—1917]

CÎNTEC

Ce mai strigi din nou în porți,
Tînără fecioară,
Ce-i mai chemi din nou în porți,
Umbrele de morți ?

Morții dorm și-n locul strîmt,
Tînără fecioară,
Morții dorm și-n locul strîmt,
Nu aud, nici sîmt.

De-ai veni și-n trupul gol,
Tînără fecioară,
De-ai veni și-n trupul gol,
Nu-i trezești din sol.

Clipele de mult, de mult,
Tînără fecioară,
Clipele de mult, de mult
S-au pierdut, s-au smult.

Morții dorm chiar de-i prăpăd,
Tînără fecioară,
Dorm și de e chiar prăpăd,
Nu simt, nici nu văd.

Morții dorm și odihnesc,
Tînără fecioară,
Dorm, și cînd se odihnesc
Nu văd, nici trăiesc.

Ca strigoi de-ți vin tîrziu,
Tînără fecioară,
Noaptea dacă-ți vin tîrziu,
Vaieră-a pustiu.

Lasă morții ca să moară,
Nu-mi mai bate-n porți,
Lasă morții ca să moară,
Tînără fecioară.

[1916—1917]

*
* *

Pe cîmp un plug
în brazdă ară,
din crîng spre seară
umbrele fug.

O fată-n drum
privește plugul.
Din soare, rugul
cerne parfum.

Smerit apoi
privești în soare —
trei născătoare
de nou noroi.

Și-n ochii ei
te uiți, o, soare.
Pămîntul moare
fata de-o iei.

[1916—1917]

*
* *

Ți-s mînele mai pure ca rîu-n dimineață
și trupul tău e salce desculță și-i catarg,

natură-n care visul mi-e plictisit de viață,
ca lebăda uitată în apa unui parc.

Provincie urîtă, într-o natură tristă,
natură ca o baltă cu lintiți și noroi —
lumina ta ploioasă în sufletu-mi persistă
ca într-un cîmp de toamnă căderile de foi.

Decorul tău și crinii din ierni și planta dură
și putreda ta toamnă cu ploaie și pustiu
cît le iubesc și, totuși, cît le urăsc — sicriu
în care-mi dorm ființa și sufletul, natură !

Căci aș voi să mistui provincia aceasta
și balta de natură cu lintiți și noroi,
și-aș vrea să curm zăgazul de toamne și de ploi
și lebedei, de fire, să-i sparg cu sînge țeasta.

Să pun în fire nota cea nouă ca-ntr-un flaut ;
lumină-n loc de ploaie, decît bazen, pârîu,
și turme albe-n piscuri, în bărăganuri, grîu
și tot ce pot în mine ca-n Univers să caut.

Și-așa cu mîna pură să gîtui dimineața,
în lebăda cu sînge și baltă, un trecut —
și-apoi, curat de crimă, pe țărm, ca pe-un sărut,
cu mîinile de sînge să preamăresc Viața.

IV 1917

GLASURI

Glas din pustiu
a spintecat mulțimile de hăuri,
cu șuier viu ;
s-a strecurat prin beznele de găuri,
și-a spus ceva...
dar capul mi-e pustiu.

Pe drum de ani,
aceleași glasuri sfredelă în cuget,
și cresc titani —
nu deslușesc nimic și-mi pare-un muget
rostogolit ca pietrele în ani.

Fecundul scris
în van îl sapi pe tablele ființii ;
ca-ntr-un abis,
zac sîngerate hoiturile minții,
și nu pricepi nimic din tot ce-ai scris...

Nu știu nimic —
oricît vreare-ai mințile să-ți semeni —
te afli mic —
nainte-i vag ; trecuturile-s cremeni
de cari te spargi și-n care nu-i nimic.

O, de-aș putea,
să fiu ca buruienile, duiume,
și inocent să bîlbîi Osană !
ori dacă nu, prin spațiu să fiu lume,
și să mă-nvîrt pe osia mea grea.

O, glas de azur,
temeiul omenesc îmi e Scriptura.
În van mă tulburi dușman și impur !
Tu, nevăzutul ești ; eu *creatura ;*
și-al meu e tot, cît dăinuie natura
și pînă nu mă mistui în azur.

Iași, V 1917

OGRADĂ

Lumina unge aur și ivoriu
pe gard, pe vișini, pe hambar, pe șesuri.
În ram dorm împăiate parcă presuri,
și-ograda parcă-n zori e-un promontoriu.

De-azi-noapte n-a mai fost pe-aici străjerul ;
găinile-l visează-nalt cît parul,
cum plin de galbeni scoate buzunarul
și-n aer, pe-nserate, varsă cerul.

Pămîntul jilav nădușă subt rouă,
și de cu-amurg răcit, așteaptă soare.
Cotețele s-au încărcat de ouă,
De-acuma puii ies și cer mîncare.

Sătui de somnul lung și de sieste,
cu cozile în vînt ca-ntotdeauna,
păunii și-au pus straiul din poveste,
cu soare alb în piept și-n spete, luna.

O puică-ntr-un băltog își drege moțul ;
cuib viu de pene, fin prin ferestruice,
cocoșul dintr-un colț pîndește, hoțul,
cuprinsul plin de moțuri și de puice.

E miros cald de puf și-ngrășăminte,
greoi și plin pășește o găină,
cu coif de-oțel, gălbuie-ncălțăminte,
dospind într-însa oul de lumină.

Dar iat-un soare înghimpat de rază ;
găinile-au tăcut ; s-alintă frigu ;
cu creasta de mărgean, și-n cucurigu,
cocoșul, sus, pe gard, oficiază.

Iași, VI 1917

MĂNĂSTIRE

XVI

Clopotnița pe cer și-nfige fierul
și cu mireasmă-și tăinuie altarul.
Văzduhul, încă luciu ca păharul,
pătat cu roz și sînge, bea eterul.

Pe-aice, Domnul singur e străjerul —
găinile-l visează-nalt cît parul,
cum plin de galbeni scoate buzunarul,
și-n aer, pe-nserate, varsă cerul.

Prin buruieni, fac vitele sieste.
Păunii-n parc pun straiul din poveste
cu lună albă-n piept și-n spete, sorii.

Alături, vaci cu petice pășună
și scutur întunericul cocorii
în ochii lor sticloși, boiți cu lună.

Iași, VII 1917

*
* *

Te văd din nou uitată pe un părete-n ramă,
într-o fotografie executată-n New York,
și-ncerc din nou să rumeg netălmăcita dramă.

Ai ochii clari, albaștri și o păpușă-n brață,
cu rochii de mătasă și cu o fundă-n moț.
Și-mi amintesc, cu jale, nebănuita viață,
cînd în iatacul sombru stam laolaltă toți.
Sta pulbere-n scrumelnițî și fumegau cafele ;
noi o ștergeam în curte pe ușa de din dos,
și ne jucam de-a prinsul, ori poate v-ați ascunsul.
Noi auzeam discuții și rîsete și-oftaturi,
dar nu știam ce taină sălășluiește-n lucruri,
și, inocenți, în joacă, rupeam vreo floare-n straturi,
și ne găsea amurgul cu gurile-n săruturi.

Dar într-o zi — atunce noi n-am știut de ce —
ne-am sărutat în lacrimi, ne-am spus : „Rămîi cu bine !"

Şi v-aţi suit în larga şi vechea diligenţă.
Lătra la gard un cîne ; foşneau castanii umezi,
şi noi, rămaşi în urmă, mai fluturam batista.
V-aţi dus cu diligenţa ca să sosiţi la mare.
Te văd şi-acuma parcă în Hamburg, ori în Hâvre,
în gloata călătoare înghesuită-n port ;
veneau din larguri unii, plecau în larguri alţii.
Tu nu priveai la dînşii ca să scrutezi pe chipuri
ce creţuri sapă-ntorsul şi ce avînt plecarea.
Tu ai văzut furnale, clădiri de lemn şi marea
cu nesfîrşita apă, cu funii, cu matrozi.
Umblau beţivi pe uliţi, vîrteau armonici orbii
şi tu de fusta mamei te apucai speriată,
cu sughiţat şi plînset : „Vreau să mă-ntorc acasă !"...

Şi mama-ţi da bomboane, te săruta pe ochi,
şi îţi spunea : „N-ai teamă... nu eşti acum cu mama ?
Ce jucării frumoase o să-ţi găsească mama !
Măgari pe patru roate, păpuşe vii şi rochi".
Şi v-aţi urcat pe bordul unui vapor murdar,
căci, fiind săraci, de lipsă, mergeaţi în clasa III-a
şi-n drum stăteaţi de vorbă cu palide femei
cu plozi timizi ce-n grabă li s-ascundeau în fuste,
şi mama, orgolioasă, zicea : „O cheamă Lina...
abia opt ani plineşte. De-aţi şti cît de cuminte-i !"
Şi-apoi, stăteaţi pe-o bancă şi-ţi povestea arar
nădejdile de aur şi rozele iluzii...

Şi tu visai bomboane, grădine şi păpuşe,
visai o curte largă cu puice şi curcani,
şi că jucai cu mine într-nsa v-aţi ascunsul ;
tu nu priveai cum marea îşi duce nepătrunsul,

tu nu ştiai ce zaruri se vor ivi prin ani ;
tu nu ştiai ce-i chinul, tu nu ştiai ce-i viaţa,

cînd mama-ţi stă alături : „Vrei ceai ? să-ţi dau mîncare ?" —
Şi tu credeai că viaţa e o păpuşe mare.

Aţi coborît în New York, într-un sărac cartier,
cu fabrici, cu furnale, cu fum şi cu mansarde ;
şi-aţi ascultat oraşul cu urlete de fier.
O, multele etaje, şi poduri, şi tramvaiuri,
o, şcolile în care ai învăţat trei ani,
cu ftizice fecioare, cu variate graiuri,
cu lămpile infime în joase dormitoare.
O, chinurile surde în toamnele din ani,
o, nopţile tăcute, sărace, monotone,
o, iernile cu crivăţ şi fără foc în vatră !...
Tu ascultai în friguri cum lung un cîne latră,
şi în delir, un doctor venea să-ţi dea chinină...

Şi te-ai făcut mai mare şi te-ai făcut frumoasă,
în timp ce eu aice prindeam să scriu în versuri...
Şi ne scriam arare şi-arar într-un amurg,
venea poştaru-n uşă ; e un răvaş din New York.
Noi toţi săream deodată la el : „E de la Lina !"
Şi filele-ncrustate erau cu slove strîmbe,
cu pete de cerneală şi scris neortografic.
Veneau pe urmă note splendide de examen
şi laude, şi lauri. Iar tata îmi spunea :
„Vezi, nu întreaga lume învaţă prost ca tine !"
Şi într-o zi poştarul ; e un răvaş din New York.
Noi am sărit cu toţii la el : „E de la Lina !"
Dar parc-aveam cu toţii în noi o presimţire,
şi am deschis cu teamă scrisoarea care-n ea
ducea o veste proastă, ori ritmuri de iubire.
Şi am rămas cu toţii speriaţi şi plînşi că-n ea,

scria că erai moartă de două luni în New York,
și că dormeai sub piatră, pretimpuriu și trist...

Suna în geamuri toamnă, foșneau în porți salcîmii,
vorbeau cu tata, mama, plînși și uitați în colț,
și eu plîngeam în mine, amar, copilăria.

Iași, VII 1917

PRIVELIȘTI

XIII

Amiaza-ncremenește-n heleșteu copacii —
Pămîntu-și scoate-n găuri, de arșiță, gîndacii
și piaptănă cu-o greblă niște căpiți cu fîn.
Gălbui, un deal, aproape, duhnește-a floare, spîn,
și-și farmă-n aer iarba prăjită și amară.
În cuiburi arse, păsări de diamant în vară
se scaldă în răcoare și cîntă din cimpoi.
Nevoia vegetală visează, lînced, ploi
cu apă pentru sete ; cu rîtul scurt, o scroafă
își poposește burta păroasă pe-o garoafă
și cască lung spre soare a somn și a urît.
Un purceluș cu coada o gîdilă pe rît
și-apoi, cum vin purceii, culcați ca niște mîțe,
sug laolaltă patru din cele patru țîțe.

Herța, VII 1917

XIX

Un soare blond și luciu s-a înecat în mare.
Vezi perii fini de aur cum încă ard — și-arare
oftaturi verzi în bale se gîtuie adînc.
Trec bărcile cu moțuri să-l scape și mănînc,
din înserare, giulgiuri de-azur și de huilă.
Se peticește seara cu beznă și suspină
în aer cu sirene și-n apă cu guzgani.
Vin paseri verzi de spumă în cuib de bolovani,
puși înadins, s-oprească vigoarea verde-a mării.
Trec ore de rugină prin poarta înserării
și mișcă-n ape flacări, ca paseri lungi de foc.
Spre far, de piatră, drumul s-a năruit în bloc
și-și geme lămpi pe mare ori limbi de geamandură.
Și chiotă pustiul cu valuri ori murmură
cu glas topit prin aur de suflet : Thalathà !
Și-așa cum stai pe bară încremenit așa,
coclit de liniști Timpul s-a înecat sub lună.
Tăcerea doarme numai cu orele-mpreună
și-arar, o oră scapă și bate lung în turn.
Nu-i nimeni în octombre și-n chei și taciturn
castanii lungi din cheiuri se scutură a toamnă.
Cu fustă fină-n care genunchii bat, o doamnă
cu brațu-n șold se plimbă, așteaptă, pleac-apoi.
Din nesfîrșituri, marea a vălurit puhoi
și-argintuiește creastă, se-ngroașă-n drum, se-mbuibă
și în răstimpuri surde, în lung de pietre, scuipă.

Iași, VIII 1917

XVII

Un cer mărunt de toamnă e risipit în tîrg.
Se simte-n aer ploaie și-i cenușiu și-n sîrg
la prăvălii, lumina o zăvorește-oblonul.
Prin gratii de rugină vezi, mîniet, patronul
pe ucenici îi ceartă ; s-a scuturat un tei —
unei leliți desculțe, la un cîntar, ovrei
îi măsură o chilă de borș ori de scrumbie.
Pe rafturi cu unelte ori cu galanterie,
au scos păingăni ațe din pîntec și pîndesc.
E tîrgușorul umed, ploios și ovreiesc
și mîțe de funingeni visează lună nouă.
O fată roșcovană stă-n prag, pierdută. Plouă,
și-o diligență vine din negură și munți —
în apă, ciufulite, stau gîștele subt punți
și dup-asfalturi ude e glod și apărie.
Desculți, copiii-și joacă vapoare de hîrtie
și plîng că se desfoaie curînd în cenușiu.
Vin vaci de la pășune, agale și pustiu —
și cum mugesc, cu capul întors, de parc-ar suge —
muiet, tot tîrgul parcă în înserare muge.

Iași, VIII 1917

CIMITIR

Plîng sălcii trunchiete cu verde. Cimitirul
ți-arată, cînd te-apropii, un șir de lespezi albe,

ca niște plicuri albe trimise către cer
și înnegrite-n vremuri de-adrese și de toamne.
Amiaza se-nfierbîntă cu soare și cu miros ;
o pasăre arare s-oprește într-un ram,
ca să citească-n mulcom pe lespezi epitafe.
Și cuiburile-n ramuri se scutură cu soare
și plouă aur galben pe vreun mormînt uitat.

Cresc ierburi pe morminte și le-mpletesc cosciug,
cresc ierburi profitoare de grieri și de ploaie,
cresc ierburi ca și săbii curbate de smaragd
și proslăvesc Viața dospită din cadavre.
O salcie-n răstimpuri mai plînge rar pe morți,
mai plînge ca un preot cu creștetul pe piatră,
ori poate plînge fiindcă e arșiță în larg
și fiindcă nici o mierlă nu-i cîntă de albastru.

Impertinent, orgoliul a scris bogat pe pietre :
biografii cu date, cu plîns, cu epitafe.
Au ascultat adese în monoton d-amurg,
nazal și lent, un cîntec oriental de slujbă.
Ades, creștin, un clopot se-mprăștie profan,
ades bătrînul soare se sfarămă în așchii,
ades de puf în noapte cad pe pămînt luceferi.
Nu-i nimene cadranul de soare ca să-l ție,
și nimeni nu-i să plîngă pe gropi, Ierusalim.

Ostentativ, amiaza s-a mai boit cu galbăn.
Ghicește caravane și leagănă curmalii,
și-a scos un fir de apă de sub un mușuroi
cu fierberi de furnică și galerii cît pumnul.
E murmur surd de psalme călătorit de vînt,
e miros grav de iarbă, prăjit și-amar de arșiți,

și un orfan, pe gînduri, se-ndrumă după miros
pe-aleea-n cari girafe mănîncă-n aer frunze
să caute o groapă pe care vrea să plîngă.

Iași, VIII 1917

SERI...

Nu știu ce-mi spune seara, pămîntul crud — nu știu,
trec ca și boii jilavi tăcut pe lîngă dînsul,
și nu-i pricep orgoliul amurgului, nici plînsul
fremătător de frunză. —
Prin aur de pustiu,
pășunile, departe, plîng în talangă, seara,
subt ape de lumină. Gîndaci enormi de fier,
mașinile de trier se-nfig în cer. Din cer
tăcerile bronzate au pogorît. —
În vara,
cu toamnă-n foi, în ape, în turme și-n ecou,
țăranii de rugină vin cu argint de seceri —
și rage lung, cu coada pierdută-n vînt, un bou —
topazul greu din ceasuri s-a năruit în treceri.

Mi-e sufletul o floare amară de pelin —
copil, născut din grîul ce spicuie-n pămînturi,
îmi cheltuiesc zădarnic culorile în vînturi,
să pun beteli de soare pe nouri de senin.

Ferment cu tine rodul, pămînt, bătrîn pămînt —
aș vrea să fiu în tine înfipt ca o dumbravă ;
nu știu ce-mi spui în seara cu imnuri de proslavă ;
eu rîd imens cu tine și tot cu tine cînt.

Prin ochi de flori și rîuri te caut în amurguri —
și-n cîntecu-ți de slavă, tot ca și-n mine, știu,
s-a scuturat pe soare, făr' de pricini, pustiu,
tristețea asta oarbă ce lîncezește-n lucruri.

Iași, VIII 1917

BIOGRAFIE

De voi muri-ntr-o zi, uitat și singur,
nefericit — că n-am putut pe lume
să sculpt nemărginirile din gînduri
uitați-mă, cum i-ați uitat pe ceilalți.
Eu n-am iubit nimic decît Viața !
Și dacă v-am iubit, o, simpli boi,
pămînt îmbătrînit în bun și creața
mișcare-a apei, n-am iubit în voi
decît lumina ce venea dintr-însa.

De v-am iubit pe fiecare-n parte,
nici Viața poate n-am iubit-o-n voi,
ci poate numai lumea mea de gînduri
ce vă crea cu suflet și cu-aromă.
Căci boii toți cu botul în miresme,
pămînt străvechi, crepusculuri de aur,
voi n-ați păscut verdeața și lumina —
decît în larga-mi pajiște din suflet.

Și de-oi muri-ntr-o toamnă-n care crinii
își mestecă lumina — într-o toamnă —
ori poate într-o pajiște cu boi —

ce nu vor sta şi ei *atunci* să moară.
Ştiu bine, totuşi, c-or să moară-atunce,
că or să-şi piardă sufletul şi-aroma
şi c-or să fie iarăşi simpli boi
ce trag cu silă, în amurguri, plugul.

Şi or să vie poate alte minţi,
ce-or să creeze *altfel* universul,
ce n-or să ştie ce-am gîndit în lucruri,
ce n-or să ştie că am fost şi eu.
Şi or să vie poate alte minţi,
ce vor crea, din lucruri, nouă lucruri,
ce vor crea, din lume, nouă lumi —
şi lucrurile vor muri cu mine.

Iaşi, VIII 1917

CRÎMPEIE

Spre cuibul meu, departe de omeneşti tumulturi,
am agăţat zădarnic în peisaje vulturi
şi-am pus zădarnic pasări cu evantai şi plisc,
în aerul, culoare de stîncă şi de pisc.
Ce-mi pasă că aiure sînt alte peisaje,
în care Universul descarcă noi bagaje,
cînd ochii mei văd bine şi-atunci cînd sînt închişi.
Ţin într-un fluier Viaţa, Visarea în haşiş
şi sufletu-ntr-un clopot, sus, pe deasupra ierbii,
în liniştea pe care o iau în coarne cerbii.
O, trupul ce mă leagă de ţărm şi vegetal!
Şi gîndul — prăbuşire de astre şi metal —
ce-mi înflori cu lebezi urîtul din bazine,

îmi scapă, ca o notă, obscur, din clavecine.
Pe vag cleştar de piscuri să urc zadarnic voi —
tot tu mă ţii în cleşte, blagoslovit noroi,
şi Amintirea cearcă, din urne de ninsoare,
obrazul vostru tînăr să-l prăfuie cu floare
şi crierul să-l schimbe în carne cu dorinţi.
Ca fata care-aşteaptă în alb bordei un prinţ,
aştept şi eu sultana ce-mi îngrijeşte crinii,
să-mi surpe diamante din muntele luminii,
să-şi culce-n mine chipul ca un inel în puf.
Gîndirea mea să piară ca aerul în stuf
şi piară-n peisaje toţi agăţaţii vulturi —
spre cuibul meu, aproape de omeneşti tumulturi.

Iaşi, IX 1917

PRIVELIŞTI

XXI

Vacanţiile pline cu mure şi cu viespi,
cu flori pătate vînăt şi ruginos pe cîmpuri,
cu arsele fînaţuri, cu umbre de amurguri,
cu bîzîit zănatec şi zgomotos de gîze!
Aveau omăt pe guşă sălbatecii hulubi
şi zarea era plină cu muşterii de aur
pe flori — statornici fluturi — prinşi de pămînt prin lujer,
Treceau de la păşune vaci umede la uger,
şi abureau pe sticla văzduhului, răsuflu.
Pe drum sătui călugări de cărnuri şi de vin
cercau în cartea firii şi-arar prindeau lăcuste
ce aşteptau ca-n ierburi să puie Domnul ploaie.
Ieşea prin găuri lapte din ciuboţici de cuc,

prin ochi de bou, pămîntul sufla vîrtos mireasmă ;
prin ierburi planturoase cu pinteni de cocoşi,
sta spînţul (zis bozeţul) ce lecuieşte caii.

Şi eu priveam cum urcă pe mînă o furnică,
cum ies paseri de beznă din cuib de lună galbăn,
cum freamăt de frunzişuri se sfîşie în frunză,
cum urşii stau să iasă din vizuini spre miere
şi cum o floare-n noapte închide uşi de ziuă
pe-o viespe răsturnată în patu-i de polen.

Iaşi, IX 1917

PLOAIE

Ploua aseară pe coperemînt.
Ploua cu tinichea, ploua cu ploaie,
ploua cu mucegai, ploua cu toamnă,
ploua cu toamnă !

Ploua urît, ploua cu gri, ploua latent,
ploua cu vînt în hornuri, cu chiote şi şoapte
şi ploaia zbuciumată bătea cu ciocu-n geam,
bătea cu ciocu-n geamuri ca pasărea de noapte,
cu ciocul dur de ploaie.

Castanii grei de hohot, cu pete mari de frunză,
scrîşneau, ţipau în chiot şi hohoteau castanii
pe-asfaltul ud de ploaie, ploua ca un alt cer,
ploua obscur şi aspru cu orgă de litanii,
plouau litanii.

Să-mi vie numai ploaia şi nime altu-n poartă !
nu-mi vie-n poartă nime, ci numai ploaia ; ploaia
cu măzărichi şi-n ochii de lună, cucuvaia
şi ploaia cenuşie şi vînt, şi foaia moartă —
şi vînt şi foaia moartă —
să-mi vie numai ploaia şi nime altu-n poartă.

Trecutul ca un vifor, femeia ca un vifor,
de ce-au venit pe ploaie, pe vînt, ca foaia moartă,
de ce-au venit pe ploaie şi mi-au intrat pe poartă,
pe poartă ca un vifor ?

De ce trecutu-i ploaie şi ploaia e trecutul ?
Afară plouă, plouă —
de ce-au venit să-mbrace din nou cu suflet lutul ;
cu suflet acru lutul,
de ce-au venit în toamnă cînd geme şi cînd plouă ?

Ploua cu vînt, ploua cu gri, ploua latent,
şi ţiuia în noapte ca o deschisă uşă,
ca o deschisă uşă pe unde intră oameni,
pe unde intră oameni cu ploaie şi cenuşă —
printr-o deschisă uşă.

Trecutul ca un vifor, femeia ca un vifor,
de ce-au venit pe ploaie, pe vînt, ca foaia moartă,
de ce-au venit pe ploaie şi mi-au intrat pe poartă,
pe ploaie ca un vifor ?

Iaşi, X 1917

ÎNĂLȚARE

E miros mediocru și dulce de salcîm.
Vin, pune albă mîna în mîna mea, pe bancă.
Vin, sufletele noastre le-om duce-n alt tărîm,
în timp ce-a noastre trupuri vor rămînea pe bancă.

Tărîmul e departe și, dacă vrei, e-aici.
Tărîmul, ca un miros de floare, e în minte,
tărîmul e în seară, și-n vis, și în cuvinte,
tărîmul e aiure, și-i în fînaț, și-aici.

Îl poți cu mîni atinge, cum poți atinge-o stea,
îl poți culege-n suflet, ca apa un luceafăr,
și poți să zbori spre dînsul — bondar de catifea —
și poți, de vrei, să-l miroși cum miroși un luceafăr.

Acolo fînu-i moale și crește lună-n țărm,
și de sidef e apa — o poți pe hărți cunoaște —
și munții sînt de cretă și-i dragoste pe țărm,
și nu-i prin mlaștini acru orăcăit de broaște.

Acolo pierzi dorința ca pasăre de lut,
acolo pierzi umana și veșnica dorință,
și dacă vrei, o clipă, îndestulați de lut,
să încercăm cu aripi a tainelor știință.

Cuprinși cu mîni de suflet și sufletul de pluș,
să rătăcim în seară și în nemărginire
și din sirene-n mare să regăsim cenuși —
femeie, floare albă, parfum, nemărginire.

Vin, pune albă mîna în mîna mea, pe bancă.
(E miros mediocru și dulce de salcîm.)
Și-n timp ce-a noastre trupuri vor rămînea pe bancă —
Vin, sufletele noastre le-om duce-n alt tărîm.

Iași, X 1917

* * *

Am plîns pe auroră și-am plîns pe dimineață,
căci aurora pură avea pe ea polen
și fiindcă dimineața desculță din bazen
se depărta, pe talpa-i de aur, ca o rață...

Am plîns pe ziua albă, ca flamura de pace, —
pămîntul ca o simplă neghină se-nmulțea,
și în sudoarea frunții și-a minții omul sta
în fire, subt azura și joasa carapace.

Am plîns pe-amurgul roșu așa cum plînge-un tată,
căci era roș amurgul ; și prea frumos atît
în cîmpul lins, cu aspră tăcere grea, încît
lumina ca o piatră căzuse din cer toată.

Și-am plîns pe noaptea clară, cu sufletul himeric,
în care om și vită fătau un țînc și-un an.
Și-am plîns pe noaptea clară știind că totu-i van.
Și sîngeram cu duhul în ciocuri de-ntuneric.

[1917]

PSALM

Amurgul vine, iacă ! În iarbă cînt-un grier,
şi-n pajişte e tulbur miros de livănţică ;
şi-mi pare că tu, Doamne, te-afli-aici în jur ;
în cîntecul de grier, ori poate-n livănţică.
Te simt de mine-aproape, te simt plutind în jur,
te simt, deşi n-ai formă, din clipa ceea-n care
ne-ai fugărit din Eden şi-ai vrednicit în porţi,
privighetori-arhangheli cu sabie de flacări.

Îmi amintesc : albastru era în Paradis,
şi erau flori, şi paseri, şi lei, şi tîrîtoare ;
şi noi mergeam pe pajişti de flori şi tîrîtoare ;
erau fîntîni curate şi limpezi pomi de vis,
şi-n mijloc, ca o torţă, sta pomul conştiinţei.

Îmi amintesc : greoaie era acvila minţii,
şi noi mergeam pe pajişti de flori la nesfîrşit,
si te slăveam pe tine şi îţi slăveam natura.
Şi noi mergeam alături de pomul conştiinţii
şi noi priveam la dînsul, şi ne uitam la fruct,
dar nici ne-ajunse gîndul ca să mîncăm dintr-însul,
căci pentru noi dorinţa de-a şti nu fiinţà
şi pomul conştiinţei era un pom ca ceilalţi.

Am vrut întîi să blestem, s-omor apoi am vrut,
dar n-am avut putere s-o fac ; şi bine-mi pare.
Îngăduie acuma o binecuvîntare,
căci ea ne-aduse hrană, a scos din piatră val,
a semănat pămîntul, a rodnicit deşertul,
şi ne-a făcut grădină precum e-n raiul tău.

Tot ea ne-a spus c-atunce cînd am mîncat din fruct,
ne-ai izgonit din ceruri şi-ai blestemat amarnic
pe cei pe care însuţi i-ai plăsmuit din lut.
Dar noi n-am stat să credem şi credem că tot tu
ne-ai fost trimis-o-ncoace, drept cîrmă ş-izbăvire,
căci trebuie altminteri să credem că-s minciuni
şi ni e greu să credem c-a spus minciuni fiinţa
ce ne-a sădit grădină, ne-a pus lumină-n crieri,
şi ne-a-nvăţat pe mine şi pe-Eva în ce sta
suprema fericire necunoscută-n ceruri...

Deci mulţumit sînt, Doamne, cu ce-am aici ; e drept,
n-am pomul verde-al Vieţei în mijlocul grădinei,
n-am cele patru fluvii ce rîură-mprejur ;
Pisonul ce-mpresoară tezaurele de-aur,
Ghihonul ce se-ntinde spre coastele din Cuş,
Hidekelul ce scaldă tărîmurile-asire,
şi-un Eufrat ce suflă prin nări de crocodil

[1917]

COLCHIDA NOUĂ

Poem

Adevăr zic vouă, că vrabia nu-i vrabie decît dacă o vezi tu vrabie, că tu îmbraci lucrului fiinţa pe care i-o bănuieşti, aşa cum o vezi, şi că în fiecare lucru sînt mai multe înţelesuri.

Biblie nouă — B. Fundoianu

Ardeau în noapte flacări grele ca aurul topit în foc,
ca nişte limbi de şerpi sălbateci străfulgerau ;
prindeau să joace,

se înălţau, cădeau şi iarăşi sclipeau ca pe-o comoară-n loc.
Dar coasta sta deşartă de-oameni şi-arare numai dobitoace,
în ora-n care marea toată prindea mulţime de făclii,
ieşeau spre flăcările de-aur, în scorbura din vizunii
şi-nspăimîntate ca de-o vrajă, ciuleau urechile spre mare...

Dar într-o zi,
dar într-o zi în care flacări ardeau pe
locurile-acestea,
o navă drumui pribeagă din miazănoapte-n miazăzi
şi duse vestea...

Izbite ca de trăsnet aprig, sunară clopote-n clopotniţi,
s-au deşteptat din glodul vieţii mulţimi cari nu
ştiau ce-i somnul,
toţi cei învinşi, toţi visători, toţi cei uitaţi de mult de
Domnul

au rupt delaolaltă veseli încuietorile de botniţi,
şi plini de vis au rupt tavanul odăii umede de ravăn,
au pus în trupul lor de ftizici tot ţelul sclipitor
şi zdravăn
şi au pornit să cate-n ţara ce-o-ntrezăriră marinarii,
poveştile ţesute-n aur cu ţărmi de vis şi pietre varii,
şi s-au pornit cu plozi în faşă şi cu femei subţiri de rînd.

În asfinţit,
Porniră năvile-ncărcate cu vagabonzi,
subt cer de bronz,
şi părăsiră portul care-şi juca luminile bezmetic ;
pe chei, acei pe care viaţa i-a-nchis în trupul lor ermetic,
priveau aiuri cum plec drumeţii ca nişte-aripi ; şi
călătorii
simţeau în ei şi al lor suflet tremurător ca-n boltă norii,

ca un rechin ce-nghite marea
ori ca o sticlă de Chianti,
ce-nchide-ntr-însa toată vraja ce-o dă Italia amantii,
şi-apoi, cînd au văzut uscatul cum îl înghite depărtarea,
cînd au văzut cum marea creşte peste noroadele de valuri,
cînd au văzut nemărginitul plimbîndu-se-ndărăt şi-n faţă,
cînd au văzut întîia noapte şi-apoi, prin neguri,
dimineaţă,
cînd au văzut că marea numai se ţese neconteniu din
voaluri,
părinţii şi-au adus copiii şi, prinşi de grijă fără veste,
le-au înşirat din nou sorita şi melancolica poveste,
a celora ce pleacă-n lume să caute-n adîncuri aur...
şi-un soare sîngera în noapte ca sub toreador un taur.

Dar într-o zi,
Cum rătăceau pe mult de ape, învolburaţi de gînd cu toţii,
de pe catarturi matelotii
în acea zi,
cu sufletele-nvolburate ca şi catartele de vînt,
au spus cuvîntul care-nchide avîntul tot : pămînt,
pămînt !
Ardea ca-n leatu-ntîi pămîntul, cînd s-au apropiat de
ţărm.
Ei n-au simţit cum lin şi galeş vin valurile şi se sfărm ;
ei n-au simţit nici sărutarea ce-o-mparte mării
chiparoşii,
dar cînd pe insulă se-aprinse ca-n policandre candeli roşii,
nebuni, au aiurat de spaimă şi-au prins nebuni să se
prosterne...
Ca flacările din gheena ursită grijilor eterne,
ca nişte sfeşnice de-alamă, ca nişte candelabre de-aur,
aşa se înălţau de pară splendide flacări de tezaur.
Se năruiau, prindeau să urce — şi-aşa ai prins nebun
să dănţui,

o, aur care scurmi omorul și care sufletele-nlănțui
și care torni în șubrezi crieri stafia nebuniei hîde.
Și-apoi, cînd multele vapoare au scos mulțimile din barcă,
noroadele venite-aice să strîng-argint și să se-ntoarcă,
au adormit pe lîngă focuri, au prins domol prin somn
a rîde,
au pus în visuri tot Pactolul nemărginirilor de grîne,
și cum Midas schimba în aur, au vrut să schimbe
toate-n pîne.
Voiau nemărginiri să sculpte și înșile să-și fie faur,
și luna sta pe boltă-nfiptă ca și un bulgăre de aur
ce se topea încet în mare și aurea întreaga mare.
În zori cînd aurora naște din sclipiturile solare,
și-au scos cu toții săpi, hîrlețe, oțel de plug și tîrnăcoape,
au scos, de prin adîncuri negre, filoane vinete de ape,
au răsturnat pămîntul jilav din tainițile lui virgine,
au scormonit în coasta grasă de vegetalele marine,
au scos în soare ca să ardă latent puzderia de vierme,
și rădăcinile de ierburi ce-abia atunci au prins a germe,
care-și trăgeau din funduri, poate, fluida sevă călătoare,
din trupuri de sirene moarte, înmormîntate-aici de mare.
Dar n-au găsit nimic și-atunce, cu capete proptite-n trup,
ei ascultau cum valu-n noapte se zbate-n răcnete de lup ;
ei ascultau cum palmierii mișcau coronile cu freamăt,
ei ascultau cum infinitul sporește din adîncuri geamăt ;
ei ascultau cum vîntu-ncearcă să-i ghiontuie și să-i arunce,
și se iubeau cum niciodată nu se iubiră pînă-atunce.
Țipa violul prin frunzișuri și prin adîncuri neștiute,
gonacii fugăreau amarnic pe subțiraticele ciute,
și-apoi, pe cînd prin crengi, alături, urla ca un destin
simunul,
cădeau în somn, flămînzi și puhavi, pe iarbă unul cîte
unul.
A doua zi din nou și iarăși, cînd peste spuma de ivoriu,
adînca noapte sta să vie pe furnicatul promontoriu,
făcliile jucau în noapte păzind vistieria toată,

și ei visau să cate „mîne" ce „astăzi" n-au putut să cate ;
și ei visau — iar toată zarea clădea crepuscule de staniu
și luna sta pe boltă hîdă și rînjitoare ca un craniu.

Și într-o zi,
o zi în care toată vraja își nărui adîncul rost,
o zi mai tristă ca acele din cîte pînă-atunci au fost,
și într-o zi,
văzînd chemările deșarte și năzuințele pustii,
au lepădat din mîni unealta, au prins din nou să urce-n
barcă,
și-acei ce au venit acolo, ursiți cu aur să se-ntoarcă,
s-au aburcat pe-nalta proră, mai sărăciți ca totdeuna,
cu craniul supt și hîd de grijă ca-n nopțile acele luna,
s-au aburcat pe-nalta proră, cu flacără albastră-n torții,
uitînd pe coastele-mirajii, zăcînd delaolaltă morții,
pe care-i cere orice țintă și orișicare ideal...
Împrăștia miresme tulburi pădurea caldă de santal,
cînd i-a văzut cum se-mprăștie ca-n toamnă mările de
vrăbii.
Au smuls din țărmuri iar ancora îndoliatele corăbii,
și-așa cum drumuiau pe ape în ora-n care dorm cocoșii,
cînd au văzut din nou puzderii de flacări galbene și roșii,
cu mînele întinse-n aer ca niște-oști întregi de săbii
au blestemat...

Și a rămas pustie coasta și nimeni nu venea în loc.
Ardeau în noapte flacări grele ca aurul topit în foc,
se înălțau, cădeau și iarăși prindeau ca pe comori să
joace.
Dar nimeni nu venea să scurme și chiar acele dobitoace,
ce la-nceput veneau să urle spre groaznica epifanie,
pieriseră înjunghiate de cei plecați pentru vecie.
Ardeau în noapte flacări grele, adînc, spăimîntător,
solemn,

ardeau în noapte flacări grele ca un chinuitor îndemn,
ca şi o cange-ntinsă-n noapte s-apuce navele pribege,
ardeau ca pietrele cioplite de prin coroanele de rege
şi în adîncuri neştiute, haznaua galbenă de aur
plîngeau în flacările grele ce străjuiau pe un tezaur.

[1917]

*
* *

Cum te-a cioplit în marmur Praxitèle,
Aşa te vream cu graţie de mit,
O, monument în vremuri dăinuit,
Subt pulbere de lună şi de stele.

Dar azi îţi zbaţi ruinele rebele.
Căci toate mor în sumbru infinit.
Cum Praxitèle-n marmur te-a cioplit
De ce te pierzi şi tu acum cu ele ?...

Îmi par ştiute umedele strade,
Şi-acum îl văd : bătrînul Pantheon
Se razimă pe cîrje de arcade —

Au nu mă cheamă oare Porsiphon,
Şi n-am luptat viteaz sub Miltiade,
Şi n-am murit în cîmp la Maraton ?

[1917]

PRIVELIŞTI

Cînd vine toamna, broaştele pe mal
au suflet de amurg şi de nămoluri...
cocleala ştearsă-i petec pe metal,
de foi, de bălţi, de cenuşiu, de seară...

Cînd vine toamna, porcii umblă-n jir
şi trenuri fluieră prin peisaje,
iar vînătorii verzi se pierd în praf —
neantul vegetal e pretutindeni.

Cocori de ceară s-au înfipt în seri —
mor satele-n scheletele de garduri,
putregăiesc făinele-n hambare
şi, prin ogrăzi, hulubi au somnul moale...

Prosteşte rîul se agaţă-n roate
şi roata morii fuge de mişcare.
Morarul ca o stàfie de linişti —
priveşte moara şi priveşte toamna.

Trec gîşte leşinate pe podeţ,
beau apa neagră cum ar bea tăcerea ;
şi pacea-i scuturată cu noroi
cînd vine lentă şi molîie toamna.

[1917]

*
* *

Cînd vine toamna-n sale de spital
pe rufării de var e sînge iară ;
rugina roibă doarme pe metal,
de foi, de bălți, de cenușiu, de seară.

Cînd vine toamna-i liniște și-s berzi,
în înserare sună lung o goarnă,
o goarnă sună lung ; cocori tîrzii
ca cei plecați ce nu se mai întoarnă.

Cocori de ceară s-au înfipt în seri
și hodinesc arare pe vreo șură
și plouă, plouă, plouă ; nicăieri
nu-i decît seara umedă și sură.

Pe colnic, urcă șters un car cu boi
și unul cade-n mlaștini, fuge locul ;
cu biciul, omul stăruie-n noroi
și-n seara grea își blastămă norocul.

[1917]

*
* *

Cînd vine toamna, desfoiete berzi
au spintecat amurgurile-n ciocuri,

prin gări ploioase, cenușii și verzi —
opaițe se-mprăștie în focuri.

Căruțele stîrnesc pe drumuri praf,
și plouă arare-n țarnele de iniști.
Din cînd în cînd un stîlp de telegraf
veghează-n aer sarbedele liniști.

Podgoriile-au dat de-acuma must ;
cu degetul pe tîmplă, ca sihaștrii,
te rătăcești cu visurile-august,
în țările olivilor albaștri.

Cînd vine toamna-i ploaie și-i deșert.
Nu mai te-ntinzi în țarină pe pîntec,
și soare nu-i să germine ; e cert :
nici trandafiri, nici dragoste, nici cîntec.

[1917]

*
* *

Ploua aseară pe coperămînt.
Ploua cu tinichea, ploua cu ploaie,
ploua cu mucegai, ploua cu toamnă,
ploua cu toamnă.

Scuipau fanare sîngele-n asfalt —
și ploaia-n geam, ca pasărea de noapte,

şi ploaia ca un cioc bătea în geam,
cu ciocul dur de ploaie.

Şi era ploaie bună de belşug
şi ploaie-nmulţitoare de seminţe,
şi era ploaie bună, hăt, prin cîmp,
prin cîmpu-n care boi aşteaptă ploaie.

Şi sufletu-mi ca şi un cîmp stătea
cu boii scoşi pe gînduri, după ploaie,
şi sufletu-mi ca şi un cîmp stătea
în ploaie-nmulţitoare de seminţe...

Ploua aseară pe coperămînt,
plouau fanare sîngele în minte,
ploua cu mucegai, ploua cu toamnă,
ploua cu toamnă.

[1917]

LUI POSTUMUS

Cad ultimele foi de portocale ;
Şi rîu-i sloi ; tac arborii, e iarnă.
Zăpada mulcom prinde să se-aştearnă
Şi corbii vin din ţărmuri boreale.

Nu ! Vreau să-mi suie oaspeţii, pe dale !
Să nu-mi simt trupul putred ca subt ţarnă.

Să-mi vie sclavii ! Rozele să-mi cearnă,
Şi caecubul să spumege-n pocale.

În nard şi-n miruri unsă vreau femeia.
Din Angringent adusă. Cithereia
Dansează-mi goală-n flacără de torţii.

Şi-n urmă, beat de-a visurilor spume,
Să cred că-s zeu ; să uit că-s sclavul morţii
Şi anii trec, trec repede, Postume.

[1917]

PSALM

Dac-aş putea gîndi — ţi-aş cere, Doamne,
nu ştiu nici eu, o, Doamne, ce ţi-aş cere,
dac-aş putea gîndi ; ori poate-aş cere,
ştiu eu ? Să plîngă ploile în toamne...

Aş cere poate praf de cosmogonii,
şi m-aş juca cu mingi de universuri ;
şi tot ce-n crieri se va naşte-n versuri
să-şi capete o formă în natură...

O, de-aş şedea pe jilţul tău, o, Doamne,
prin lumi, prin rai, prin îngeri, prin catarge,
şi dac-atunce mintea mea s-ar sparge,
ţi-aş cere... nu ştiu, Doamne, ce ţi-aş cere.

Poate-aş voi să pasc pămîntu-n grieri,
ori poate-n boi, poate-aş voi în crieri
să-nflacăr infinitul ; şi aş voi
să construiesc lumi nouă din stihii.

[1917]

PSALM

Dimineața e pură cum e clopotul cînd e pur.
Cocoşii n-au chemat încă cu țipete soarele
şi gîştele beau apă din jgheaburi, ca şi cum ar
înghiți pietricele.
În zori, cînd te plimbi pe cărare, luna e albă,
şi gospodăriile de furnici fierb ca bucătăriile...
Sufletul meu e calm ca o pajişte, toamna.

Eu cred că n-ai coborît niciodată pe-aice, Doamne,
căci ar fi trebuit să vezi furnicile roşii de pădure,
căci ar fi trebuit să vezi rîmele pe care lumina le vatămă,
căci ar fi trebuit să bei vinul din țîțele fagilor,
căci ar fi trebuit să asculți, cu urechea pe coajă, sufletele,
căci sufletu-ți ar fi fost asemeni furnicei şi rîmelor,
căci ar fi trebuit să fii asemeni fagilor cu sîngele de vin.

Dar poate că, tu, Doamne, nu vezi ceea ce vedem noi,
poate că nu ne găseşti frumoase lucrurile fiindcă nu vezi
folosul,
poate că nu te bucură ca pe noi sănătatea grîului,
poate că tu eşti însuşi grîul şi frumusețile,
poate că tu eşti însăşi Viața mediocră şi bună.
Viața tare mediocră, Doamne, şi tare bună.

Doamne, sînt şi eu ca broaştele, cu două frunze de plămîni.
Doamne, sînt şi eu ca broaştele ce orăcăie urît pentru
viață ;
îmi place mocirla şi viața, ca o unsoare pe răni.
E mai frumos la țară, Doamne, acolo unde şezi, în
văzduh ;
dar eu, în locul tău, Doamne, mă uit la furnicile roşii
şi meditez despre păpădie, cum tu meditezi despre Viață.

[1917]

PSALMUL SULAMITEI

E plină dimineața cu coji de portocale ;
pe-alee, pe coline, pe-arbuşti şi pe azur,
picioarele desculțe şi-au îmbrăcat sandale
şi trupul alb şi tînăr mătase din Ofir.
Sălbateci, palmierii plîng somnoroşi cu rouă,
trec fluturii, prin aer, petale noi de măr,
plămîni înalți de floare pentru pămînt respiră
şi-azurul pur încearcă să mişte-un trandafir
în cuibul roz şi moale în care doarme-o viespe.

O, Doamne, toată firea e dragoste şi-azur
şi eu socot, desigur, că eşti şi tu petală.
de floare lustruită cu suflet de miros.
De-aceea-mi ierți şi mie că am pe suflet vină
şi-mi ierți că biruită de farmec — nu-i aşa ? —
ți-am ne-mplinit porunca şi ți-am călcat petala.
Dar fața lui frumoasă atît de mult era !
Şi trupul lui atîta de-nalt ca palmierul
şi-aşa fireturi fine de aur rar pe trunchi

și-atîta nard, ce arde frumos în sfeșnicare,
și pune în narine aromă de vîrtej —
că i-am căzut în brațe, ca poama coaptă-n pajiști —
Mă ierți desigur, Doamne, o, nu ? — fiindcă-i frumos,
fiindcă frumusețea ai pus-o tu în lucruri,
fiindcă frumusețea ai pus-o recreare,
fiindcă-ai clădit pe oameni uriți și tîrîtori
odată cu smochinii și cu spătoșii cedri
și fiindcă știu, o, Doamne, că te jigneam altfel
și că, iubind frumosul, iubesc în el pe tine.

Avea inele-aduse din străinătăți și mări,
avea pictate oale cu șerpi pe porțelană,
avea covoare aduse cu greutăți din Indii,
țesute-n fir de flutur și-n peri de dromader.
Avea în vase smirnă și danțatoare-n pluș,
avea roibi vii și ageri cu tainice nechezuri,
avea cochilii dure în care cîntă marea
și care avea, de aur, ca faraonii vechi.
Și el mi-a dat aceste și mi-a mai dat șofran,
și mir de uns pe creștet, tămîie în cădelniți,
să parfumeze mulcom și leneș înserarea
covoarelor obscure și ochii lor închiși.
Dar frații mei mă ceartă și spun că fac păcat,
că-mi feștelesc făptura cînd pun pe dînsa miruri,
că-mi feștelesc și brațul cînd îl stropesc cu smirnă,
și-mi feștelesc în suflet cînd ard într-însul nard.
Dar tu, dar tu știi bine că nu-i păcat aceasta
că nu-i păcat făptura să-ți speli frumos și des,
că dacă-ți speli făptura, te spăl pe tine, Doamne,
că dacă ung cu miruri, te ung pe tine-așa,
și dacă ard tămîie, spre sufletu-ți se urcă

Căci tu, desigur, Doamne, pricepi ce stă-n parfum.
Pricepi ce farmec tulbur și amețitor e-ntr-însul,
(căci tu ești singur, Doamne, un neștiut parfum),
căci dacă tu, o, Doamne, n-ai ști ce farmec are,
nu ne-ai permite nouă ca să gustăm din el.

[1917]

*
* *

E pace clară de-apă ce murmură-n amurg
și vișinii lumina o foarfecă în frunze,
în casa scundă-ascunsă sub rariște de fagi.
O fată broboditā culege-n iarbă fagi
și are gura roșă ca fragii din cofiță.
Din cuiburi construite cu-argilă și cu paie
cucoarele prin aer au sîrmuit triunghi
și-n zborul des spre soare au înghițit lumina.
În drum țepos de codri răzbate, verde, ziua
și-atîtea vagi gîngănii înoată în amurg
că, dacă-nchizi o clipă pleoapele, auzi
murmurul surd și aspru ce-l șuieră tăcerea.
Împărății de paseri pestrițe, negre, gri,
împărății de grieri, de bărzăuni, de fluturi
par varii poligoane ce viețuiesc în scoarțe
și beau spoitul suflet ce aromește-n cîmp.
Trec vacile de lapte, de pluș ori de cafea,
trec orele cu ape diverse de lumină
și soarele-n văzduhul de floare zăhărit
s-a înecat în ora cu funde colorate
și-și dizolvește-ntr-însa rotundul greu și roș.

[1917]

* * *

Mireasma după-amiezii e galbenă-nspre lac.
O babă cată ape şi buruieni de leac,
mirositoare mintă, ori tainică melisă.
Înspre nisipuri coasta cu buruiene-i scrisă
ca nişte moţuri rare ; cu cît spre luncă vii,
mănunchiuri-nalte-şi cearcă argint cu mov şi gri
şi înnegresc pămîntul mîlos şi rar de dună ;
pe după lozii pline cu umbră joasă-o lună
ca secera se plimbă pe ochiul de păun...
Statornicit de trunchiuri, pămîntul des şi brun
mînjeşte cu căpşune urîtul din răsuflet ;
şi chiuie arare ori horcăie din suflet,
căci agonii de aur îţi bîzîie-n auz.
Măcieşii cu pistruie pe feţe roze, uzi
îşi joacă flori de ambră pe ziuă de cărare.
Cum soare nu-i, ai crede că-n luncă-i înserare
şi că lumina are polen de romaniţi —
O fată, blond' de soare, se-nvalmă în pestriţ
şi-n tremurul de friguri, netălmăcit de şoaptă,
cu ochii-nchişi, în miros, nelămurit aşteaptă...

[1917]

VOIAJ SENTIMENTAL

Odată, odată, în tîrg am văzut,
În tîrgul cu pieţe, cu bani, cu muzee,
Cu multe capricii de rară femeie,
Un tom neştiut,
În care o floare presată murea.

O floare mai roşă ca sîngele-n vine,
O floare mai mare ca zodia mea,
O floare mai mîndră ca mînele fine,
O floare mai plină ca sînii de nea,
O floare subţire, cu trup de virgină,
O floare asemeni acelei pe care
Odată am rupt-o pe-o strîmtă cărare,
Şi-n urmă-am presat-o pe-un tom oarecare,
Pe care, de veacuri, l-aştept ca să vină,
Drumeţ şi sălbatec pe calea de aur.

Ah, căile care aşteaptă de veacuri
Pe borduri de lacuri,
Cu bust de Centaur,
Ah, căile care aşteaptă drumeţul,
Drumeţul din suflet ce-ntîrzie-n cale
Şi nu-şi ştie preţul,
Drumeţul din suflet cu albe sandale,
Cu sufletul, spasmuri de rari violine —
Ah, calea pe care drumeţul nu vine !

Eu nu am în suflet
Nici rare panouri şi nici porţelane,
N-am vaze de Sèvre pe gîturi de piane ;
Eu nu am în suflet
Partere de floare cu acru răsuflet,
N-am ţărmuri de mare cu larguri în nave,
Nici plaje bolnave.

Ah, cheia, ah, cheia salonului negru,
Ah, cheia, salonul să pot să-l deschid —
Fereastra să pot s-o deschid
Spre marea cu cîntec alegru.

Salonul de veacuri de molii mîncat.
Cu tomuri pe marmur, cu roșe fotolii,
Cu molii,
Cu largi canapele — culoarea garofii —
Salonul în care, în talmeș, pantofii
Așteaptă de veacuri piciorul stăpînii,
Piciorul discret al stăpînii,
Salonul ce cată de veacuri în zare!..

Salonul din suflet închis despre mare!

[1917]

MARE

O mare cenușie, ca-ntr-un tablou murdar —
furtuna geme-nuntru, s-afundă, iese iar
și viforoasă zvîrle mucegăite plante,
poate corăbii stinse se zbat sub diamante
și-și prăfuie cenușă; metalu-i vag și sur.
Și valul urlă, țipă și spumegă obscur
cu bale-n dinți; o navă își leagănă-o elitră —
și geamandura geme în mare, ca-ntr-o mitră,
inconștient și groaznic; ca un bețiv cu chef,
meduze răposate și case de sidef
le-aduce-n zbucium marea imensă și mătură.
Îți pare că purcede și intră în natură,
îți pare că e mumă și-ți pare că e prunc.
O simt cum urlă-n suflet și sufletu-l arunc.
o simt, murdară-n suflet, cum pătimașă bate.
Și stăm așa potrivnici de o eternitate.

[1917]

FILOZOFIE

Pe drumu-n care zilnic mă cațăr pe Olimp,
n-am timp s-ador fetișuri de-argilă și n-am timp
să-mi construiesc gîndirei un chip cioplit de mînă.
Ființa mea mi-e numai vestală și stăpînă,
căci fiecare templu e cultul unui eu.
Cuvîntul meu creează, de vrea, un Dumnezeu
și tot el de pe soclu îl prăvăle în spații.
Trăiesc viața oarbă a unei generații
și cum privesc statornic și tare-nspre azur
pămînturile toate mi se învîrt în jur.
Cosmogonia toată materie-i de vers,
și aș topi în flăcări întregul univers
de ar putea să-mi scurme drept marmură o alta
ca să-mi sculptez gîndirea în infinit cu dalta,
și luna-n cer mi-e salbă, iar stelele străvechi
sînt bețe pentru nare, cercei pentru urechi.
Sînt scopul și sfîrșitul pămîntului; mileniul
prin mine-și vede ținta și-și întregește geniul
și-ades, bătut de gînduri, mă-ntreb adînc de nu
scobor și eu din ceruri și-s zeu ca și Vișnu.

[1917]

*
* *

O, astrolog ce nu vezi decît ce-i de văzut!
Infante grațioase sînt crinii de prin glastre.
Ce miozote-n ele au zările albastre,
ce roze-nchid în ele pe Domnul nenăscut?

O, astrolog, nu geme în tine avatarul ?
Mai bine-i să fii floare decît să zvîrli cu zarul,
ori pasărea vieții s-o scormonești prin astre ?

O stea pe cer descinde : o coadă de păun ;
e-o simplă stea ce moare ori poate-o lume-ntreagă ?
Tu nu privești la dînsa, ci cauți înspre-o alta,
ce-ți pare un opaiț licăritor și bun ;
îți pare că desigur e steaua ta și-n față-i
te-nchini, ca altădată, cu mir și smirnă magii.
Și nu știi că aceea nu-i steaua ta-n polog ;
ci steaua ta e-aceea ce n-ai luat-o-n seamă —
și-i steaua ce pierise... O, candid astrolog !

[1917]

PSALMUL INEDIT AL LUI DAVID

Să urle toți neșters ca o fanfară
spre cer, că Domnu-i Unul, numai Unul,
el, cel ce peștii-i-noată-n primăvară
și cea mai cruntă fiară
o satură cu carne de-om...
O, Unul,
tu ce-mi îngădui să nu știu nimica,
să nepricep mărirea ta ce zace
în frunzi, în vînt, în aștri, în vecie,
tu ce-mi lași gîndul, smeadă căprioară,
să steie-atentă, atîrnată-n steiuri,
tu ce mă lași să nu știu ce temeiuri
rotesc astrele și-agită hăul —

Eu simt că-n toată clipa practic răul,
cînd dorm, cînd dănțuiesc, cînd fac iubire,
cînd birui pe netrebnici, cînd poftesc
aproapelui averea ori nevasta.
Eu simt că-n toată clipa practic răul,
cînd fac pe milostivul ori călăul ;
și chiar în clipa asta
în care stau la sfat cu tine, Doamne...

Tu ești, o Doamne, Unul, numai Unul...

Sînt ca o țarnă nebrăzdată-n prier,
ce stoarce din pămînt scaieți și știrii
îi moaie-n mucegai — că trandafirii
ce ici, colea, sălbatici, și-au scos sînul
și-au prăpădit prin balegă rubinul.

Tu ești, o, Doamne, Unul, numai Unul...

Sînt o pășune-n care numai boii,
cei cu jilavul bot aștept-amurgul,
în care mucezește o cocioabă,
în care nici o rătăcită-odraslă,
nu se întoarnă-n vinerea cu sfeșnici
și-n care timpii trec, grăbiți și veșnici,
și-n care nimeni nu-i s-asculte luna...

Tu ești, o, Doamne, Unul, numai Unul...

Spre zori azi-noapte am ieșit afară.
Și ca să nu înghet mi-am pus hlamida,
stăteau în zare-a munților cămile,

pe care luna-ncălecase,
        își sîngera aurora cărămida
        pe templu și pe vile,
și-atît mi-era de frig,
că am trimis, o, Doamne, după-Abisaïg
să-mi încălzească trupul meu bătrîn,
cu trupul ei cel tînăr, cum în iarnă,
în grajd, s-adună vitele-n căldură.

Or, Doamne, tu o știi pe Abisaïg,
cea cu șuviți pe tîmple și cu sîni
ca roada ce-o dau merii în En-Gàdi.
Ea scoborî, și ochii mei pe sîni
se rătăceau și eu mușcam în frig
ca ceilalți oameni merele-n En-Gàdi.

Dar nu știu ce avea Abisaïg,
că tremura ca frunza-n ciur de vînturi,
și ochii ei măriți erau de friguri
și gîtul ei ca turnul ce-l zidesc
în cinstea ta, o, Doamne, tremura
ca Saul, cînd vibram acord de harpe...
Dar trupul ei mai mult ca oricînd, șarpe,
se-ncolăcea pe trupul meu și-avea
ceva așa de dulce-n strînsoare,
ca niciodată, Doamne, — așa de dulce,
cum nu cred să mai aflu așa de dulce
decît cînd voi veni spre tine, Doamne...
Te fă atunci că nu știi ce ți-am spus,
acum în zori — ascultă-mă și-n ceruri
primește fumul jertfei ca lui Abel.

Tu ești, o, Doamne, Unul, numai Unul !...

[1917]

*
* *

O, de-aș putea să aflu a tainelor știință,
din crierii naturii, aș strînge cu credință
tot ce-ar putea să vreie augusta ta ființă.

Și tulbure miresme de-ai vrea pe cap să-ți presuri,
și-ntr-un mărgean chircite a firii înțelesuri,
și din adînc de Asii, unsori de mirt și dresuri,

ți-aș pune vis de aur pe firele din torturi,
averile-ți de roze le-aș îngrădi în corturi
și ți-aș porni corăbii pe mări de-oțel, din porturi.

O, te-aș porni ca magii pe căi meridionale
și te-aș purta-n ținuturi cu rodii și curmale,
spre cel născut în iesle ; dac-ai voi, agale,

să-ți pui pe umeri capul și ochi tăi să cate,
ca două sclipitoare planete-ndepărtate
și buzele-ți surîdă, ca perle-ngemănate.

Dar ca să-ți aflu chipul, m-aș duce, tot m-aș duce,
mai lesne e pămîntul să-l sprijini într-o cruce,
decît să dau viață ostatecei năluce.

Cînd tu îmi ești departe și am numai credință,
cînd nu pot ști ce vrear-ar augusta ta ființă,
ce mi-ar prii să aflu a tainelor știință ?

[1917]

*
* *

Vuia atunce marea-n balustradă —
Vuia spre lună-n noapte și, livid,
Pornea să moară dincolo de zid.

Vuia subt chei, și-n zbucium povestea
Aceeași grea și nordică baladă...

Spunea de dansul spumei și spunea
De basme vechi și pururi clandestine,
De mîini subțiri, haotice și fine,
Și-n barele grilajului fărma,
Bolboroseli de vorbe sibiline.

Bătea din aripi tainice de corb
Și povestea de nave cufundate,
De trupuri de fecioară înecate ;
Și ca Oedip instăvilit și orb,
Se îndruma înspre Eternitate,
Cu ochii stinși și pleata de zăpadă.
Vuia atunce marea-n balustradă...

Noi stam pe bancă sus și pe terasa
Cu mese lungi, cu vin și cu femei,
Noi ascultam în spuza de scîntei,
Cum valurile-și foșnăie mătasa
Și peste tot domnea imperiul beznei.
Și valurile-n zbucium de orcan
Păreau spinări de vite, care-n lan,

Își pleacă-n jos resorturile gleznei,
Subt jugul greu și moale al boleznei.

Vuia atunce marea-n balustradă —
Și povestea — porniților să-asculte —
Aceeași vie, nordică baladă,
A tinereții aprige și multe.
Clădea din stînci fantastice castele
Cu misticismul basmelor din Nord,
Vuia ca-n scorburi strîmte de fiord,
Și sforăia ca un năier pe bord,
Subt pavăza catargurilor grele.

Culcat pe țărm, priveam cum valul spumega,
Argint topit și vechi, potricălit,
De fluturi vii de bronz — și, însorit,
Cum țărmul fumega.

O luntre își scobea în valuri pîntec —
Și pline erau undele de cîntec.

Iar cei ce încă-aveau viață-n piept,
Ori fremătau porniri elegiace,
Subt corturile curbe și sărace,
Privirile-și coteau de țărmul drept.
Și se topeau ușor în larga pace —

Ah, diamantul care-n funduri zace !
Iar cei ce înc-aveau aripi de zbor
Își aminteau poemele citite,
Cu coatele pe masă sprijinite,
Noi ascultam, în jur, singurătatea,

Şi cum îngîn-orchestra-n cazino,
Acorduri moi de valsuri şi tango.
Plutea deasupra-n larg imensitatea.
Noi potecam privirile-nspre larg,
C-opaiţ roş în farele de piatră.
Noi ascultam cum valurile-şi sparg.
Mătasa lor de spumă-nspre catarg,

Şi cum, spre lună, bleg, un cîne latră.

[1917]

PRIVELIŞTI

Priveşte ; noaptea-i albă, şi au căzut luceferi...
Pădurile aproape au pielea albă-n lună ;
e linişte de lună, e violet de lună
şi cruci înseamnă locul unde-au căzut luceferi.

Ascultă lumea oarbă a gîzelor prin coajă,
a gîzelor albastre cu pîntec de lumină ;
din ce culori, din ce miros, din ce lumină
şi-au construit fiinţa şi dragostea sub coajă.

Ai vrea să spargi fereastra din suflet pentru aer ;
o, noaptea care cade cu nea şi cu luceferi !
E linişte. Ai crede că broaştele-s de-argint ;
şi-aşa de pur e gîndul că ai putea să-l pipăi

Desigur, noaptea asta e visul unui geniu.
Cum am putut, o, Doamne, să-mi duc fiinţa-n-tr-însul ?
Un cîne urlă-n lună ; un cîne-şi urlă plînsul.
Desigur că-şi creează bătrîne metafizici.

[1917]

* * *

...O, Prometeu îndrăgostit de mai !
din negură se ţes în aer trîmbe,
şi morţi-s morţi ; odraslele de crai,
au adormit sub crucile lor strîmbe.

Din fiece minut sporeşte-un plîns,
sporeşte plînsul lucrurilor seara ;
iar toamnele în negură s-au strîns —
şi-n somnul lor de plumb, visează vara.

Iaşi [1917]

* * *

Se rupe drumu-n trestie şi-n bălţi
coclite rău de lintiţi ; prin mătasă
ţîşnesc arare apele gălbui
şi intră în lumină ca-ntr-o plasă.

Pădurile departe taie cerul —
miroasă parcă aerul a ploaie
şi-n deal ciobani se razimă în bîtă —
lăcuste verzi s-au prăbuşit în vară...

Mireasma grea de cîmp se urcă-n ziuă,
mănîncă vrăbii sîrmele din aer.
Şi popuşoii ruginesc prin lanuri
în arşiţa de secetă şi aur...

[1917]

*
* *

Covoare din pereţi,
cu vînători pe ele, copoi agili, vreun taur
şi fildeş de mistreţi ;
Un soare roş prin geamuri prefiră praf de aur.

Covoare din pereţi,
maró, albastre, roze, ascund ca-n nişte drame,
un şir întreg de vieţi ;
tablouri anonime plîngînd burgheze rame,

Covoare din pereţi,
o, nopţile cu friguri, cu spasme, cu ftizie,
cu demoni roşi şi creţi ;
balauri mari de stofă şi spaime de hîrtie.

Covoare din pereţi —
va scotoci Americi, imagini, intrigi, drame,
în vremi, vreun cîntăreţ ;
şi voi n-o să-i spuneţi
nici drama ce m-agită ; şi-o să-l lăsaţi s-aclame
(cum mă lăsaţi pe mine) — imagini, cîni, drumeţi,
Şi crierii cocli-vor a cărţilor arame
de glorii rare, beţi —
Covoare din pereţi !...

[1917]

*
* *

Şi[-i] iarăşi primăvară, vară iarăşi,
Şi-i toamnă în podgorie şi-i must.
Ah, iarăşi poamă-n luna lui august.
Şi iarna vine — morţilor tovarăş —
Cu liniştile-i albe şi solemne.
Ah ! iarna fără cameră şi lemne !

Acelaşi orizont, acelaşi drum, aceeaşi viaţă !
Să nu poţi niciodată să te-mparţi,
Să nu poţi să revii, să te desparţi,
Să pleci, s-alergi, să cauţi ; îţi acaţă,
Cînd iarna-i, haina fină de-alpaga ;
În vară scoate-o iar şi-etcetera...

O, simt că stau să-nfloare liliecii,
Deşi ei poate nici nu au de gînd —

Din vremi, din vremi se scutură pe rînd
S-or scutura a pururi în toți vecii
Și-atunci cînd eu în groapă voi fi stînd
O, de-ar voi să-nfloare liliecii
În pacea oropsitului meu gînd.

[1917]

*
* *

...N-am priceput, o, Doamne, ce era
și ce mister domnește-n orice lucru.
N-am priceput, o, Doamne, ce era
și ce aripă de înger adia
în ceasu-n care se înjugă boii.

Dar iată că în loc să-ți cer belșugul ploii
pe țarini arse, ori să-ți cer isop,
să-mi curăț toate negrele păcate,
îți spun prostii, păcătuiesc din nou
și te silesc să scoți un alt potop,
să moi din nou pămînturile toate.
Te rog să uiți, o, Doamne, ce ți-am spus,
așa precum și eu le uit îndată,
și uită că mi-e trupul precurvit,
și uită că mi-i inima-nsetată
de tot ce nu vrei tu să-mi spui...

O, uită
și lasă-mă acum să-mi curăț harpa
și să-ți înton un imn de admirare,

în care spun că ești slăvit și mare
și care imn îl voi cînta în templu.
O, lasă-mă atunci să te contemplu,
să-ți preamăresc ființa și crearea
și să mă-nalț spre tine precum marea
se-nalță-n chip de șarpe înspre lună.
Fă să vorbim o clipă împreună.
Te fă că n-ai vorbit cu mine-n zori,
te fă c-adulmeci lacrima ce-am plîns
și că-mi asculți întîia dată vorba !

[1917]

BIBLIE

Sperios de ziuă ca un albatros,
lumină pură am cules sub gene ;
și din priveliști am cules miros,
și vrerea spre înalt din buruiene.

Și am sărit mai pustnic ca un cerb,
prin pietre, și prin seri, și prin natură,
pe unde zvîrli cu pietre în tăceri
ca să le-auzi cum slobode murmură.

În lumea mea de sus, ca într-un cuib,
crușat de cetățui și de tumulturi,
am altoit în peisaj molifți,
și-am agățat prin peisaje vulturi.

Prin lumea mea de singur vegetal
mai sus de lumea broaştelor cu rîie,
în stupăria mea de inutil,
te-am răspîndit, în cuib, ca o tămîie.

Fecioară, albele cirezi de vaci
n-au pluş aici şi lapte pe-nserate —
Prin lumea mea trec caprele de stînci
şi capre aspre de singurătate.

Fecioară pură, mintea de idei,
se risipeşte ca în toamnă ghinda,
şi umbli ca o văcărie-n stînci ;
reflectator de lucruri, ca oglinda.

Şi umbli ca o văcărie-n stînci ;
reflectator de atmosferă pură,
şi parcă-i mai firesc în cîmp aşa
uitat, cu coada-n aer, de natură.

Iaşi, IX 1917 — IX 1918

BIBLIE

Şi Viaţa, poate, iarăşi va fi să vie mîne,
spoită cu luceferi, miresmuită-n pîne,
bătută de orgolii şi aur de dorinţi.
Poate va fi să fie scoasă din nou din minţi
şi nu va sta să moară cu tot ce-avem în crieri.
Vor bea din nou amiaza, sătui de soare, grieri

şi universul iarăşi vremelnic diafan.
Ştiam de mult că totul e chibzuit şi van.
Dar am zvîrlit cu pumnii în univers polenuri ;
am pus în sihăstrie tăceri de cîmp... şi trenuri,
pretexte de mişcare şi mucegai, prin gări.
Am pus file de pluşuri în vag de înserări,
m-a umilit, o, soare, făptura ta bălaie.
Am cunoscut femeia impură-n măruntaie,
femeia, urnă care îţi găzduie seminţi
şi, după cum ţi-e chipul, îţi plăsmuie fiinţi.
Şi-apoi văzînd că viaţa e-o mucedă băltoagă,
m-am umilit precum e natura cînd se roagă
şi-am sărutat pămîntul ; iar crierul l-am pus
să-ngraşe peisajul, în care-un plug spre-apus
va duce brazda vieţii şi-a grîului, şi-a firii.
Se va întoarce-o filă în cartea omenirii.

[1917—1918]

PRIVELIŞTI

XVII

Amiază, primitoare ca o baltă,
şi baltă cu amiază, baltă joasă,
ai arşiţă în fund şi ai pucioasă
şi liniştea de peste cer, înaltă.

Dorm sălciile-n peisaj, cuminte :
au umbre risipite în amiază.
Boi leşinaţi şi trîndavi meditează,
trîntiţi în glodul făcător de muşte

În neclintirea ta de baltă bună,
ai pești în fund, cu piepțeni în ureche ;
miasme proaste în bășici s-adună —
și liniștea-i coclită și străveche.

Amiază goală răzimată-n sălcii, —
sînt iarăși sălcii, iarăși boi prin iniști ;
și boii tăi purced parcă din liniști,
cum vin frumos și legănat în fire.

Și pieri amiază, cum lumina piere.
Tăcere. Soare. Baltă. — Asfințirea.
Și vaieră tălăngile, în firea,
făcută pentru boi și pentru sălcii...

Iași, 1917—1918

PRIVELIȘTI

Același crepuscul de aur, pe aur de cîmpuri —
praful, și ploaia, și oamenii toți îs de aur ;
boii cu aur în ochi zac în aur de cîmpuri —
sufletul meu, sufletul meu e de aur.

Cerbii și astăzi ca pururi iau liniștea-n coarne ;
și iarăși pămîntul e surd și e liniștea surdă,
cad coji de seară pe drum și coji scurte de purpur —
sufletul meu, coajă căzută din seară.

Poate e clopot de timp și e clopot de broaște,
poate tăcerea e frunză căzută din haos,
poate pămîntul e mort pe neunsele osii —
sufletul meu, clopot de timp și de moarte.

Nimeni nu-i grîul frumos să-l culeagă din seară,
nimeni nu-i grîul să-l strîngă și seara s-o strîngă,
nimeni nu-i seara s-o vrea și s-asculte tăcerea —
sufletul meu, sufletul meu de tăcere.

Iași, 1917—1918

PANTUM

Nu știu ce-mi spune seara, pămîntul crud — nu știu.
Trec ca și boii jilavi tăcut pe lîngă dînsul,
ca un oțel de apă țîșnit într-un pustiu
îl simt aici, dar nu știu de unde strigă plînsul.

Trec ca și boii jilavi tăcut pe lîngă dînsul,
stropit cu ploi, stropit cu vag, stropit cu fîn,
îl simt aici, dar nu știu de unde-i strigă plînsul —
pămîntul, ca un suflet, e de cuvinte spîn.

Stropit cu ploi, stropit cu vag, stropit cu fîn,
pămîntul îmi vorbește prin fîn și prin mirosuri,
pămîntul ca un suflet e de cuvinte spîn
și nu pricep ce-mi spune în liniști și-n prisosuri.

Pămîntul îmi vorbeşte prin fîn şi prin mirosuri,
m-opresc ades cu gîndul fierbinte de mister
şi nu pricep ce-mi spune în linişti şi-n prisosuri,
ca şi un cerb, în taină, simt capul greu de cer.

M-opresc ades cu gîndul fierbinte de mister ;
va trebui să-mi lepăd, ca zgură, vanitatea —
şi ca un cerb, în taină, cu capul greu de cer
plecat s-ascult cum scapă prin mîni eternitatea ?

Va trebui să-mi lepăd, ca zgură, vanitatea,
să-mi plec urechi de suflet pe ţărnă şi-n pustiu,
plecat s-ascult cum scapă prin mîni eternitatea ?
Nu ştiu ce-mi spune seara, pămîntul crud — nu ştiu.

Iaşi, I 1918

ODĂ DE AUR

Femeie grîu, femeie mălai, femeie pîine,
cu trup ca o mocirlă, domestic ca un cîine,
păşune albă-n care dorinţele îmi pasc.
Prin tine mor, prin tine trăiesc, prin tine nasc,
şi văd prin tine viaţa ca printr-un ochi de juncă.
Ţăranii-s mizeri, plugul e spart şi boi de muncă
asud cu nemîncarea în pîntec ; dar, în rîu,
simţi revărsarea lungă a holdelor de grîu
şi simţi belşugul, moartea, pămîntul şi planeţii,
tu ce eşti geam spre moarte şi ferestruie vieţii,
tu care eşti urîtă, căci omul e urît —
şi care eşti frumoasă şi preacurată-atît,

deoarece fiinţa-mi de-acum te vrea frumoasă.
Eşti ca un cîmp robustă şi ca o baltă joasă,
eşti ochi de libelulă prin care cat divers —
pretext pentru iubire, pretext de univers,
pretext pentru viaţa domestică de cîine —
femeie grîu, femeie mălai, femeie pîine.

Iaşi, V 1918

PRIVELIŞTI

S-a péticit lumina pe cărărui, vin capre
din luminoase linişti, de piscuri reci şi aspre,
şi cată după miros pădurea ca pe-un stîrv,
e muşeţel, e jaleş, dumbravnic şi şovîrv
şi nu sînt stînci coclite în care-mpung scaieţii.
Izvoarele gonite din ţîţa dimineţii
ca nişte foi cu suflet de murmur se ghicesc,
sînt flori cu fuste albe şi frunţi de argint ce cresc
spre codri cu mireasmă, cu fosfor şi cu bezne.
Sînt văruiţi copacii pînă mai sus de glezne,
ca, din pămînt, gîngănii să nu aburce-n coji.
Dar au urcat căci iacă sînt galerii şi loji
şi preste var viaţa mocneşte şi se surpă.
Poteca răşinoasă se-nfige-n codri curbă
cum merge alb o turmă de oi în asfinţit,
furtună de lumină prin crengi s-a risipit
şi pot să pipăi glasul pădurii cu urechea.
Şi freamătă pădurea aprins de parcă strechea
o pişcă de spinarea domoală, ca de bou,
în dimineaţa luce ca şi argintul nou,
e sînge viu de floare, de arbore, de ţarnă.
Şi viaţa trece-n cadru de zi, ca-ntr-o lucarnă,

şi viaţa trece-n cadru de zi ca un tăun.
Şi-acum, de poţi, ascultă, ici, în pămîntul bun
şi-n bucuria vieţii cu soare, cum murmură
tristeţea asta oarbă ce dăinuie-n natură.

Iaşi, 1918

*
* *

Vreau să ne-azvîrle aceeaşi furtună în genunchi,
femeie-nchisă-n mine ca o driadă-n trunchi,
şi vreau să-ţi spun tot ceea ce-i rit în adorare
cu braţele întinse ca două sfeşnicare.

Aş vrea să fiu aracul pe care viţă sui,
să ne surpăm, alături, în toamnele sîlhui,
îmbrăţişaţi, sub focul furtunilor, cuminte.
Îţi mai aduci aminte ? Îţi mai aduci aminte ?

Cîmpul, după fereastra conacului, mijea,
un plug cu bivoli harnici şi sănătoşi ara,
la nesfîrşit, risipa seminţelor, în casă
făptura ta topise : tămîie ! sau mătasă ?
Şi te-am cuprins deodată în palme, ca un plug,
ce duce-n tine soare, seminţe şi belşug.

[1923]

ADDENDA

SUB RAZELE LUNII...

Sub razele lunii, ce saltă ușor,
Pe-nalt spumegîndele valuri,
O muzică dulce, al nimfelor cor,
Se-aude pe-aproape de maluri.

Dar cîntul se schimbă... devine duios,
Sub raze-argintii ale lunei,
Luceafăru-n zare, ce pare-un colos,
Străluce, de crezi că minune-i.

Și nimfele-acuma dansează perechi,
Din valuri apare Orfeu,
Și-un cîntec ce-adoarme, un cîntec străvechi
Începe acuma Morfeu.

Și adormitele gingașe făpturi
Dispar în albastrele unde,

Cu ele adoarme pămîntul și uri
În noaptea iubirii profunde.

Iași, 2 oct. 1912

SONET

Tu ai venit din depărtata zare,
Și-n valul lumii noastre ne-am zărit.
Ai stat puțin... și-apoi te-ai despărțit
Pornind pe lunga timpului cărare.

Tu ai pornit cuprinsă de idealuri
Spre țara liniștitei fericiri.
Iar gîndul tău visează trandafiri
Pornind mereu, mereu, spre alte maluri.

Dar cînd va trece vremea, rînduri, rînduri,
Veni-vor milioanele de gînduri,
Și îți vor aminti de țara ta.

Și-atunci te vei gîndi cu drag la toate,
Iar versul meu, pe care-l vei uita,
Îl vei citi cu drag atuncea, poate.

[XII 1912]

TE-AI DUS COPILĂRIE...

„Enfant, je déclare profane
Ta précoce incredulité,
Il faut bien qu'on croit à cet âge,
On croit si rarement après."
Iulia Hasdeu

Te-ai dus, o, magică copilărie,
Și n-am avut nici timp de-a te cunoaște.
În mine, vezi tu, simt că tot renaște,
Cînd tu te pierzi în zarea plumburie.

S-au stins frumoasele povești din vremuri,
Cu Feți-Frumoși și mîndre Cosînzene !
Azi cînd le-aud clipesc duios din gene,
Și tu, copilărie,-n fața-mi tremuri !

Poveștile acum îmi par nimicuri,
Și-ascult cu jale doina de la stînă.
Azi, alta peste inimă-i stăpînă,
Și lacrimi curg și curg mereu în picuri.

Credința mi-a apus și-n Dumnezeul
Ce-altora dă vlagă și putere,
Eu nu mai caut leac și mîngîiere.
Și nu mai cred ce-mi spune curcubeul.

Mi-i inima cuprinsă de-ndoială
Căci știu ce-i viața asta omenească !
Și sufletu-mi nu cred c-o să renască
În altă lume fără de greșeală !

Ce-mi pasă că nu e dumnezeire,
Că nu ea-n lume o să stăpînească !
Ci fiecare o să biruiască
Mînat în toiul vieții de iubire.

Herța, 25 aug. 1913

ÎNDOIALĂ

„Așa ca tine-am fost noi toți
La vîrsta cînd, robit deșartei
Iluzii, socotești că poți
S-atingi vreodată culmea artei.“
St. O. Iosif *(Unui tînăr)*

Ades cînd stau pe gînduri în tainicu-asfințit,
Mă chinuie-ntrebarea și gîndu-mi se frămîntă.
Eu simt aripi de vultur, și sufletu-mi s-avîntă :
Puteri nemărginite în corpu-mi mărginit.

Dar alteori cu jale eu cat la ce am scris ;
Și-o nențeleasă teamă nu știu de ce mă-ndeamnă,
Îmi pare că viitorul e-un trist amurg de toamnă,
Și n-o să se-mplinească vreodată al meu vis.

Coboară-te, o, muză, și-mi spune dacă eu
Menit îs lumea asta pe-aripa fanteziei
S-o înfășor în raza curat-a poeziei,
Ori e menit ca-n viață-mi să fiu un biet pigmeu.

Bajura, 29 august 1913

SINGURĂTATE

Pe cer apune soarele-necat
Într-un apus măreț de raze roșii,
În timp ce valuri de-umbră necurmat
Umbresc în taină codrii vechi-pletoșii.

Cu-ncetu-albastrul cerului senin
Se schimbă-n întuneric fără rază.
Și stele-apar din ramuri de arin ;
Pe ceruri luna plină scînteiază.

Iar unde-nainte curg domol
Purtînd cu drag lumina blond-a lunii.
Pe cer se plimb-al păsărilor stol,
Mișcînd din cînd în cînd, în zbor, alunii.

Iar pluta mai veghează lîngă țărm
Și pare-n alba noapte o stafie.
Din depărtare zboară și se sfărm,
De codri, un parfum de iasomie.

Și doina se aude-n vîrf de deal,
În liniște vrăjind singurătatea.
Din codrii vechi și pînă-n fund de val
Și-ntinde somnul pe-aripe cetatea.

E liniște, iar totul doarme-acum ;
Doar peștii valul Prutului îl spintec ;
Pe cînd în codru-n margine de drum
Agale un flăcău îngîn-un cîntec.

Iași, 17 sept. 1913

Cînd a creat Iehova universul,
Cu mîna lui puternică, divină,
A aruncat un pumn de stele-albastre
Pe-a cerului cupolă de lumină.

Şi astăzi stau pe cer împrăştiate
Şi plîng amar nostalgicele astre.
Privind la ele, cred c-au fost create
Asemeni şi iluziile noastre.

15 oct. 1913

CÎNTEC

Iubirea noastră a-nflorit
În mai cînd rozele şi crinii
Au răsărit,
Umplînd aleile grădinii
De un fior de tinereţe,
De-un miros vag,
Ce-n razele seninei dimineţe,
Ni-era atît de dulce şi de drag.

Iubirea noastră
A fost un cîntec blînd din mandolină ;
O simfonie dulce şi senină,

Pe care bolta cerului albastră
A dezmierdat-o-n dulci şi tainici şoapte ;
O adiere gingaşă de noapte,
În care mai pluteşte în atome
Îmbălsămata florilor arome.

Iubirea, însă,
S-a stins cînd toamna rece şi pustie,
A-nchis-o într-o mută colivie,
Cu gratiile de fier, şi-o ţine strînsă,
Pînă atunci,
Cînd coborî-va primăvara-n lunci,
În luna mai, cînd rozele şi crinii
Vor răsări,

Umplînd aleile grădinii
De un fior de tinereţe,
De-un miros vag,
Ce-n razele seninei dimineţe
Ne-o fi atît de dulce şi de drag !

Iaşi, 28 oct. 1913

MENIREA POETULUI

Să cînte toată viaţa, cătîndu-şi idealul,
Şi-n vălmăşagul vieţii, de-i aruncat de valul
Mizeriei, în cîntu-i să cate mîngîiere !
Iar versul lui nu spuie nimicuri efemere,
Ci glasul lui trezească poveşti din alte vremuri,
Cu notele-i măiestre făcîndu-te să tremuri,

Să cînte frumusețea și să arate zorii,
Cînd pacea și frăția vor fi triumfătorii,
Și versul lui deștepte dorinți de altă viață,
Mai dulce, mai frumoasă, mai tainică, măreață,
Să cînte frumusețea și vlaga tinereții !

Aceasta ți-e menirea, poete,-n largul vieții !

Iași, 30 oct. 1913

SONET

Pe cer, sfioasă, luna se-nalță după deal,
Abia-ngăimînd un cîntec mai murmură izvorul
Și, fermecat, s-oprește din cale-i călătorul
S-audă cîntul undei izbindu-se de mal.

Și-și cat-atunci străinul figura lui în val,
Aromele-l îmbată și se-nfiripă dorul.
Iar gîndul lui își poartă în alte țărmuri zborul,
Călăuzit de-un dulce și tainic ideal.

Zefirul printre codri cîntarea își încheagă
Și stelele s-arată pe cer, apoi se sting,
De parcă tinerețea în lacrime și-o plîng.

Și trist, ca o cîntare înceată și pribeagă,
Porni să sune valul în noaptea fermecată
Ca o poveste dulce din vremea de-altădată.

15 noiembrie 1913

SONET

O stea pe cer s-arată, ș-apoi piere...
Ci-n negură clipita de lumină,
Așa de clară fu și de senină,
C-umplù văzduhu-ntreg de scînteiere.

Și-n noaptea ta de zbucium și durere,
Copil născut din ură și din tină,
Precum pe ceruri crește luna plină,
Răsar în gînd vrăjitele himere.

Privirea ta pătrunde veșnicia
Și năzuinți în tine se-nfiripă,
Spre stelele ce-acoperă Tăria.

Dar stele pier ; și simți din clipă-n clipă,
Că-și pierde visul toată măreția,
Și neagra moarte bate din aripă !

Iași, 1 dec. 1913

DEDICAȚIE

Ți-am închinat puzderie de cînturi
Cu versurile triste și sonore,
În ele am îngropat atîte-avînturi
În dulcile și tainicele ore.

Ci totuşi azi... iubirea nu mai este,
Iar cînd odată vei citi pe-o filă
Vreun vers de-atunci, vei plînge tu, copilă,
Ori vei porni pe rîs ca de-o poveste ?

Dec. 1913

*
* *

De-ai vrea să mă iubeşti, iubita mea,
Ţi-aş împleti din flori de cîmp coroană
Şi nepătată ca pe o icoană
În templul sfînt al artei te-aş păstra.

De-ai vrea să mă iubeşti, iubita mea,
În ochii tăi senin ceresc aş pune,
Pe buze cînd divin din stranii strune
Şi trupul tău în marmor l-aş crea.

De-ai vrea să mă iubeşti, iubita mea,
Cîmpiile-nsmălţate toate-n floare
Şi susurul sonorelor izvoare
În slava ta, iubită, ar cînta.

De-ai vrea să mă iubeşti, iubita mea,
Lumina blîndă-a lunii ce se lasă
Ţi-ar pune-n păr beteală de mireasă
Şi-n raze de-aur te-ar înveşmînta.

De-ai vrea să mă iubeşti, iubita mea,
Eu ţi-aş deschide-a inimii zăvoare,
Să nu mai rătăceşti neştiutoare
Prin florile ce rîd în preajma ta.

Iaşi, 12 ian. 1914

FANTAZIE

În straturi trandafirii şi-mprăştie mireasma ;
Zorelele albastre împrejmuie fereastra...
Şi-n noaptea-ntunecată se strecură prin casta
Tăcere a grădinii, sfioasă-n alb, fantasma.

Încet, se desluşeşte şi cum coboară-n cale-i,
Veşmîntu-i de mătasă în urmă las-un şopot.
Prelung în noapte cîntă răsunetul de clopot
Şi geme trist şi ritmic în turnul catedralei.

O boare-adie mulcom şi scutură copacii,
Pe strat s-aşterne-n taină linţoliu alb de floare.
Şi totu-n tihnă doarme şi orice şoaptă moare...
Învăluiţi de umbră dorm duşi în luncă macii.

S-apropie fantasma — ea sclipet are-n ochi-i
Şi păru-i e de aur : făptura ei suavă.
De trestie i-e mersul ; o floare de dumbravă.
Şi dăinuie în urmă-i parfumul cald al rochii.

Făclii s-aprind în noapte ; sub pulberea lor, crinii
De pe lujere-și-nalță ca-n vis a lor potire.
Iar din caval un cîntec șoptit de-ndrăgostire
Rănește pacea neagră și-adîncă a grădinii.

Și razele de aur a lunii se strecoară
Prin florile albastre cu-o dulce scînteiere.
Prin crengi lumina joacă — pe nesimțite piere,
Lăsînd pe flori, pe arbori, penumbra ei ușoară.

Și-n mijlocul grădinii sînt mii de guri ce-aruncă
În curcubeie apa ce tremură în aer.
Apoi în scalda largă recade cu un vaier
Ce freamătă și tainic se risipește-n luncă...

Fantasmă trecătoare ! Tu ce te miști tăcută,
Privirea ta — lumină — în jurul tău o plimbă.
Te-apropie și-n brațe-mi viața tu o schimbă,
Să simt cum buza-ți caldă pe față mă sărută.

Căci viața noastră toată e dulce armonie,
E cînteç, e culoare, e sunet și aromă.
Lipsește sentimentul ! În tine e, fantomă !
O, vino și-ntregește a nopții feerie !

13 ian. 1914

ÎN ȚARA VISURILOR
Poemă

I

Scîrbit de josnicia și hăul lumii-acestii,
Cînd noaptea se pogoară din regiuni profunde,
Cu plete răsfirate și legănări de unde
Și umbrele în pacea odăii sale scunde
Coboară-ntunecate, cu mlădieri de trestii ;
Poetul se avîntă pe aripa cîntării,
Cutrierînd ținuturi din marginile zării ;
Plutind în fantezia-i cu sufletu-n extază,
Pe căi necunoscute neadormită pază.
Scăpat de grele lanțuri și de robia humii
Și liber în văzduhuri plutind deasupra lumii,
În sufletu-i el poartă a cerului azururi,
A nopții melodie, a florilor contururi ;
A lunii blîndă rază ce peste văi se lasă,
Închipuind prin arbori beteală de mireasă ;
Și măreția toată din țările cu soare,
În care portocalii stau încărcați de floare
Și unde marea-ntinsă cu încomate valuri
Își sparge-a ei talazuri de fermecate maluri
Și-n glasuri de sirene ce joacă-n apa caldă,
Ea împresoară coasta pe care lin o scaldă.

19 febr. 1914

SONET

Tronează luna palidă-n tărie
Și împletește flori de întuneric,

Tivite cu lumini de-argint feeric,
Prin arborii învinşi de nostalgie.

Şi în văzduhuri carul ei eteric
Scînteie printre nori ca o făclie.
Şi stele albe pier în veşnicie
Ca nişte arătări de vis himeric.

În juru-mi e-un parfum de viorele !
Şi înspumat, în cercuri de dantele,
Abia de mai vîsleşte o aripă.

Şi-mi pare că în visu-mi se-nfiripă
Făptura ta, plutind uşoară, fină,
În pulberea măruntă de lumină.

17 martie 1914

SONET

„Un chip săpat de daltă
De-a pururi adorat."
Eminescu

Eşti albă şi frumoasă, un chip slăvit de zînă,
Cu mlădieri, cu graţii, cu farmec de femeie.
Pe gură porţi o floare ; în ochii-ţi curcubeie,
În cari visarea numai şi taina e stăpînă.

Marmoreană-i faţa ; făptura ta, păgînă ;
Ce nimeni nu putea-va vreodată s-o redeie.

Superbă întrupare din floare şi scînteie,
În care tinereţea cu farmecul se-ngînă.

Şi-n tine cat un suflet, un suflet să pătrundă,
Să simtă, să vibreze la orişicare undă
Ce izvorăşte plină de-a lumii suferinţi.

O, nu mai rîzi atîta ! o, nu mai rîzi, ci plînge !
Şi lacrimile tale în salbă le voi strînge,
Să-mi fie scut, icoană, podoabă şi credinţi.

[4 IV 1914]

COPIL

„Meine Qual und meine Klagen
Hab' ich in dies Buch geschlossen,
Und wenn du es aufgeschlagen,
Hat sich dir mein Herz erschlossen."
Heine
(Sephorei)

Cînd tu te laşi plăcerii oarbe pradă
Şi fermecaţi de vraja-mbrăţişării,
Ca de aprinsa par-a luminării,
S-apropie — ca fluturii — grămadă.

Cînd ochii-ţi mari şi gîtul de zăpadă
Sînt fiecărui roabe sărutării,
Revolta-mi, ca talazurile mării,
S-aruncă furtunoasă ca o spadă.

Aş vrea atunci să ţip de-adînca rană,
Dar, copleşită vajnic de durere,
Nu poat' să strige inima-mi sărmană.

Şi fredonînd încet, bătut de doruri,
Mă-ntorc privind la umbrele-efemere
Ce se perind discrete după storuri.

13-15 mai 1914

[SONET]

Rozicăi

Am vrut ca să-ţi aduc o jucărie,
Cu jocuri de lumini strălucitoare.
Am vrut să-ţi port mănunchi de albă floare
Ce-ar răspîndi lumină viorie.

Privii apoi l-a bolţii bagdadie
Şi vrui să-ţi duc de crainic mîndrul soare,
Dumbrava plină de privighetoare
Cu plînset senzitiv în melodie.

Am vrut ca să clădesc o lume nouă
Din roşii flori muiate-n plîns de rouă
Şi să-ţi ofer cu dragoste buchetul.

Dar cînd privii în jur, pieriră toate —
Ci-ntr-un ungher, suav luci sonetul
Ce poartă-ntr-însul *dragostea de frate*.

19 mai 1914

POEZIA
Sonet

În ochii mei şi-a pus azurul slava.
Pe gură-mi s-a topit o crizantemă.
Eu sînt o prea fantastică poemă
Ce-şi plimbă, printre stînci şi valuri, nava.

Orchestra-i de cîntări mi-a pus dumbrava
În glasul meu ; şi aştrii au pus stemă
În ochii mei ; cum vezi, sînt o problemă
Ce vă îmbie, veşnică, otrava.

În trupul meu am mlădieri de trestii
Şi mersu-mi ca şi valul legănatu-i.
Şi cînd vă văd tîrîndu-vă ca bestii,

Cerşindu-mi un surîs, atunce gura
Dispreţul şi-l aruncă, şi făptura
Înmărmureşte-n bronzul unei statui.

28 mai 1914

ZBUCIUM

Iubirii mele-aş vrea să-i dau ființă
În ritmul sfînt al strofei lapidare
Ci-n zbuciumul simțirii, fiecare
Simțire-şi vrea suprema năzuință.

Aromă, simfonie şi culoare
Şi caste jurăminte de credință,
Şi-al clipelor amar şi suferință,
În slove toate-şi cată întrupare.

E zbucium — dar e sfînt. E simfonie
Ce-mprăştie fiori de armonie
Şi conturează-n raze idealul.

Pe cînd în jurul meu, tulburătoare,
Tăcerea cade lin, pe carnavalul
De cîntece, de-arome şi de floare.

Iaşi, mai 1914

NOSTALGII MEDIEVALE

I

Cuței

Aş vrea să-ți cînt acuma serenada
Pe care-n vremi trecute trubadurii,

Împodobiți cu florile naturii,
O înălțau mai pură ca zăpada.

Şi tu să îmi răsari pe esplanada
Străvechiului castel... şi-n noapte murii
Să tremure... Şi florile răsurii
Pe gura ta să prindă-n mreajă prada.

Şi-n noaptea fermecată, ca în basme,
Prin vechiul parc, prin albele fantasme
Să rătăcească-o umbră de iubire.

Şi-ncetişor, în orişicare floare,
Făptura-ți mă încingă în neştire,
A dragostei senină întrupare.

9 iunie [1914]

DE PROFUNDIS

Eu am murit de mult,
În alte vremuri !
Şi sufletu-mi, în negrele cavouri,
Zadarnic cată fiarele să rumpă !
Ci-n nopțile bizare se arată
O umbră efemeră — cu ochi negri.
Ca făuriți în iadul de metale.

Nu te mira !
Eu azi sînt ostenit
Şi adormiţi mi-s ochii în orbite,
Şi trupul meu-i puţin adus din spate,
Şi buzele-s livide şi în plete
Cernute de ninsoare-mi cade părul.

Eu am murit !
Şi dacă ţi se pare că trăiesc
E că în mine port prelungi ecouri
A unei lumi ce n-o vei şti vreodată,
A unei lumi în ceaţă înecată
Dincolo de-a pămîntului fruntarii.
Acolo se îngîn bizare arii
Şi-i ropot de parfumuri în cascadă.

Apropie-te lin ca o fantasmă,
Mai albă
Ca iubirea nepătată
Şi-om rătăci atunci în noapte-adîncă.
Şi pe a noastre buze-o flutura
Sarcasmul îndoielii.

Sînt mort de mult !
Doar valuri de vibraţii
Ades mă împresoară şi mă mint !
Sînt mort de mult !
Dar, dacă vrei, revino
Şi-om merge amîndoi, şi-om rîde mult.
Sînt mort de mult !...

Iaşi, iunie 1914

ARIPI DE VIS

E-o broderie fină de petale
De linii, de culori şi de arome.
Sînt jocuri de lumină policrome
Şi cîntece solemne de-osanale.

Sub bolt-aerian-a vastei dome
Greoi pogoară pacea-n strai de zale.
Şi paşi mărunţi abia sunînd pe dale
Vestesc norod de palide fantome.

Scăldată de lumina nălucirii
Şi de parfumul cald al amintirii,
De ce-ai pierit, o, lume-a fantaziei ?

Şi pentru ce ni-e dat robia humii
Din splendida arip-a reveriei,
Din valuri de simţiri, vîrtejul spumii ?

Iunie [1914]

IUBIREA MEA

Iubirea mea e-o sarbădă ruină
Din anticile vremi medievale.
Azi stîlpii stau în hău să se prăvale
Şi-i numai bălărie în grădină.

Arar, în noaptea caldă şi senină,
Cînd e-un parfum exotic de petale,
S-opreşte-un trubadur în strai de zale
Sub farmecul misteric de lumină.

Atunci din coarde vechi, o simfonie
Se înfiripă-ncet, şi-ncet adie
Sub bolta înflorită în liane.

Şi la un geam scăldată de-ntuneric,
Făptura pal-a blondei castelane
Plîngînd ascultă cîntecul misteric.

Bajura, 6 VII 1914

PASTEL

Din cer pogoară noaptea cu aripi de-ntuneric
Înveşmîntînd natura într-un decor feeric
Şi din adîncuri mute, misterul primăverii
Îşi cîntă simfonia eternă a tăcerii.

Abia o stea — solie din depărtate sfere —
Îşi tremură văpaia în freamăt de mistere
Şi toată firea doarme ; doar valurile-n fugă
Gem biciuite parcă cu tresăriri de rugă.

Departe, peste şesuri, sub azuria domă,
Părînd în neagra noapte gigantică fantomă,
O moară cîntă-ntruna... şi codru-n noaptea brună,
Pe-un ţărm de lac adoarme în clarul vag de lună.

Şi sufletu-ţi în noaptea ce cade peste ape,
Plutind pe-a firii fine şi delicate clape
Se-mparte să asculte, în taina primăverii,
Eterna simfonie din muzica tăcerii.

Bajura, 8 iulie 1914

VISULUI

În strai de crini suavi şi de petale
Ce poartă-n ele farmecul palorii,
Mai castă-mi pari ca albul aurorii
Pe-a undelor safire şi opale.

Căci tu-mi deschizi, spre alte ţărmuri, cale,
Şi ochii tăi de-azur, înfiorătorii,
Mă duc din lumea veştedă-a Gomorii
În lumi de vis, de crini, de saturnale.

Spre-ndepărtatul ţărm al fericirii,
În cari se scutur candizi trandafirii,
Vîslim din greu pe trudnicele valuri.

Şi ce frumoase-s zările de aur !
Veniţi ! Veniţi ! Spre albe idealuri
Să ducem tot al inimii tezaur !

Bajura, 9 VII 1914

IUBIRII

Poetului [Mihail] Codreanu

De-am îndrăgit, pe-a visului aripă,
Tumultuosul dor, e că, signora,
În voi e-amurgul calm şi aurora
Şi nenţelesul farmec de o clipă.

Dar tot ce-n mine-acum se înfiripă,
Spre voi, mai sus tot tinde şi în ora,
Cînd moartea stinge suflul tuturora,
Iubi-voi visul drag ce piere-n pripă.

Căci fermecat de-un vis măreţ, de crinii
Prin care-şi plimbă perlele luminii
A visului zeiască strălucire,

Atît vreau : să te zăresc o dată
Într-un suprem avînt înspre iubire,
Frumoasa mea princesă-ndepărtată.

Bajura, 9 iulie 1914

SINGURĂTATE

Stropi de ploaie repezi cad în geam, ritmat,
Vîntul sufl-amarnic în fereşti cu vaier,
Fibrele de nouri în văzduh se-ncaier.
Ploaia bate-n geamuri c-un prelung oftat.

Flori de brum-atinse prea de timpuriu,
Din trecute vremuri amintiri mă cheamă.
Ploaia-n geam c-un sunet straniu se sfărâmă
Bulgări ce se zvîrlă pe-un sărman sicriu.

Bajura, 11 iulie 1914

SONET

În ţara mea-s femei şi sînt săruturi
Şi ceruri largi — comori nebănuite —
În ţara mea sînt cîmpuri aromite
Şi-s numai flori imensele ţinuturi.

În ţara mea sînt stoluri vii de fluturi,
Zburînd prin flori uşor înlănţuite,
În ţara mea sînt lacuri daurite
Pe-al căror ţărm nădejdile îţi scuturi.

În ţara mea sînt fermecate visuri ;
Sînt flori ce cresc pe margini de abisuri,
Sînt aripe fantastice de basme.

În ţara mea tronează-un sfinx năprasnic,
Cu gura înecată de sarcasme
Şi-i sfînt şi-etern, deşi îţi pare groaznic.

Bajura, 13 iulie 1914

FURTUNĂ

Un dang înfiorat de clopot
Vesteşte peste dealuri sara ;
În hoarde aprige de nouri
Îşi strînge asfinţitul para.

Cad picurii de ploaie gloată,
Iar vîntu-ntărîtat la sfadă
Aleargă despletit cu hohot
Şi-ndoaie pomii din livadă.

Cicorile sprinţare cată
Cu ochii curioşi văzduhul.
La heleşteu, la vînturi pradă,
Sporeşte-n grele lacrimi stuhul.

Cu creştetele drăgălaşe
Coboară şi în val se suie,
Iar unda bate-n sîni voinică
Şi-i ca smaraldul de verzuie.

A ostenit prin grîu securea
Şi-a părăsit zorită lanul,
Pădurea freamătă o doină
Şi-i spune papurei aleanul.

Călare pe-un vîrtej de nouri
S-avîntă-nfiorat amurgul,
Cu nările deschise, sprinten,
Apucă cărăruia murgul.

Bajura, 18 iulie 1914

NOAPTE

„Mehr Licht !"
Goethe

E noapte ; clar de lună ; şi licăriri de stele.
Văpăi s-aprind molateo şi uşurel pe baltă.
Şi toată firea-i dusă pe lumea cealălaltă ;
Doar valul cîntă leneş cu tresăriri rebele.

Tac toate ! Nici o şoaptă nu tremură în larguri.
Pe ceruri, norii negri, splendid-arhitectură,
Închipuie o navă plutind cu-a ei catarguri
În nemişcarea oarbă şi mută din natură.

Un matelot de pază cu creştetul în palme
Îngîn-o melodie nostalgică la proră,
Şi înfioară tainic adîncul nopţii calme ;
E noapte — şi-i departe roz-alba auroră !

E noapte — noapte-adîncă, şi ce departe-s zorii !
Dispare-n nouri luna şi stelele s-afundă.
Mi-e frică ! Flori de umbră şi-n vasta domă, norii !
Mi-e frică ! Noaptea-i neagră şi rana e profundă.

Bajura, 25 iulie 1914

ROMANŢĂ

Tăcem. În umbra parfumată
De mirosul suav de crin,

Tăcerea cînt-o elegie
Prin vazele de flori pe scrin.

Pe zid, romantice tablouri ;
Un lac, alături de-un castel
Ce-ascunde tainice ecouri
De luthuri şi violoncel.

Ai nopţii fluturi de-ntuneric
Cobor prin geamul larg deschis
Cu tot parfumul lor misteric,
Cu vraja tainică de vis.

Crăiasa nopţii în oglindă
Desfoaie-un galben evantai,
Şi-n noaptea care tremurîndă
Îţi dă o lene de serai,

Îţi pare că auzi romanţa
Cîntată-ntr-un splendid castel,
La geamul blondei Melissinde,
De prinţul Godefroy Rudel.

Bajura, 1 aug. 1914

UN MARŞ...

Se prăbuşea amurgul prin plopii de argint ;
În liniştea-nserării şi-a viselor ce mint,

Veneau în şiruri strînse atît amar de vieţi :
Şi-n fiecare suflet ardea un gînd răzleţ.
Veneau cu ochii vineţi şi supţi de drumul mult ;
Veneau cu ochii ţintă înspre apus — şi smult
Din crier, gonea gîndul prin dealuri şi păduri ;
Erau mai multe gînduri, ca-n ceruri norii suri.

Murea bolnav amurgul ; şi soarele pe culmi
În putrezita-i rană pierea de după ulmi
Şi arunca în umbră împărecheri de rază...
Era o armonie, un cîntec, o extază,
O şoaptă, o vibrare, un spasm ; o agonie
A unei lumi ce-şi plînge trecuta simfonie.

Veneau în şiruri strînse ; erau sărmani şi goi ;
Şi laşi erau în suflet — nu suflet de eroi !
Şi-n clipa-n care-amurgul murea bolnav de spleen
Priviri a mii de oameni cătau înspre senin,
Şi sufletele-atîtor extatice fantome
Pluteau uşor în viul senin al vastei dome.

Pluteau, pluteau departe şi se pierdeau în para
Ce-aureola cu rază şi scînteiere sara.
Şi-atunce norii negri, pătrunşi de suliţi de-aur,
Ce ascundeau credinţii al cerului tezaur,
Păreau în noaptea neagră fantastice vitralii,
Umbrind atîtea patimi dinluntrul catedralii !

Iaşi, 6 VIII 1914

ROMANȚĂ

În valuri să-mi plîng tot amarul
Şi curgă a ochilor stropi,
Iar valul naiv îl va spune
Etern argintiilor plopi.

Iar plopii trimite-or solie
La mierlele triste din crîng,
La mierlele-n noapte cînta-vor
Amarul ce astăzi îl plîng.

O mierlă pribeag-o va spune
Discret unui grier din lunci,
Cînta-va dumbrava şi codrul
Şi toate-o vor şti-o atunci.

Iar cînd înspre seară copila
Uşor coborî-va-nspre culmi,
Povestea-mi de jale-o vor spune
Atunce molatecii ulmi.

Iaşi, 18 aug. 1914

TOAMNĂ

Auzi cum suflă crivăţul afară
Şi noaptea cum fugaru-şi înteţeşte ?
Vîrtej de frunze vîntul răscoleşte
Şi bruma cade rece şi barbară !

Prin ceaţa mohorîtă, solitară,
O gară peste ape licăreşte
Şi noaptea ca un crac se prăbuşeşte
Pe căile glodoase de la ţară.

Cu-obrajii şi cu sufletul în friguri,
Prin casă-mi tîrîi paşii mei nesiguri
Şi aiurez... şi nu ştiu ce mă doare...

Pe cînd pe după streşini curge ploaia —
În toamna care pîlpîie şi moare —
Ce stranie prelude cucuvaia !

Iaşi, 1 sept. 1914

SONET

O, nu-i mai alb Şaronul ca zăpada
Ce-n falduri diafane te-nvestmîntă !
Şi-n văile Şenirului nu cîntă
Nici crinii ca şi tine serenada.

Privirea ta e lucie ca spada
Şi sufletu-n adîncuri îl frămîntă,
De-ţi cîntă simfonia-i şi s-avîntă,
Frumoasă castelană din Grenada.

În noaptea mea adîncă mi-ai fost farul
Ce luminează mări. Şi în nectarul
Ce mi l-ai îmbiat îţi sta otrava.

Şi nu mă-ntreb, deşi nu-mi eşti străină :
Eşti demon, ori strătai cu aripi slava,
Obscuritate neagră, ori lumină ?

Iaşi, 2 sept. 1914

GLORIA NEANTULUI

Un cînt din nai ce flutură pe ape ;
Un joc multicolor de curcubeie ;
Sclipiri de rază ; aştri ce scînteie
Pîn'moartea cată groapa să ţi-o sape.

Dar pînă-nchizi truditele pleoape,
Iubeşte tot ce-i artă şi-i femeie.
Şi-mbată-te de calda melopee
Ce tremură pe-a primăverii clape.

Căci dacă în adîncu-i te înghite,
În sufletu-ţi, aripile-i pripite
Şi-a scuturat cu glorie neantul.

Şi dacă pieri sondînd necunoscutul,
Nu ţi-e de-ajuns c-o clipă diamantul
Ţi-a înflorit speranţele şi lutul ?

Iaşi, 9 IX 1914

ULISSE

Şi noaptea se topi în aurora
Pe valurile-eterne ale mării,
Cînd se zări-n safirul depărtării
Dansînd pe val sirenele în horă.

Cîntarea-le-otrăvită şi sonoră
Mai dulce-i decît mierea sărutării.
Şi-atunci Ulis, de temerea pierzării,
Legă pe mateloţi de-a năvii proră.

Apoi, legat şi el, putu s-asculte
Divinul cînt al glasurilor multe,
Dar nu putu s-oprească, să se piardă...

Şi eu ascult divinile ispite
Ce sufletu-mi îl fură şi-l dezmiardă —
Pîn' lacomă prăpastia mă-nghite.

Iaşi, 17-18 sept. 1914

ABIS

Distrugeţi tot în cale ce întîlniţi !
Nu vreau
Nimic să mai rămîie
Din tot ce-i vis şi artă !
Pornească-se năprasnic o cruntă vijelie,

Să piară tot ce-i floare,
Parfum
Şi melodie,
Tot ce împinge omul
La un îndemn fatal,
Tot ce deschide-n suflet
Putinţa unor visuri,
Putinţa unor doruri,
Putinţa unui gînd.
Căci, dacă eu acuma
Nu-s mort — nu-i de mirare,
E că nădejdea mută e-n sufletu-mi rănit,
E că pe lumea asta
Mai este o dreptate,
O rază de speranţă
Să-nfrunte-un rău nenvins.

Dar dacă mă înşală
Nădejdea
Şi ca mîne
Afla-voi trista veste
Ce astăzi m-a zdrobit.
Prevăd atît : Ca mîne
Te vei întoarce iară
Cu buzele uscate
Şi în genunchi vei plînge,
Rugînd cu umilinţă
Pe cei ce i-ai rănit.

Ori vei rămîne-acolo
Şi-ţi vei tîrî viaţa
Pierdută de durere,
Cu fruntea înjosită
Cerînd un ajutor.

Iar noi vom plînge lacrimi
De jale şi ruşine.
Şi-atunci, cînd cea din urmă
Icoană de iubire
Va mai pluti prin minte,
Va rătăci sfielnic pe-a tale oseminte
Cu plete despletite plîngînd
Un „Dies irae !"

Iaşi, 28 IX 1914

SIRENELE

D-lui dr. A. Steuerman

E fericit acel ce, ca Ulisse,
Îşi stăpîneşte forţa cugetării,
În cîntecul molatic al pierzării
Stăpînitor, plutind peste abise.

Căci de-l atrag şi-i stăruie deschise
Perfidele ispite-ale cîntării,
El sfarmă mîna oarbă-a Întîmplării,
Şi-ngroapă-n *el* comorile din vise.

Dar eu ascult cu sufletul extatic ;
Căci glasul lor, vrăjit şi singuratic,
E-otravă, dacă-l sorbi... dar e şi miere...

Prăpastie-i, o ştiu ! Dar stau pe proră
Şi-ascult şi pier în undele-efemere
În vraja din suprema-mi auroră.

3 X 1914

PROFANARE

Pălite foi de crizanteme,
Din roase pagini de album,
Pălite foi de crizanteme,
Pălite foi, pălit parfum,
Voi îmi păstrați pe alba filă,
Pălit parfum, pălite foi,
Icoana dragostei subtilă
Și a iluziilor noi.

Povestea mea, petale fine,
De mult aripile și-a-nchis.
Și peste stinsele-i lumine
S-au presurat culori de vis.
Arare, doar în nopți de toamnă,
Revine-ncet în negru port ;
Cînd frunze veștede înseamnă
Pustiul unui suflet mort.

Și totuși astăzi plîng, și-n friguri
Îmi arde trupul tot ; și cat'
Zădarnic ochii mei nesiguri
Trecutul dulce și curat.
Iubirea mea neprihănită,
Iubirea mea e profanată
Și peste groapa ei iubită
Sărmana floare-i scuturată.

Căci tu mi-ai fost de-a pururi zînă,
Mi-ai fost mai mult decît femeie,
Ai fost în viața mea stăpînă,

Zeiț-a morții, Astartee !
Mi-ai fost un far pe-a vieții valuri,
Emblemă, dragoste, speranțe,
Și-n haosul de idealuri,
Inspiratoare de romanțe.

Din culmea largă-a strălucirii,
Din nimb de palidă regină,
Ți-ai smuls din frunte trandafirii
Și-ai pus în loc coroni de tină.
Te du ! te du ! Rămîi în minte
Un chip de marmur, să-mi aducă
Pe totdeauna-n veci aminte
Iubita dragostei nălucă.

Te du ! te du ! Să darmi altarul
La care-am fost slujit pios.
Și nu-mi mai ești acuma farul
Pe-al vieții val vijelios.
Pălite foi de crizanteme
Din roase pagini de album,
Pălite foi de crizanteme,
Lăsați-mă să plîng acum !

Iași, 29 noiembrie 1914

PEISAJ ORIENTAL

Din urne mari, discrete și livide,
Coboară noaptea-n mantii violete
Pe-aleile subtile, prin boschete,
De noapte și de liniște avide.

Prin goluri de tufişuri, zări splendide
Înalţă-n umbră albe minarete.
Sultana cu-ochi de-azur şi brune plete
S-a strecurat prin zările fluide.

Bosforul plînge-n noapte singuratic ;
Pe-oglinzi de ape, aştrii de jăratic
Şi-aprind strălucitoarea-le lumină.

Şi-n timp ce noaptea cade pe seraiuri,
Prin flori de chiparoasă, luna plină
Scoboară-argint din galbene-evantaiuri.

XI 1914

GALERA LUI ULISSE

Departe,
Acolo unde marea cu vîntul îşi împarte
Cîntarea ei sonoră din zori pînă-n amurg ;
Acolo unde valuri nebiruite curg
Şi-aştern la suprafaţă
Palatele de spumă, smaralde şi cleştar ;
Şi unde nu apar
— Semn dătător de viaţă —
Nicicînd pe-ntinderi lucii, galere ce-n departe
Să-şi fluture în aer zăpada din catarte ;

Acolo,
În zarea-n care moare însîngerat Apollo
Şi-aşterne în văzduhuri columne de porfir,

În orizontul roşu — un roş de trandafir.
Acolo unde cerul — imensă mare-oglindă —
Imensitatea-i calmă, în marea de smarald ;
Şi unde marea largă, cer fără nici un fald,
Cu braţ de val încearcă azurul să-l cuprindă ;
Şi unde orice fibră,
Tremurătoare, vibră
De cîntec de sirene,
Abia mai vezi prin crînguri de-nalte buruiene
Plutind pe şoptitoare adîncuri de abise,
Ulisse !

Spărgîndu-se de valuri corabia venea
Şi ascuţita-i proră
Plutind pe caste unde uşor împrăştia
O blondă auroră.
Venea lumina multă ; prindea în fulgi să cadă ;
Părea o feerie de blocuri de zăpadă,
O stranie baladă,
Ce-ar povesti de ţara eternelor tăceri...
Şi-atunce, din obscurul adînc, din larg de seri,
Au izvorît fecioare purtînd pe umeri prapuri ;
Şi-ncet, pe după papuri,
Cu trupurile goale, cu curbe şi cu linii
Ce-şi dezvăleau în aer splendorile luminii,
Au prins să cînte-un cîntec sirenele în cor.
Şi-nfiorate valuri treceau ca să transmită
Preludiul ăstui cîntec sălbatic şi sonor.

Părea apoi că-n valuri încetişor ezită ;
Apoi cuprinse firea în notele-i alegre ;
Erau culori în cîntec : cînd roşii şi cînd negre.
Era într-însul miere.. dar şi venin... otravă...
Şi-ndepărtata navă
S-apropie înceată, aproape, mai aproape...

Nemărginite-abisuri şi giulgiuri verzi de ape
Te-aşteaptă, mîndre crainic !
Nu ştii secretul oare turburător şi tainic
Ce te-a-ndreptat spre moarte ?
Ori pasul tău, străine, a vrut ca să te poarte
Spre palidul inferne ?
Cutremură-te, navă ! Căci imnul ce-l propagă
Albastrele talazuri, în ele-o să te-atragă
Pe căile eterne...

Dar vasul larg şi trainic s-apropie acum.
Văzduhul tot vibrează de cîntec de sirene.
E-otravă şi e miere... narcotic şi parfum ;
Ci maiestuoasă navă trecu în ritm alene,
Căci a purtat de grijă să scape de nevoi.
Şi-n timp ce peste ape, ca nişte veştezi foi,
Sirenele în cîntec se sting peste abise,
Cu-aripile deschise
Cum lunecă, în zare, galera lui Ulisse !...

XI 1914

TOAMNĂ

Amurg. Văpăi de aur par dealuri de granit.
În flacările serii şi-n umbră, trandafirii
Ascund prin evantaiuri de roşu asfinţit
Un soare ce se stinge în culmea strălucirii.

Departe, munţii galbeni sub limpedele-amurg
Iau tonuri de topază şi negrele lor plete,

În tainica tăcere a clipelor ce curg,
Se-mbracă în fantasme şi-n umbre violete.

Pe-aleile grădinii muiate în email,
Parfumul mort al toamnei pluteşte şi persistă,
Cu straiul ei de frunze, cu vestejitu-i strai,
Prin zarea cu reflexe verzui de ametistă.

Pe-aleile pierdute în umbră, prin alei
De frunze dezgolite, te simţi cum mori cu-ncetul.
Şi-n noaptea ce scoboară spuzită de scîntei,
Ţi se furişă-n suflet, înlăcrimat, regretul.

Ai vrea să mori atunce. Să nu mai vezi vreodat'
Crepusculul de purpur ori rozele-aurorii.
Să mori ! să dormi... şi-n taină amurgul sidefat
Pe capul tău să puie cununele-i de glorii.

Şi-atunci cînd luna plină, cu-opalu-i fascinant,
Pe faţă-ţi va petrece palorile-i spectrale,
Să-ţi pară că deasupra eternului neant
Te cheamă, veşnic, ochii misterici de opale.

Iaşi, 9 XII 1914

[ODELETĂ]

Tăcerea — pustiului doamnă —
Scoboară, uşoară şi lent,
Se-ntrece

Cu zvonul ușure
Ce-l face un susur d-izvor
Ori freamătu-adînc de pădure...

Ecouri din glasu-ți sonor
Plutesc pe alee
Suave ;
Havuzul aruncă bolnave
Senzații și vagi curcubeie.

Ascultă ! Dorm toate ; sonorul
Acord al copacilor goi
În suflet îți poartă fiorul ;
În noapte de ce n-am fi doi ?
Tăcerea scoboară aproape,
Scoboară cu mortu-i parfum,
Ea poartă adîncuri de ape
În ochii-i sălbatici acum.

Acuma e toamnă ; senzații
Duioase plutesc în văzduh ;
Coboară !
Seninele-ți grații
Împrăștie-n mine un duh,
Un duh de iubire...
Coboară !
Cînd treci prin alee
Pe prund,
Gingașă c-un rîs pueril ;
Cînd treci prin alee,
Femeie,
Văd numai în jur curcubeie
Și rîde șăgalnic april.

Iași, 10 XII 1914

ÎNTÎIA RAZĂ

A zis așa : Tristețea, ca o mare,
Mi-a pustiit tot sufletul de-aromă.
Și-n el, precum ard facle într-o domă,
Împrăștiind lumini crepusculare,

Era-ntuneric des ; și-n radiare
O rază de lumină policromă
Făcea, din orice umbră, o fantomă,
Din orice glas, acorduri funerare.

Și-atunci, precum în nopți de întuneric
Răsare-al lunii talger — ca un cleric
De umbră-mbrobodit ; cu foi de laur,

Veniși încet ; și sumbrul crepuscul
Din sufletu-mi fugi — ca un Centaur
Ce-n urmă-ar vede umbra lui Hercul.

XII 1914

SONET

Coboară-te și cată-mi în privire !
Privirea ta e stranie și tristă.
Și-n sufletu-mi pătrunde și persistă
Cu-adînc fascinatoarea-i strălucire.

Amurgu-i de rubine şi safire —
Şi munţii cu coroni de ametistă.
De vrei să uiţi că totu-n jur există,
Scoboară-te, mlădie şi subţire !

Nu vezi cum noaptea urcă şi-ncunună
Pădurile de trestii ? Dinspre lună
Se lămuresc albastre luminişuri.

Nu vezi, în zări, ce limpede e lacul ?
Şi n-auzi ca un freamăt prin frunzişuri
Cum cîntă-n noaptea albă pitpalacul ?

Iaşi, XII 1914

CÎNTEC AUTUMNAL

Cînd ploaia bate-n geamuri
Cu degete subţiri,
Îţi spulberă din suflet
Vîrtej de trandafiri.

Cînd negura de toamnă
Coboară pe poteci,
Îţi pune-n suflet dorul
Tăcerilor de veci.

Şi totuşi cît de dulce-i
În noapte şi-n tîrziu,

S-asculţi cum ploaia-n toamnă
Şopteşte a pustiu.

Iaşi [1914]

TRIOLET

În viaţa mea — secat izvor,
Scandînd în mersu-ţi menuetul,
Ţi-ai oglindit întîiul dor
În viaţa mea — secat izvor.

Şi valul — pururi vibrător,
Ţi-a reflectat, pios, portretul,
În viaţa mea — secat izvor —
Scandînd în mersu-ţi menuetul.

[1914]

*
* *

În clas' un profesor la tablă
Şi-un calendar pe zid : octobre !
Ca văluri fumurii d-estampă
Trec zilele de toamnă sobre.

E fum, e frig şi-i zvon de vorbe —
Te crezi murit — exişti postum —
Şi-n minte-ai strune de theorbe
Şi largi meandre de parfum —
Se-ntunecă, se stinge zarea
Icoanele reale-s tulburi.

[1914]

* * *

Prin mistice cavouri, prin dome sepulcrale,
Prin şiruri de cupole ca sînuri de naiadă,
Prin turnuri crenelate, prin mohorîte sale,
Îmi plimb melancolia cu strălucirea-i fadă.

Pe-ndoliaţii fulgi din necropole sumbre,
Dansez lumini fugare cu ape de opale,
Împlînd nemărginirea cu horbotă de umbre,
Iar noaptea-şi cerne tuşul pe ruginite zale.

Un cînt suspină-n şoapte pe flaute de fee,
Cu mlădieri de harfă, cu aiurări de vise,
Repercutînd departe divină melopee,

Dar lentele preludii nu pot ca să mă fure,
Căci sufletul mi-e negru c-adîncuri de abise
Şi plîng porţile-mi moarte sub templul nopţii sure.

[1914]

* * *

Te-aştept de mult să-mi vii l-a vieţii poartă,
Dar nimeni nu-i lăcata să-ţi descuie,
Eu am murit ! E mult de-atunci. Şi nu e
În mine nici o floare ce nu-i moartă.

Eu sînt un schit pustiu, bătut de soartă,
Dar dac-ai vrea, putea-m-ar din statuie,
O rază din privirea ta verzuie
Să mă preschimbe-n statuie de artă.

[1914]

* * *

Pămîntul ca un gigant răpus de-ancestre cataclisme,
Ca un rănit înfăşurat în vaste benzi de vată
Îşi doarme somnu-adînc şi-abia mai cată
La noi, viermi uricioşi, porniţi veşnic pe pizme...

[1914]

ROMANŢA ZILELOR DE MÎNI

Surorei mele

Eterni drumeţi pe căile vieţii,
Pornim, cînd zarea largă-a dimineţii
Scoboară peste-a dealurilor creste.

Şi rătăcim pe aurul cărării,
Şi rătăcim pe căile uitării,
Pîn'ne cuprinde noaptea făr' de veste.

Ne amăgeşte-a pururea speranţa
Şi sufletul ne macină romanţa
Iluziei, a visului şi-a morţii.
Clădim, pe mişcătoarele nisipuri,
Palate şi cetăţi în mii de chipuri,
Pîn'ce se scurge-n vid fluidul forţii.

De ce să plîng cînd viaţa-i [o] poveste,
De vînturi bîntuită şi tempeste ?
Cînd numai visul singur mai coboară
Maramă argintie peste patemi ;
De ce să-ţi tulburi mintea, să ţi-o vatemi
Cînd viaţa este pururea povară ?

Aşa mă văd : mi-i parcă-s pe o navă,
Şi-n juru-mi urlă furia grozavă
Şi urcă ale valurilor spume.
Pornesc abia — dar simt ce va să vie !
Presimt prelunga, larga vijelie —
Au nu se află-n noi o-ntreagă lume ?

Pornesc în larg. Pornesc în larg să caut
Nu picurare fluidă de flaut,
Ci suflet ce să simtă cînd eu sînger,
Un suflet ce abisul să-mi pătrundă,
Mărgeanul scump să-l caute prin undă !
Să se-nfioare undele de plîngeri !

Ştiu bine că-n zadar pornesc. Ştiu bine !
Şi totuşi stai sfioasă lîngă mine;
În noaptea mea, roz-albă auroră.
Tu singură-mi străbaţi imensitatea
Prăpastiei şi-mi plîngi singurătatea.
Tu, numai, mă pricepi pe lume, soră !

Şi voi pleca. Pe culmile sihastre,
Prin văi, prin ţări din norduri ori albastre,
Voi rătăci să-mi aflu idealul.
Un glas ceresc, un glas din alte sfere
Cînta-va peste-ntinderi *miserere* :
„Întoarnă-te-ndărăt ! Departe-i malul !"

Ci, cînd rănit de toţi peste măsură,
Voi resimţi c-a chinului arsură
Îmi sfarămă credinţele şi visul,
Zdrobit şi plin de trudă m-oi întoarce,
Atunci cînd firul lacrimii s-o toarce.
Din lacrimi să-mi dezgroape *Paradisul*.

Şi-atunci, uniţi de clipele eterne,
Vom alunga a visului cisterne
Şi-om plînge — plînsul vag al fericirii.
Ca roua care-n nopţile de toamnă
S-anină-n stropi de cupe şi îndeamnă
La vis şi la uitare — trandafirii.

Iaşi, 11 I 1915

INTERIOR

Zuzuliței

Tu ai în ochi abisuri repezi
Și-n părul tău, o noapte-n care
Doi amorezi șoptesc sub lună,
Pierduți pe drumuri solitare.

Și trupul tău e-o floare scumpă,
Un roz și gingaș trandafir,
Cum stai ușor înmlădiată
Și cînți pierdută la clavir.

Pe luciul clapelor de fildeș
Aleargă mîna-ți făr'de preget.
O clapă s-a trezit sfioasă
Sub o atingere de deget...

Acu-ți sărută toată mîna
Și țes o dulce simfonie,
Acordul lor pătrunde-n suflet
C-un vag decor de feerie.

Ți se-ntristează-o clipă ochii ;
Și-o buclă-a prins să se desprindă
Și s-a lăsat în val, ca noaptea,
Cînd cauți singură-n oglindă.

O rază fină, dar obscură,
S-a strecurat tiptil în casă.
Mi s-a părut c-aud în taină
Un foșnet dulce de mătasă,

Ori un oftat de om ce moare ;
Tu, singură, cîntai pe clape,
Și totuși liniștea păgînă
Creștea aproape, mai aproape.

Apoi tăcu clavirul. Larma
Pieri în liniștea albastră.
Și-un glas șoptit, pe cînd o roză
Se desfoia, încet, în glastră.

„Vezi tu, așa-i de dulce ceasul
Și-n el i-atîta-nfiorare !
C-aș vrea tiptil să mă apropii
Să te dezmierd cu-o sărutare."

14 I 1915

PANTUM

„Si je mourrai c'est nous qu'on mettrait au linceul,
Et toute ta splendeur mourrait avec mes songes."
Ed. Haraucourt

Cum-naltă credinciosul privirile-i spre cer,
Cum în zadar proptește, ca-n templu, fruntea-n tină,
Așa m-atrase fruntea-ți cadrată de mister,
Așa-mi înfrînsei gîndul în dorul de lumină.

Cum în zadar proptește, ca-n templu, fruntea-n tină,
În dorul unei raze cerșit-am în deșert.
Așa-mi înfrînsei gîndul în dorul de lumină —
De ți-am iertat-o astăzi, putea-voi mîni să iert ?

În dorul unei raze cerşit-am în deşert.
O rază îţi cerusem, iar tu-mi dăduseşi alta.
De ţi-am iertat-o astăzi, putea-voi mîni să iert ?
O statuie visasem, iar tu-mi dăduşi unealta.

O rază îţi cerusem, iar tu-mi dăduseşi alta.
Eu dragoste-ţi cerusem, iar tu îmi daseşi flirt.
O statuă visasem — iar tu-mi dăduşi unealta —
Tu roze-n păr îţi puseşi, iar eu îţi dasem mirt.

Eu dragoste-ţi cerusem, iar tu îmi daseşi flirt.
N-ai priceput că-n mine vibrează-o lume-ntreagă.
Tu roze-n păr îţi puseşi — iar eu îţi dasem mirt.
Căci, gîndul tău, frumoaso, n-a vrut să mă-nţeleagă.

N-ai priceput că-n mine vibrează-o lume-ntreagă ;
Eu singur sînt oglindă, cînd totu-i efemer.
Căci gîndul tău, frumoaso, n-a vrut să mă-nţeleagă,
Eu singur pot fi veşnic în timp ce toate pier.

Eu singur sînt oglindă cînd totu-i efemer.
Şi mîni cînd ce eşti astăzi va înghiţi neantul,
Eu singur, care-s veşnic, în timp ce toate pier,
Te voi păstra cum ziua o-nchide-n el briliantul.

Iaşi, 17 I 1915

SPRE IDEAL

Desfăşuraţi catartele ! Prelungă
Vibrat-a-n aer limpede alarma.
Pe bord aprindeţi faclele, şi larma
Numaidecît să scadă. Vă ajungă !

Pilotule, începe ; să străpungă
Cu ochii, largul, cine-i ? Ca şi arma
Sclipi-vor viorelele de Parma,
Cînd s-o ivi în zori a mării dungă.

Pe largele pustiuri mişcătoare
Pluti-vom nopţi adînci şi-n zi cu soare,
Predominînd tăcerea şi amarul,

Uita-vom de a lumii-nţelepciune,
Căci tari vom fi, şi singuri ne-om fi farul,
De s-or abate vînturi şi furtune.

Iaşi, I 1915

TERŢINE

Prin geam privesc afară cum joacă-n aer fulgi.
Zadarnic caţi în urmă şi gîndului te smulgi !
Pe inima-ţi bolnavă ţesut-au negru giulgi.

E linişte-n odaie. La vechiu-i vis statornic
Îmi cadenţează clipa, cu limba-i, bietul ornic,
Ci eu mă-ntorc cu gîndul, de alte ţărmuri dornic.

Mi-i dor de lumi, de visuri, de flori, de castelane,
De lumi trăite-aievea pe pagini de romane,
Cu doruri neprecise şi dezmierdări profane.

În juru-mi e-ntuneric ; şi ard lumini de baluri ;
Ca la un semn, în ritmul sonorelor semnaluri
Pornesc dănţuitorii pe dale, valuri, valuri...

Eu stau pierdut în umbră ; tu vii de mine-aproape.
Cum insula-i încinsă de braţul unei ape,
Aşa te-am strîns la pieptu-mi ; sub finele-ţi pleoape,

Ardeau doi ochi ca focul ; şi trupul cald, molatec,
Mi s-apăsa pe pieptu-mi sălbatec, mai sălbatec,
Pîn' ne-am pierdut în valul mulţimii furtunatec.

Un pas, te strîng aproape, şi mă avînt... spre soare !
Tăcură deodată acorduri de vioare
Şi iar mă aflu-n taina smeritei chilioare.

E frig şi-i întuneric ; prin geamuri, doar o rază
Pe haina ta, zvîrlită pe-un scaun, luminează ;
Pe haina care parcă parfumul ţi-l păstrează.

E frig, şi-i întuneric. Afară ninge, ninge,
O moleşeală dulce m-adoarme şi mă-nvinge
Şi braţul meu molatec te cată şi te-ncinge...

E frig, şi-i întuneric ; şi parcă-mi vine-a plînge...

23 II 1915

SPRE IDEAL

Departe de a lumii multitudini,
Departe de banalele tumulturi,
Aş vrea să-mi crească aripe de vulturi
Ce să desfidă-n larg de solitudini
A lumii preţuite catapulturi.

Şi-aş vrea cînd seara-i vastă şi augustă,
În asfinţitul roşului crepuscul,
Ce se coboară mulcom peste Tuscul ;
Să-nvie viaţa-mi moartă ca o pustă
Şi să renvie visul meu minuscul.

Şi totuşi cînd pe tine te contemplu
Cu ochii-ţi mari în cari se rostogoale
Splendoarea unei nopţi orientale,
Ca-n pacea preasfinţită-a unui templu,
Mă plec pe urma pasurilor tale.

Dispar atunci a visului cupole !
Căci chipul tău, mai blond ca portocalii,

Ascunde-atîtea mistice detalii
Ca blondele virgine din Fiesole
Gravate pe anticele medalii.

Spre inima-ţi castel cu zidul maur,
Cu sunete nostalgice de flaut,
Pornesc rănit şi singur ca s-o caut
Vîslind spre taina ţărmului de aur
Ca cel dintîi eroic Argonaut.

11 III 1915

DE PROFUNDIS

Tu n-ai pătruns adîncul din sufletu-mi — tu nu
Ai pescuit mărgeanul ce-n fundul mării zace.
Căci sclipitoare teacă ce-ascunde-o lamă — fu
Superbul trup ce-mbracă simţirile-ţi sărace.

În părul tău mai negru ca-ntunecatul Stix
Şi-arsese Orientul mănunchi de mirodenii.
Şi-n ochii tăi ca valuri d-ivoriu şi de-onix
Erau priviri uitate de sfinţi şi de rudenii.

Şi dragostea ne fuse atît ; un candid fum,
Mai dulce şi mai grabnic ca fumul de tămîie,
Ce din cădelniţi urcă cu unde de parfum —
Mai galben ca obrajii-ţi ca floarea de lămîie.

Iar azi mi-apari în minte un incolor tablou,
Cu rama demodată, cu mucede uleie,
Din care cat cu jale să descifrez din nou
Profilul feţei tale subtile de femeie.

Profilul feţei tale pictat de Tizian —
Profilul feţei tale, ce mi-aminteşte bine
De-un chip văzut în turnul vreunui castelan,
Pe cînd cîntam la poartă-ţi din corzi de mandoline.

16 III 1915

ETERNUL RITM

Precum — plămadă vie din apele în creşteri —
Izvorul care-n cale îţi taie vad — irumpe
Din orbitoarea umbră, din adîncimi de peşteri
Şi iese la lumină — colan de pietre scumpe ;

Aşa îmi vii înceată, cu mlădieri de şarpe,
Cu părul tău mai negru ca crimele papale,
Ca şi o dansatoare ce-n voaluri şi eşarpe
Se leagănă în fastul orgiilor regale.

În ochii tăi — furtună ce rîde-n zări — s-aprinde
Beţia voluptoasă şi lentă-a Salomeei.
Şi trupul tău sălbatec şi mlădios e plin de
Întreg păcatul propriu fecioarelor Iudeei.

Cu liniile pure ca ritmul sînt al odii ;
Cu ochi ce-ți dau nădejdea supremelor delicii ;
Cu sînii tăi mai sferici ca roșiile rodii ;
Cu-aroma ta ca spasmul vibrantelor calicii,

Te-apropii lin de mine ; și două buze roșii
Îmi ard obrazul dornic cu-atîta voluptate,
Că-ntreaga sevă care n-au cheltuit-o moșii
În vinele-mi se urcă, palpită și se zbate.

În inimă-mi palpită tot zbuciumul de veacuri
Și simt în mine suflul intens al omenirii.
De parcă-s stepa-n care scobor deodată lacuri
Și-n cari deodată-nvie, ca-n straturi, trandafirii.

Și-atîta viață nouă, intensă și supremă,
Scoboară-n mine ritmul plăcerilor eterne —
Că vreau să sorb extatic a dragostei poemă
'Nainte de-a mă pierde în focul din Inferne.

18 III 1915

RUGA PSALMISTULUI

Mi-i inima o rană și sufletul mi-i frînt.
Un larg apus de soare stă sîngerat într-însul.
Și-i mult mai trist, mai jalnic și mai amarnic plînsul,
Ca florile-ofilite pe lespezi de mormînt.

Un dor, un dor nostalgic, tumultuos și vag,
Cu flacările-i lente în sufletul meu arde.

Și pururi sclav nevolnic dorințelor bastarde,
Îngenunchez-naintea idolului meu drag.

Mai pustiit ca parcul de vîntul recei toamne,
Aștept un strop de soare din nepătatu-azur.
Tu singur poți da formă, culoare și contur
Imensității care în mine fierbe, Doamne !

Ca ciuta care-așteaptă cu trupul imobil,
Pe vîrful unui munte, în umbră, atentivă
Și-și tremură privirea în zarea milostivă
În care-un pas răsună a gol, pe căi, steril.

Așa și eu îmi tremur privirea-n infinit
Și simt cum nevăzută scoboară ca pe-un scripet,
Mai nepătruns ca Sfinxul eternului Egipet,
O forță care-mi poartă ceva nedefinit.

Îndură-te, o, Doamne și fii-mi ajutor !
Fii oaza ce-nflorește sahariana cale ;
Falernic vin ce rîde și spumegă-n pocale
Și inimii-mi-nsetate fii proslăvit izvor.

Îndură-te, o, Doamne, și cu puterea-ți fluviu,
Ce rostogoale munții fantastici și străbuni,
Dă-mi fericirea-ntreagă sortită celor buni,
Ori dacă nu, pe mine revarsă-un nou diluviu.

Iași, 10 IV 1915

*
* *

„Je t'attends assis en chantant,
Je t'attends car c'est le printemps."
Régnier

În seara asta tristă de primăvară-n care
Tristețea toamnei plînge prin roșii felinare,
În seara asta-n care dorm apele-n fîntînă
Și peste tot Tăcerea sporește-ncet, stăpînă,
În seara asta — fluviul ce-și poartă veșnic lutul —
Ca firul Ariadnii se deapănă Trecutul,
Răsfrînt ca-n ciobul luciu al unei clare-oglinzi,
Ai vrea în altă parte să cauți și te prinzi
Plîngînd cu clipa gravă, supremă ori sonoră ;
Ori, lacom în parfumul ce îl exală-o floră
De clipe-mbălsămate, sorbindu-le parfumul —

Și stai privind cum curge pe nesimțite scrumul
De clipe-ncremenite în statuie de bronz.
Se-nvecinează-adese peri bruni cu perii blonzi,
Rîd finele profiluri în aurul luminii,
În muzica de-arome, de note și de linii.
Și iată că deodată subțiri și fini, pantofii
Mi te-au adus, cu gura ca sîngele garofii,
Înaltă și mlădie cum te-am văzut odat'
În basmul unei fete frumoase de-mpărat.

E primăvară-acuma — văzduhu-i clar — și-i mai.
Și-i miros fin de floare, de parcă un vitrai
S-a scoborît deodată și-a coperit mulcom
Priveliștile moarte cu ochiu-i policrom.

De peste tot, din arbori, din flori și din fîntîni
Se-ntind aceleași sute de rugătoare mîni,
Aceleași mîni fragile ce vor, ca și-n alți ani,
Să-ntîrzie-o clipită pantofii-ți diafani,
Pe-aleile pe care nisipul fin și rar
În clarul lunei pare un praf de chihlimbar.

Și pe-nflorite-alee, Dianele și azi
Surîd prin[tre] boschete cu miros fin de brazi.
Și-n dantelări de floare și astăzi în bazin,
În care macii-și varsă perversul lor venin,
Îți caut trupul acer și rîzătorul chip,
Îmi pare Amintirea o mare de nisip
Și valurile morții sporesc mereu în jur —
Apari biruitoare în marea de azur
Și-așa cu brațe-ntinse-adorm ca într-un mit —
În mărginitul vieții filtrînd un infinit.

Iași, 28 IV—VI 1915

EPILOG

Din zbuciumul ce-n sufletul meu fierbe
— Subtil ecou din vremuri fericite —
Am distilat esențele-ncropite
Și-am împletit cu grijă niște jerbe.

N-am pus în ele spini ori plante-acerbe,
Ci crini cu cărnuri albe și-nflorite,
Căci cum plac viței colnice-nsorite,
Poeților — nălțimile superbe.

Aşa te-am fost iubit în alte vremuri ;
Dar azi te miri, te zbaţi şi te cutremuri
Cînd cauţi peste-a timpului oglindă ;

Căci moarte sînt cristalele, ca-n Lethe !
Şi nu pot chipu-n ele să ţi-l prindă
Cristalele recentelor sonete

Iaşi, IV 1915

*
* *

Să sune-un cînt, Stăpîne,-n slava ta !
Să sune-un cînt din tibii şi timpane.
Tu, cel dintîi şi cel mai de apoi,
Poet al inspiraţiei profane.

Tu-ai dat culori, viaţă şi contur,
Şi forme-ai dat vieţii uniforme,
Tu-ai preschimbat străvechile ei norme,
Şi-ai tras o nouă dungă în azur.

Tu cel dintîi pe lume-ai pus în pom
Ispititorul fruct al conştiinţei,
Ai pus parfum corolelor şi-n om
Nostalgicul avînt al năzuinţei.

Veni cu tine arta, cum ne vin
Izvoarele captate-n apeducte
Şi seva se urcă prin rădăcini
Şi odrăsli pămîntului producte.

Pe temple-ai nins superbe capiteluri
Şi jertfele-şi sporeau pe-altare tribul.
Şi-n timp ce Pan cînta în mii de feluri,
Urca miresme fine din turibul.

Tu-ai imprimat un ritm în Univers
Şi vrut-ai pretutindene să semeni
Vrăjitele puteri ale-unui vers
Alături de-ascuţişul unei cremeni.

Tu viţa-o-ai rodit-o ca pe-un stup
Şi-ai fermentat alcoolurile rare,
Falernic vin să circule prin trup,
Să spumege-n porfirice canthare.

Tu-ai dezmierdat puternic şi barbar
Şi-ai izvorît vestalelor iubirea.
Şi nehrănit ca focul din altar
S-au stins gustînd o clipă fericirea.

Tu voluptate-ai pus în sîn cu flori ;
În orice ochi — pumnale bizantine —
Şi-ai pus viaţă-n trupuri şi culori
Pe pînzele Renaşterii latine.

Ai pampre şi ai iederă pe cap
Şi thirsu-ţi-i vînjos în mîna stîngă.

Cu el — tezaur larg şi sfînt ne sapi
De frumuseţi, pe lumea-ne nătîngă.

Tu-ai doborît pe Jehova şi golul
Umplutu-l-ai cu largul tău mister,
Tu eşti iubirei şi-artei apostolul —
Salut şi slavă ţie, Lucifer !

Iaşi, 3 V 1915

*
* *

Şi-atunci c-a Ierihonului cetate,
Din timpii de demult, aşa avizi
De-un nou stăpîn, atomii-n unitate
S-au prefăcut în vaste cărămizi.

Iar tu-mi venişi c-un zîmbet de statuă !
Şi-n sufletu-mi năvalnic şi vibrant,
Te-am fost păstrat aşa cum dalba ziuă
E-nchisă-ntr-un colier de briliant.

Ci din pleoape lacrima ce curse
Sub năvălirea valului barbar,
Ca apele-argintate-ale-unei surse,
S-a prefăcut în bob de chihlimbar.

Şi cum — ca argintiul unei pulpe
De crin regal, şiroaiele-au pornit,

Sub faţa ta şireată ca de vulpe
Să împletească-un fluviu fericit,

Din boabele ce curseră puzderii
Ţi-am împletit un tainic colier,
Să aibă licăririle durerii
Şi tot profundul inimei mister.

Şi-n larma cugetărilor confuze,
Cu boabele-irizate-n curcubeu,
Credeai că dintre cele nouă muze
Ţi-a fost adus în jos de-un Prometeu

Căci tu păreai mai sfîntă şi mai mare ;
La gîtul tău, splendidul talisman,
Cu lucii scînteieri de pietre rare,
Te-nvăluia-ntr-un nour diafan.

Şi-n ochii tăi mai mult ca Beatrice
Aveai sclipiri sălbatece de vis
Şi-aveai o naivitate ce se zice
C-ar fi avut-o St. François d'Assis.

Şi cînd cu harul dragostei şi-al artei
Ţi-am hărăzit aşa un colier,
Ce şi-azi de tine — atîta de departe-i
Observi şi tu că micul juvaier

Ce l-am luat ca moaşte să-mi rămîie,
Unic ecou în umbră cizelat,
Al dragostei ce-mi pare că-i întîie,
Nu-i nici greşeală grea şi nici păcat.

Căci tu cu juvaierurile tale
M-ai readus în starea mea de om,
Iar eu cu irizările de-opale
Te-am înălțat spre-al cerurilor dom.

20 mai 1915

ROMANȚA NECUNOSCUTULUI

Visăm necunoscutul cu toții ; și-ntr-o zi
Cu gîndurile pline de presimțiri funeste,
Cînd sufletele-s pradă sonorelor tempeste,
Pornești spre țărmuri calde, cu ceruri azurii.

Admiri mirajul veșnic al firii, cu nesațiu ;
Admiri policromia amurgului pe cer.
Aici găsești un cadru idilic din Horațiu
Și-aici un peisagiu pervers din Baudelaire.

Și sufletu-ți renaște din negrele-i dezastre
Și-o viață nouă-aspiră-acuma prin toți porii
Și-i e departe viața — cum de senin sînt norii,
Și cum departe-i valul tremurător de astre.

Drumeț sfios pe valuri — copil care-și începe
Abia acuma traiul pe-o bancă cît o nucă,
Tu vezi icoane nouă, nălucă cu nălucă,
Cîmpii, plantații, vîrfuri, orașe mari și stepe.

Și-n fața unei insuli, în care-aroma vieții,
Ca din cădelnițí urcă și se exală-n aer,

Cu-arome-otrăvitoare de floare ce se-ncaier,
Ca florile pe care le vinde-n miezul pieții

O blondă florăreasă cu senzuale buze —
Tu ți-amintești viața trecută ; multiforme,
Icoanele uitate revin din nou, enorme,
Și-nlănțuie-Amintirea cu brațe de meduze.

Și marea — cea mai pură oglindă-ntre oglinde —
O lași uitării pradă și năzuiești spre port,
Cu fîlfîiri de pînze și c-un suprem efort
Ce prinde-a-nchide rana și nervii a-i destinde.

Și te întorci acasă, ca să pornești din nou
— Cînd te vor suge iarăși a traiului ventuze —
Pe borduri de corăbii din golfuri siracuze —
Pîn' te-o chema prelungul pămîntului ecou.

Și-n casa-n care-n fine vei adormi-ntr-o zi,
S-or potoli a pururi sonorele tempeste —
În timp ce alți porni-vor spre țărmuri azurii,
Cu gîndurile pline de presimțiri funeste.

Iași, 22 VI 1915

ARPEGII...

LA CLAVIR

[I]

Se-nalță calmele acorduri...
Pe clapele de fildeș, lin

Şi-apleacă capu-i blond şi fin
Ca stîncile de prin fiorduri.

Surîde argintu-ntreg din Norduri
Şi-argintul pulpelor de crin —
Cipreşi şi roze în declin
Şi basme lungi, ca-n seri pe borduri,

Cînd galben-selenarul disc
Răsare sus — ca o veghează ;
Şi-n taina asta japoneză.

Cu multe-asperităţi de pisc,
Se stinge-n sîngele luminii
O simfonie din Rossini.

SPLEEN

II

Sidef superb din Orient
Surîde-n orice colţ de casă,
Tezaure de flori de rasă
Cu farmec cald şi turbulent.

Am strofe rare din Levent
Şi-arome tari şi calde ca să
Te-nvăluie, ca o mătasă
Virginele din Agringent.

Am excitante mirodenii,
(Parfumul moartelor milenii)
Şi pădurici de chiparoşi,

Pe coaste, o sofà arabă —
Doi ochi hipnotici, calzi, frumoşi —
Şi trupul tău, princesă roabă.

VIII 1915

*
* *

Ah, orele-amintirii cu tragice aspecte !
Aceleaşi linii frînte, hibride, ori perfecte,
Şi-aceleaşi crepusculuri cu ftizice petale...
Ah, orele trăite în spasme-autumnale,
În liniştea ce-urmează apunerii solare,
Cînd sprijiniţi pe geamul odăii visătoare
Ţinteam vreo rîndunică ce lopăta eterul.
Cînd sufletele noastre îşi risipeau misterul
Şi palpitau în ritmul aceloraşi adagii,
Ah, clavecinul sobru cu clapele-i mulajii,
În cari ţişneau acorduri de mîna-ţi modelate.
Ah, lentele parfumuri ce năpădeau prin grate,
Făcîndu-ţi carnea încă mai demnă de ispită.
Ah, carnea ta în ambră, în mosc şi-n crini dospită
Cu rozuri poftitoare şi-obscene de seraiuri.
Ah, braţele-ţi închise în formă d-evantaiuri,
Sub casca parfumată a părului de aur.
Ah, scumpul, minunatul, exoticul tezaur,
Ce-n sufletul meu zace — ca trunchiul unui crin —
În scoarţe vechi de-albumuri, în fundul unui scrin !

Iaşi, 3 X 1915

JAPONERIE

Mi-ai îngropat în ochi statura ta
Şi-n suflet, umbră ştearsă de parfum,
Imperceptibil, tainic şi postum —
Reminiscenţi de crini şi rezedà.

Şi-n sufletu-mi, parfumu-nsinuant
Îmi aminteşte-a pururi umbra ta,
Filtrînd în mers parfum de rezedà
Şi-n glas sonorităţi de diamant.

Şi-n darn te vrea uşor să-i vii în drum
Şi-n darn săpat de patimă te vrea,
Să-i vii cu umbră ştearsă de parfum,
Esenţe vii de mirt şi rezedà.

Iaşi, 4 X 1915

AQUA-FORTE

Maestrului Alex. Macedonski

Plec ale toamnei zile monotone,
Ca galbenele foi de calendare.
Tac zările de plumb ; şi toamna moare
În peisajul landelor bretone.

Atît acum. În larg au prins să-ntone
Ai ploii stropi adagii funerare.

E orizontul mort ; şi mort îmi pare
Al sufletului parc de anemone.

Mi-i sufletul un sumbru danţ de elfe,
Şi port ruina sufletelor guelfe
Pe-a gîndurilor tulburi cataracte.

Vin norii, vin ca hoardele mongole ;
Vin norii, vin ; zăpezile-s compacte —
Şi iarna-şi plînge spleenul pe viole.

Iaşi, X 1915

CANTILENĂ

Nu, ochii tăi — nu-mi da ca să-i sărut !
Nici curăţia trupului de fată —
Dă-mi superbia gîtului sculptată,
Dă-mi gîtul tău — în marmură ţesut.

Nu-mi spune vorbe multe şi fugare
Şi n-asculta cuvintele ce-ţi spun !
Nu-ncape-oceanul gîndului nebun
În cupele ospeţelor uşoare.

Te-apropie flexibilă — atît !
De ce să crezi un „ce“ ce nu exsită ?
O fluturare lentă de batistă
E epilogul dragostei, oricît !

Sărută-mă şi las' să te sărut !
De ce minciuna-a pururi repetată ?
Dă-mi superbia gîtului sculptată,
Dă-mi gîtul tău în marmură ţesut.

Iaşi, 20 XII 1915

NERVI

Vînt pustiu !
Toamnă. Ploaie.
Strîmtă-odaie
Ca-n sicriu.

Frig. Tîrziu !
Crengi se-ndoaie ;
Zboară-o foaie...
Cenuşiu...

Toamnă. Vînt.
Plîng şi cînt —
Plîns de toamnă.

Lin, lin, lin —
Toamna-i Doamnă ;
Moarte, vin !

Iaşi, XII 1915

ELEGIE

Din cartea sfintelor iubiri
Cad foile necontenit ;
Cad foile ce-au vestejit ;
Şi-n cartea sfintelor iubiri
Cad foile ce-au fost păzit
Cunună grea de trandafiri.

Le vezi cum cad şi se desprind !
Le vezi cum vestejite cad...
Şi visurile tale scad
Cum scade-n văi sihastrul brad,
Cînd vii din munţi de-argint.

Era în ele-atît senin !
Ca-n ochii-ţi clari şi uzi !
Azi plînge sarbădul havuz
Şi n-ai putea nimic s-auzi
Pe-aleile de crin.

Căci fiecare dintre foi :
E-un vis din vremi rămas ;
Rămas pustiu şi fără glas.
Căci fiecare dintre foi,
E-un vis vibrant prelung în noi,
Ce astăzi fără de popas
Aleargă-n roi.

Copila mea cu părul brun,
Cu ochii mari şi calzi,

O, vino-n ochii mei să scalzi
Avîntul tău nebun !
Şi lasă-mă să-ţi sorb din mers
Întregul ritm din Univers
Şi lasă să ţi-l spun !...

Şi nu lăsa să treacă-aşa
Puhoiul de-amintiri !
Ci lasă-ţi dulcile priviri
Să cad-asupră mea.
Şi-n cartea sfintelor iubiri
Îmi stai şi nu lăsa

Să cadă foi necontenit,
Să cadă foi ce-au veştejit,
Să cadă foi ce-au fost păzit
Parfum de trandafiri —
Din cartea sfintelor iubiri.

Iaşi, 1915

DIES IRAE

Cîntaţi încet un imn de sacerdoţi !
Un cîntec plutitor pe-o rugăciune.
Să puie balsam patimei nebune
Acelui mai umil dintre iloţi.

— O, Doamne ! de eşti sfînt şi dacă poţi
Să-nvii din morţi senina mea minune.

Ţi-aş da cea mai frumoasă din cunune,
Şi roua grea din ochii noştri toţi.

Priviţi-o iar : cu flori şi cu beteală,
Ascultă moartă-n taina vesperală
Cum sună în surdină *Dies irae*.

Şi-n ochii ei vărgaţi ca şi onixul,
Într-un molatec cîntec de iubire
Mă văd trecînd înot prin noapte Stixul.

[1915]

ALEAN

Căminul cald şi lampa cu tainica-i lumină,
Spre reverie fruntea pe mînă cînd se-nclină
Şi ochii duşi în ochii iubiţi din cale-afară
Şi liniştea ce cade în fiecare seară,
Cînd ceaiul abureşte şi cărţile-s închise
Şi aşteptarea sfîntă cu dulcea-i moleşală,
Cînd noaptea îşi desface hlamida-i nupţială,
Ah, toate, toate-aceste mă urmăresc în vise,
Mereu, fără-ncetare, sperînd de azi pe mîni,
De-atîtea luni trecute, de-atîtea săptămîni !

[1915]

O, CÎT TE-NȘELI CÎND CREZI CĂ MĂ CUNOȘTI !

Ci sufletu-mi — ca umbrele — e-nchis
În turnuri crenelate de ivoriu ;
Lipsit de orișice auditoriu
Și presurat cu-o liniște de vis.

Și fantazia crainică mi-i numa ;
Am orizonturi fără de hotare
Și-n ele sînt granituri și carrare,
Ce cată cu dispreț, din-nalturi, huma.

Am parcuri și grădini nemărginite,
Cu jaduri prețioase care-azvîrlă,
Cu mlădieri feline de șopîrlă,
Comori de curcubeie neghicite.

Ci într-o zi, cu ochii ca de piatră —
Cu sînii tari, cu trupul de reptil
Te-ai furișat, o nouă Cleopatră,
În sufletu-mi cucernic de copil.

[1915]

RONDEL FĂRĂ MUZICĂ

Ca fildeșul aripelor de fluturi,
Cînd degetele-ți lunecă pe clape,

Pe crinii albi ai clapelor, aproape,
Se incrustează-n tainice săruturi.

Un suflet geme-n albele ținuturi
Și parcă vrea din temniță să scape —
Cînd degetele-ți lunecă pe clape,
Ca fildeșul aripelor de fluturi.

Zadarnic cerci gîndirile să-ți scuturi !
Vin amintiri în stol să se adape.
Și mii de mîni prind grabnice să sape
Sicriu de-argint nevolnicelor luturi,

Ca fildeșul aripelor de fluturi.

Piatra-N. [1915]

CÎND RĂSARE LUCEAFĂRUL...

Departe-n zări, prin ceață, stă luna-nsîngerată ;
Din neguri jucăușe abia se mai cunoaște
Cîmpia care-adoarme, și-ncep să strige broaște
În papura de-un tremur de vînt înfiorată.

Se-nchid palizii nuferi pe-a apelor oglindă
Și plopi ce stau de strajă înalți și drepți în zări,
Cresc unul lîngă altul ca niște arătări
Iar spre tufișuri zborul de licurici colindă.

Şi buhne deşteptate, cu-aripi ce-abia mai bat,
Vîslesc aerul negru şi se strecoară mute,
Iar largul tot se umple de străluciri pierdute ;
Alb, Venus se aprinde şi noaptea s-a lăsat.

[1915]

CÎNTECUL PIRAŢILOR

Duceam, ca sclavi, creştini o sută,
Pescuitori de perle-n rai,
Noi recrutam pentru serai,
În toată coasta cunoscută.
Vîslaşi, porniţi, ca-n zile mari,
Din Fez ne ducem la Catană —
Pe corăbioara suverană,
Eram optzeci de lopătari.

Se semnaleaz-o mănăstire.
Noi ancora zvîrlim în sol.
În faţa noastră, trupul gol,
Dormea o maică în neştire.
Spre valuri, vuietele-s tari !
Şi sub platani dormea ca-n strană.
În corăbioara suverană,
Eram optzeci de lopătari.

— Frumoas-o, stăpîneşte-ţi firea —
Ne vei urma. E vînt priit.
E numai o schimbare-n schit ;
Haremul face mănăstirea —

Îi plac, Nălţimei, fete mari ;
Vei fi de-acum mahomedană.
În corăbioara suverană,
Eram optzeci de lopătari.

Ea vrea să fugă-nspre capelă —
— Aveţi atît curaj, Satan ?
— Avem, răspunse-un căpitan.
Ea plînge, vaicără, rebelă —
Cu toate ţipetele-i rari,
O înstrăinarăm în tartană.
În corăbioara suverană,
Eram optzeci de lopătari.

Şi mai frumoasă în tristeţi,
Doi ochi avea ca talismane ;
Făcea o mie de tomane,
Ea fu vîndută după preţ.
Putea să spună : — Mor ! Ştrengari !
Din maică-o puserăm sultană.
În corăbioara suverană,
Eram optzeci de lopătari.

[1915]

*
* *

Departe, nu ştiu unde, nu-mi mai aduc aminte —
O mlaştină de umbră se cobora decor.

O mlaştină de umbră intra în coridor,
Şi îneca cuprinsul cu zvon de oseminte.

Pe stîlpi de dealuri noaptea îşi stabili cohorţi.
Mureau lumini cabrate spre soarele în rugă,
Ca o armată-nvinsă ce urmărită-n fugă —
Îşi leapădă în cale puzderia de morţi.

Ah, noaptea, noaptea neagră, cu vuiet din adînc!
Rîdeau lumini departe ca faclele-n bivuacuri —
Armatele de umbre — în liniştea de veacuri —
Proptite în oblînc,
Îşi zugrăveau distincte profilurile grele —
Din cînd în cînd o şoaptă şi zvon de santinele.

Un ceas, apoi un altul bătu tardiv în turn —
În miezul nopţii grele, un ceas, apoi un altul —
Imensa noapte neagră îşi tremură bazaltul —
Un cîntec rece, straniu, sălbatec şi nocturn.

Armatele în umbră înaintau cu facle
Şi toţi soldaţii teferi păreau desprinşi din racle.

Armatele în umbră înaintau ; tăria
Pe umeri grei, de Hercul, îşi răzimă cupola —
Venea, venea agale. „Hei, cine e ? Parola !"
Un hohot surd, satanic, lugubru : „Veşnicia !"

Un tunet, apoi altul şi trăsnete subit !
Armatele cu zangăt de arme şi muniţii —

Rostogoliră-n vale, cu ţipete ca sciţii,
Imensa nebunie a-nfrîntului pripit.

Să fugă cine poate ! Ah, noaptea grea în spaţ !
În faţă, mlaştini, drumuri, biserici, ziduri, turle.
În noaptea de-ntuneric prind lupii ca să urle ;
Un braţ în aer, altul şi cel din urmă braţ.

S-au înălţat în aer. — Departe vezi cum arde ?
Acolo-i soare roşu şi zorii uite-i vin —
Să scape cine poate de trăsnetul divin —
Pîn' nu se rup în viaţă şi ultimele coarde.

Ah, cînd veni-vor zorii cu chip de pelerin,
Pe sumbra rămăşiţă a arierei-garde !

[1915]

*
* *

Din larguri minunate ţi se desfac mirajii —
Amurguri somnolente pe ape de decor ;
Toride după-amieze şi nopţi de-ecuator
Cu glob de lună plină în stranii peisajii.

Sînt flori de lotus albe şi palmi cu evantai,
Deşerturi cu banane, cipreşi cu frunze negre
Şi-elitre de insecte latente şi alegre
În dulcea moleşală de trupuri de serai.

Imense vegetații și fluvii de metal.
Arar vreo negresă, pe umeri cu-o amforă,
Filtrează-n ochii limpezi bizara auroră
Ce scaldă-n zori de ziuă regatul vegetal.
În ritm de danț se pierde pe drumu-nchis de floră
Și un condor s-agită pe țărmul de coral.

Cu-aripile zdrobite de albatros captiv,
Descarcerat din gloata cu urlete de fiară,
Te simți ușor în pacea ce cade solitară
Și uiți de hierogliful vieții incisiv,
Pe sufletu-ți ca mana într-un deșert activ.

[1915]

„L'ALLUSION À NARCISSE"

Fu ca un vis ; superbele oglinzi
S-au risipit năvala-și cît cuprinzi,
S-a prăvălit sălbaticul torent,
Căci chipul candid de adolescent,
Nu mai privea în el cu ochi de vis.
Muri Narcis.

O, Echo, tu ! O dalie în mers,
Cu trupul fin, ritmat de univers,
Zădarnic lotca gîndului o porți,
Pe apele ursite celor morți.
Zădarnic cerci al vidului Charon ;
Zădarnic plînge glasul tău a cobe,
Zădarnic stai înfrîntă ca Niobe ;
Înfrîntă-n tron.

Ca Echo, plîng, mă zbucium și te chem.
De ce-ai pierit așa ca un blestem,
Ori ca un cînt pe-a sufletului clape —
De ce-ai pierit ca luntrile pe ape
Și te-ai pierdut afund în negrul Stix ?
Și m-ai lăsat cu putredele rane,
Să pescuiesc în ape diafane
Pierduții ochi nostalgici de onix ?

[1915]

*
* *

Frumosul pur, de vrei să-l ai, femeie,
Nu-l căuta zădarnic supt azur ;
Aleargă după flori și curcubeie —
Nu cere rozei miros, ci contur —
Și patimă-n amor, nu melopee —

E nevăzut, precum în epopee,
Cu coifu-i nevăzut un trubadur —
Dar eu îi sînt stegar — și-a pururi steie,
Frumosul pur...

Deci, dacă-l vrei, și fără înconjur,
În budoar primește-mă, Neree...
E zestrea mea și-i singura, ți-o jur ;
Dă-mi trupul tău sălbatec și matur,
Și-ți dau, în schimb, dacă-i mai vrea, femeie,
Frumosul pur.

[1915]

În nopțile văratice cu-arginturi
De lună plină-nchisă în calicii —
Miresmele trecutelor delicii
Mă rătăceau prin rare labirinturi.
Ah, nopțile cu tainică lumină,
Cu pas ușor și dulce de virgină,
Cînd chipul ei prindea să se desprindă
Pe apa din bazin — ca-ntr-o oglindă —
Ca și un trunchi de roză andaluză.

Un cînt părea că-i susură pe buză ! —

Îmi amintesc de marmura fîntînii
De vorbe dulci în spasmul îndoielii —
Eu te-mpleteam în minte cu camelii,
Și-și deschideau canaturii plămînii.
Eu te zideam în antice imagini
Și te duram în dure edificii
Ca Salammbô în clipe de capricii.

[1915]

MĂRTURISIRE

Îmi amintesc de-o odăiță scundă,
De un clavir cu lemnul de eben,
Și de o mînă albă și rotundă.

Cînta încet și tainic un refren
Bătrîn și vechi, de veche operetă ;
Zîmbea ironic bustul lui Chopin.

Era un cînt nostalgic de flașnetă,
Și-atît de dulce cîntecu-mi părea,
În noaptea plină de-umbră violetă.

O, mîna de femeie ce cînta !
Avea un farmec tulbure și unic,
Și flori de crin pe rană-mi presura.

Vedeam cum leneș degetele-i lunic
Și eu plîngeam, de dragoste, plîngeam,
Și nu-ndrăzneam cu vorbele să-o-ntunic.

Voiam să-i spun ceva și nu puteam,
Voiam să-i cad în hohot la picioare,
Și să-i sărut picioarele voiam.

Dar stam pe loc. Tăcea clavirul oare ?
— Tîrziu, plecau și pașii diafani,
Și sufletul, de chin, părea că-mi moare.

Mă chinuiau cei doisprezece ani,
Simțeam că moartea dragosti-mi e frica
Și-atunci, trîntit pe bancă subt castani,

Plîngeam nebun că nu i-am spus nimica.

[1915]

SONET

Împovărat de gînduri, ca o moară
în care apa vieţii stă pe scoc,
cu valurile lupt să stau în loc,
în luptă pretutindene şi-amară.

Am măcinat făină de noroc
şi popuşoi, şi pîne, şi săcară,
şi-mi odihnesc cu chiuit în seară
şi sufletul şi-aripile de soc.

Pentru Cezar şi pentru rob, în trudă,
asudă om, pămîntule, asudă !
Vreau prin spărtură pulberea de ghips

şi-n bob să mişte viaţă roditoare.
Măreţ şi singur ca-n Apocalips,
îmi plec spre tine aripile, Soare !

[1915]

RONDEL DE PRIMĂVARĂ

O floare grea şi roşie de mac
S-a strecurat deodată pe fereastră...
Părea că zarea limpede şi vastă
A poposit vremelnic în iatac.

Şi inima — în cunjurul opac —
Ca un copil zbucneşte şi adastă —
O foare grea şi roşie de mac
S-a strecurat deodată pe fereastă.

Deşteaptă-te, o, suflete sărac !
E poposită primăvara-n coastă,
Ne vom plimba din nou în pacea castă
Şi tu-mi vei sta alături pe lac,

O floare grea şi roşie de mac.

[1915]

* * *

Stăteau atunci de veghe-n noapte zeii...
— Cu trupul ca o amforă cu vin —
Ruth cobora aleea de măslin,
Cînd în deşert, spre lună, urlă leii.

Muriseră acum, în suflet, mieii
Neprihăniţi ai gîndului divin.
Fosforescenţa largului senin
Întărîta dorinţele femeii.

Idila-i grea şi nime nu se-ntreabă
În somn, pe multul maldăr de rogoz,
Propti femeia graţia-i moabă.

Cînd zorii sparg efluviul de roz —
Avea treizeci de ani femeia roabă
Şi nouăzeci de ani avea Booz !

[1915]

*
* *

Stau singur în odaie. Afară plouă rar
Şi boabe mari de apă alunecă pe geamuri,
Copacii mari şi negri, cu desfoiate ramuri,
Veghează drumul sarbăd, pustiu şi solitar.

Un felinar noptatic îşi tremură pe-asfalt,
Pe-asfaltul ud de ploaie roşatica-i lumină,
Şi ploaia cade-nceată şi deasă din înalt,
Cu zvon de-nmormîntare pe sufletu-n ruină.

Stau singur în odaie şi cat prin geam afar'
Crepusculul coboară în casă şi în suflet.
Şi nu ştiu ploaia bate în geamul solitar,
Ori e ceva ce-n mine-şi dă ultimul răsuflet.

[1915]

Ştiute-s poveştile atici,
Cu parcuri plutinde-n iasmini,
Prin aer jucînd miresmatici,
Sub cîrma celebrei regini.
Ştiute-s, asemene, cini,
Cu flori în bucate ce-omoară.
În cinste la papii latini —
Iubirea e floarea cea rară.
O, prinţe, ai bani şi ţechini,
Dar oricît ţi-e mîndră-a ta ţară,
De n-o ştii, bicisnic suspini —
Iubirea e floarea cea rară !

[1915]

*
* *

Şi plouă, şi plouă, şi plouă...
Pe geamuri coboară amurg ;
Şi plouă pe burg,
Şi nu ştiu nici eu de ce plouă.

Mi-e linişte calmă în suflet,
Vapoare se leagănă-n port.
Şi sufletu-i mort,
Şi ploaia îmi picură-n suflet.

Urechile-mi ţiuie-n ploaie.
Ascultă : e în cazino
      Acord de tango
Şi-i ploaie, şi-i ploaie, şi-i ploaie.

Şi farul s-aprinde pe val
În noapte, închipuie-un sfeşnic,
      Şi ploaie e veşnic,
Şi hoituri înoată pe val.

[1915]

*
*   *

Vîsleau pe apă murmure de harpe —
Priveam, culcat pe stîncile din ţărm,
Cum apele de gresie se sfărm
Cu străvezii dantele de eşarpe.

Plutea pe ape-n batere de vîslă...
Un cînt de mort. Privirea-mi lopăta...
Cuvîntul smult gîtlejului murea
Împăturit în aerul de pîslă.

Şi soarele-n băltoacele de bronz
Murea ca-n ziua miticei origini,
Cu ochi aprinşi de jar, cu perii blonzi ;
Şi tu uitaseşi pîrghia să-ţi sprijini.

Uitasem Viaţa-mi trudnică din Timp,
Uitasem racla locului din Spaţiu.
Visam galere rare, ca Horaţiu ;
Mă căţăram pe labe spre Olimp.

[1915]

*
*   *

Mi-i sufletul, iubită, un sol fertilizat,
Un sol în care-avîntul trecutelor epoce
Primare ori cvadruple mi-ngrămădiră roce
De material minuscul, infim, multiplicat.

Şi-ntreg materialul de scoici şi de argil,
De plante putrezite în soluri vegetale,
S-au preschimbat, cu vremea, în salturi de reptil,
În blonda monarhie de regnuri minerale.

[1915]

*
*   *

Şi-i cald, şi-i tot frumos şi-n totu-i bine !
Chiar moartele simţiri înăbuşite
Spre soare tind,
Tind toate înspre valul de lumină,

Spre soare !
Şi fragedele, palele, se clatin
Şi-şi tremură căpşoarele ca şerpii
Ce-şi tîrîie din ce în ce mai sus
Cu mers puţin din gropile lor trupul
Şi soarele drumeţ din cer privi
Spre mine.

E cald ; şi lumea Domnului cum rîde !
Cum dănţuie, sprinţară, jucăuşă
Prin iarbă !
Dospeşte-n soare ţarina şi rîde
În flori zglobii
Ce însuşi Dumnezeu
Le-a fost plantat
Cu mîna-i sfîntă — largă
Le-ntinde şi cuprinsul şi-l lărgeşte
Făr' de-nceput şi fără de sfîrşit
Şi cum în iarbă-s singur şi pierdut
O întreagă lume-n sufletul meu simt —
Şi-o adiere-n mine bălsămat
Din cîmpuri largi —
Tăcere — calm. Pe aripe de vînt
Fulgerător de viu — ca o săgeată
Aşa-mi trecură — icoane de copil —
Şi se pierdură repede-n parte...
A fost un vis, un fulger sclipitor
Un vis pitit prin vremi patriarhale
Şi-a fost venit prin greul lung de ani
Nefericit şi singur.

A fost un vis, un fulger sclipitor !

[1915]

Iar sufletu-ţi renaşte din negrele-i dezastre,
Şi-o viaţă nouă-aspiră acuma prin toţi porii
Şi-i i-e departe *viaţa* cum de senin sînt norii
Şi cum departe-i valul tremurător de astre.

Subt roza perspectivă de magice grădini
Şi de mişcări de valuri ca hoarde zaporoge,
Tu îţi azvîrli Trecutul c-un gest cu care-un Doge
Zvîrli inelu-i de-aur cu irizări de crini.

Cu flori împrăştiate pe sîni mulaţi în glob,
Cu ochi scurmaţi de patimi, de vin şi de orgie,
Triumfătoare-n faţă-ţi *Trecutul* stă. Şi-ţi seceri
Într-o clipită visul, ca să-i urmezi ca rob.

[1915]

Lăsaţi-mă să plec, lăsaţi-mă să mor
Deasupra tuturor : eterna lege —
Italice cîmpii ori văi norvege,
Acelaşi glob fugar şi călător.

De mine însumi deseori mi-e silă,
Mi-e milă-adesea mult de ceilalți
Și-n van te zbați deasupra să te-nalți...
De sol te ține bulgărul de-argilă.

Frumosu-i vis și dragostea e mit.
Ah ! lumea asta e-un azil d-infirmi,
În care va să lupți și să te-afirmi
Mîncînd cît poți mai mult — dar gratuit.

[1915]

*
* *

Nemaiputînd să-mi scutur aripele pătate
De Viața cu tumulturi și urlete de fier
Am părăsit mulțimea de trupuri zbuciumate,
Era o seară roză și coloratul cer

Descoperea în zare mărețe perspective —
Erau păduri de aur și-ncendii largi de foc,
Flexibilele ciute cu zîmbete naive
În ochii-i plini de visuri și taine de noroc.

Era o seară-albastră și nicăieri să-ți sprijini
Privirile
Și apele-n virtutea străinelor origini,
O seară enervată de pulpe de verbine
Cu poftitoare-arome de sînuri de femei...

[1915]

*
* *

Mă cheamă dar nu știu ce taină mă cheamă !
Mă cheamă dar nu știu spre care tărîm,
Și nu știu de-i bine ori viața-mi fărîm,
Dar cine nu simte chemarea ce-l cheamă
    Și-l sapă-n aramă
Și-l duce, și-l duce, să nu-și deie samă
Ce soartă-i urzită cetății de-aramă ?
Avea-voi puterea în piatră să rîm ?

[1915]

INDICE ALFABETIC AL POEZIILOR DUPĂ TITLU

A

B

C

D

E

F

G

H

I

Î

J

L

M

N

O

P

Q

R

S

Ș

T

Ţ

U

V

Z

CUPRINS

DIN MANUSCRISE